

LANC - ACCuza - IV - 21 iun.'34 - 15 iul.1935

P.N.C. Cuza -Goga - I - 29 nov.'35

Gh.Tătărașcu. Legislatura PNL. Sesiunea extraordinară .14 iun.'34 -

-----

1.) Ședința festivă în cinstea lui Louis Barthou , Senat și Cameră, 21 iunie .'34

(DAD, MO 3, șed. din 21 iun.'34, p. p.61- 69 ; " Lupta " , an XIII , 23 iun.'34 .)

h) ACCuza (LANC)

[LD :Despre care Franță vorbește bătrânul Cuza ?! Cred că parlamentarii aveau emoții să nu "deraieze" : cum vorbea altădată despre revoluția franceză , despre ideologia ei ! Iar acum : Franța "creștină " , Franța " naționalistă " !

Nu știi dacă Barthou a putut să-și dea seama de ținta antisemită a aluziilor sale : "stăpâni exclusivi pe pământ "... parazitismul internațional " .. " dominatori și jefuitori " Important este că , în acea circumstanță , Cuza nu și-a trădat nici țara nici convingerile. A salvat aparențele ... prin limbaj aluziv .Iar Barthou i-a răspuns pe măsură ...]

ACCuza /

▣ Principiul naționalității

▣ Franța " naționalistă "

" Liga Apărării Naționale Creștine salută cu însuflețire pe Excelența Sa d. președinte și ministru Louis Barthou, ca reprezentant al Franței naționaliste și creștine . [!?!]

" Al Franței creștine , precum a fost de la început, așa cum o dovedesc eroicele lupte ale cruciatelor și mărețele sale monumente de artă creștină , care provoacă admirația lumii întregi, și cum stă dovadă și acum , credința creștină unanimă a națiunii franceze .

"Al Franței naționaliste , promotoare a principiului naționalităților , prin exemplul ei constant , strălucit, și pe care ea l-a susținut cu generozitate , nu numai pentru dânsa, ci pentru toate celelalte nații , și în deosebi pentru nația românească , în luptele sale pentru Unire, sprijinind la 1859 acțiunea marelui domn Cuza -Vodă, pentru Unirea Principatelor Române, și susținând , cu propriile sale jertfe de sânge, silințele biruitoare ale gloriosului Rege Ferdinand I, pentru Unirea României Mari. [-----]

"Astăzi , mergând pe aceleași căi ale dreptului și civilizației , Franța apare ca investită de același principiu , cu înalta misiune de a sta în fruntea acelora care luptă pentru Marea Unire a tuturor națiilor , în interesul păcii umane, dorită de toți,

"Unind popoarele , în primul rând, într-o colobarare frățească , Franța naționalistă, a Libertății, Egalității, Fraternității , este predestinată , prin traducerea politici sale nobile, prin spiritul ei clarvăzător, latin, ca și prin sentimentele sale de totdeauna creștine ale nației franceze , să lupte și pentru libertatea , egalitatea și fraternitatea tuturor națiilor, care nu este posibilă decât prin stăpânirea deplină , exclusivă , a pământurilor istorice , pe care ele le muncesc și le apără cu brațele lor , de veacuri.

" Franței îi revine mai întâi să se opună , în fruntea națiilor care se ridică astăzi, tot mai hotărât

împotriva dominației odioase a parazitismului internațional , care nu este creștin , și care prin ură demagogică , lucrează pururi la ațâțarea războaielor între nații , pentru a le domina și a le jefui .

Această situație trebuie să înceteze !

România , luptând pentru libertatea sa națională , ca și toate celelalte nații , așteaptă și cuvântul liberator al Franței naționaliste , al Franței creștine .

Fie binevenit , în mijlocul nostru , omul ilustru al Franței iubite ; aducător al adierilor de libertate umană , din înălțimiile Pirineilor francezi , cărora le răspund astăzi , ecourile entuziaste de frăție latină ale Carpaților români . (**aplauze**)

Să trăiască Franța ! Să trăiască România ! Să trăiască România și ministru Louis Barthou ! " (**aplauze prelungite**) ----- ACCuza / 21 iun.'34 -----

m.) Louis Barhou

" Dlor senatori , d-lor deputați , dacă aș putea avea pretenția să egalez complimentele și mulțumirile ce mi-a'u fost adresate , aș avea dibăcia de a tăcea (**zâmbete**) și așa aș izbuti , poate , să nu știrbesc portretul pe care atâția oratori au binevoit să mi-l facă (**zâmbete**)

Îmi este însă cu neputință să nu răspund dovezilor de simpatie care m-au mișcat adânc.

[-----]

(**lui ACCuza** , **fără să-l numească**) "N-a mers unul din oratorii dvs până a lăuda totdeodată sentimentul meu naționalist și sentimentul meu creștin ? (**râsete**)

Naționalist sunt , în măsura exactă în care trebuie să apăr drepturile națiunii mele , interesele ei , și , în același timp drepturile tuturor națiunilor cari au fost sau sunt asuprite.

(**aplauze prelungite** , **strigăte de bravo**)

Creștin sunt de asemeni , fără să fi abdicat vreodată de la libertatea gândirii mele , și fără să-mi pot face mustrarea de a fi adus vreo atingere , în cursul vieții mele publice , exercitării sau proclamării vreunei credințe (**aplauze**) Îmi veți îngădui , poate , să vă spun că , mai mult decât creștin , sunt născut catolic . Am fost chiar copil de cor (**râsete**)

ACCuza / 21 iun.'34

2.) **ACCuza** , anunțare interpelare : " **Pactul de neagresiune** " cu **Sovietele** , **23 iun.'34**

(DAD, MO 6, ședința din 25 iun.'34, p. 119-120)

[LD : Trecuseră doar ... 4 zile de la ședința "consensului național " prilejuit de vizita lui Barthou.

Titulescu nu are răgazul , parcă , să-și guste triumful... cu această interpelare a lui Cuza.

Numai că eu ...sunt de acord cu întrebarea lui ACCuza .

N-am înțeles niciodată acțiunea lui Titulescu din 1932 , care a dus la demisia gov.Vaida ...

Vezi ... la fișierul respectiv...

Cât privește celelate chestiuni - jidanii , biserica , comuniștii , geopolitica , Germania - din nou și din nou ... aceleași dileme !]

"Die președinte , din partea Ligii Apărării Naționale Creștine , am onoarea de a interpela pe d-l președinte de Consiliu și pe d. ministru de Externe ,

cu privire la orientarea actuală a politicii externe a României .Întreb anume :

Dacă politica noastră externă , cu pactul zis de neagresiune ,

ce ar fi să se închee între România și Republica Rusă sovietică și comunistă , este politica guvernului sau numai politica d-lui ministru Titulescu ?

Dacă este politica guvernului , ce zice guvernul de faptul că se iau hotărâri așa de grave , fără a se consulta mai întâi Adunările Legiuitoare reprezentând Națiunea și fără a ține seamă de opinia publică românească , hotărât contrară unei asemenea pact ?

Dacă este politica d-lui Titulescu : ce zice astăzi

d-l ministru de externe Nicolae Titulescu de la 1934 ,

de atitudinea ministrului de externe Nicolae Titulescu , de la 1932 , în septembrie , când a demisionat din toate demnitățile , punând d-sa în discuție atunci Basarabia , tocmai cu prilejul proiectului de neagresiune similar , prezentat de gov.Vaida ?

Întreb acum :

1. Basarabia, de ce a fost omisă a se recunoaște expres , ca pământ românesc , în *pactul de neagresiune* pe care îl prezintă prin ziare ca din partea României la 1934, și pentru ce demisionase la 1932 ?

2. Tezaurul românesc de la Moscova , deținut fără cauză de guvernul rusesc bolșevic, de ce nu a fost stipulat să ni se restituie ?

Această restituire la care avem drept ar fi desigur cea mai bună dovadă a sincerității față de România din partea guvernului Rusiei , cu care tratează d-l ministru de Externe Nicolae Titulescu.

3. Economia națională a României agricole, cu ce se va folosi

de pe urma reluării raporturilor economice cu Rusia , agricolă și ea, concurența noastră în vânzarea grânelor, lemnului, petrolului, pe piețele mondiale, cu dumpingul comunist căruia noi îi oferim înlesnirea transporturilor mai directe , pe căile ferate române ?

4. Năvălirea jidanilor comuniști din Rusia, supuși sovietici,

veniți ca preținși comercianți, și fiind susținuți acum , direct sau indirect, de agenții diplomati și consulari acreditați ai sovietelor ,

guvernul român cum o va putea opri, fără a se pune în conflict cu Rusia comunistă și jidanii săi, al căror scop este să dezorganizeze România ca stat burghez , și , în deosebi, să ocupe Basarabia ca pământ colonial jidănesc .

Ce exemplu de ordine internă dă astfel statul românesc, supușilor, și în deosebi basarabenilor, când se aliază cu bolșevicii răsturnători ai ordinii statelor , din însuși principiul lor comunist ?

5. Statul românesc, ca stat creștin ortodox, și biserica ortodoxă română,

poate încheia un pact cu dușmanii bisericii creștine rusești , ale cărei lăcașuri le profanează și le distruge ?

6. Nația rusească , vecină , a celor 150 milioane de creștini , cu ce ochi va privi România , care ar veni să întărească , prin încheieri de pacte , dominația sângeroasă a jidănimii , asupra ei , și de care luptă să se elibereze ?

7. Care va fi siguranța României cu Pactul ce l-am încheia ,

atunci când acest pact ne va pune în contradicție cu ințelesele noastre elementare , făcându-ne să contribuim la încercuirea Germaniei și îndepărtându-ne de Japonia, prin ajutorul pe care-l dăm Rusiei Sovietice,

în aceste momente critice pentru dânsa în Extremul Orient ?

- ACCuza : "Aștept răspuns urgent la aceste întrebări, în care am căutat să rezum îngrijorările obștești ale românilor, care pun mai presus de succesele diplomatice internaționale, apărarea discretă dar sigură a existenței naționale.

Aceasta este interpelarea pe care am avut onoarea să o adresez d-lui prim-ministru și ministrului de externe. Cer onoratei Camere să binevoiască să admită urgența , pentru a-mi putea dezvolta interpelarea cât mai curând.

-NNSăveanu : Consult Adunarea asupra cererii de urgență. Se pune la vot. Adunarea nu încuviințează urgența .

-ACCuza : D-le președinte, constatați că s-a respins cerea mea de urgență , cu trei voturi ! Eu cred că onoarea Cameră liberală , n-a fost în asertimentul opiniei publice românești, care așteaptă clarificarea acestei mari probleme.

-NCPopescu : Așteptăm răspunsul d-lui ministru.

-ACCuza : Sper însă că, peste dvs , care faceți act de dovadă a disciplinei de partid, dl ministru de externe va veni să ne dea explicații . (aplauze la LANC)

ACCuza / 25 iunie.'34

3.) ACCuza : Legea Utilizarea elementului românesc în întreprinderi, 2, 3 iul.'34

(DAD, MO 12, 2 iul.'34, p. 853- 854)

ACCuza / 2 iul.'34

▣ Adjudecarea spiritului legii

" Legea care ni se prezintă astăzi , poartă celebrul nume - și generațiile viitoare vor avea ce scrie în această privință - poartă frumosul nume "*utilizarea personalului românesc*" în întreprinderi , ca și cum ne-am afla într-o colonie oarecare , și unde sârmanii autohtoni ar găsi că este necesar să fie întrebuințată și munca lor în întreprinderi.

" Vă întreb , dacă nu înțelegeți durerea acestei legi, durere care dovedește înlăturarea elementului românesc în propria lui țară , în mod sistematic , până la aceea că a trebuit să vină în anul de grație 1934 , un distins ministru , cum este d.Teodorescu - cu care avem de altfel relații foarte dulci, de la interpelarea cu zahărul , însă dulceața este numai ptr d-lui, iar pentru noi este amărăciunea (**ilaritatea**) - și un distins raportor , cum este d-l Titeanu , care să ne prezinte , spre examinare acest proiect de lege .

" Această lege , care se va înregistra cândva ca o lege dureroasă în istoria economiei naționale românești , este un omagiu , pe care le aduceți , fără să voiți, unei anumite legi de protecțiune a naționalității românești , a politicii pe care eu am avut onoarea s-o susțin , nu de acum, ci din anul 1889, iar între anii 1892 și 1895 , când am fost în Camera , am susținut și am luptat pentru această protecție amuncii naționale.

Slavă Domnului, văd acum , că în anul 1934 , am avut fericirea să trăesc încă , pentru ca s-o văd realizată . Desigur, grație generozității dvs. Dar mai ales grație și necesității în care vă găsiți [----] sub presiunea opiniei publice [----] care îmi dă mie deplină satisfacție și confirmă toată politica pentru care am luptat o viață întreagă .(**aplauze LANC**) D-lor, prietenii mei îmi recunosc acest merit ; sunt convins că mi-l recunoașteți și dvs , însă, îmi place să cred că numai disciplina de partid este aceea care vă împiedică să-mi recunoașteți în mod franc și liber , acest merit pe care l-am avut . "

ACCuza / 2 iul.'34

▣ Legea

▣ Pericolul capitalului jidănesc.

" Dar nu e vorba de mine, dar se săvârșește un mare progres , atunci când se recunoaște necesitatea de a se protegii munca națională. [-----]

că este necesar ca această muncă să fie proteguită de stat . [-----]

Această lege nu este o lege de șomeri , ci este o lege națională

Nu este de acord cu "optimismul" raportorului , care consideră capitalul străin interesat să-și supravegheze interesele

Capitalurile care se prezintă la noi sunt, să spunem cuvântul, care unora din dvs nu vă place, capitaluri **jidănești**.

Capitalurile jidovești urmăresc altceva decât supravegherea folosinței lor pe acest pământ.

Capitalurile **jidovești** urmăresc să se substituie elementului românesc

în țara aceasta . [----]

treptat , treptat acest element al jidanilor a pus stăpânire pe atâtea ramuri de activitate și continuă să se substituie în alte ramuri .

A ocupat comerțul, a ocupat industria, aproape toată industria este jidănească.

Noi nu ne plângem și nu ne luptăm împotriva străinilor, să fie bine știut ,

nu străinii creștini sunt primejdia acestei țări, ci jidanii.

-dr.Hasnaș : "Toți străinii ! "

-ACCuza : Dvs puteți să fiți de altă părere , dar eu nu văd că alți străini ocupă orașele din Moldova, decât jidanii, nu văd că alți străini , decât jidanii, ocupă comerțul și industria

-VTPrelipceanu : Și în profesiunile libere : medicina și avocatura .

-ACCuza : ... nu văd ca germani sau unguri să ocupe profesiile libere ,

ci treptat le ocupă tot jidanii .[-----]

Am să vă indic acest teritorii , ca dvs să le cunoașteți și să luați măsuri.

Maramureș, Bucovina ; Basarabia , acestea sunt teritoriile pe care jidanii le consideră

și astăzi ca fiind sub stăpânirea lor jidănească și

politica națională care va veni și care va trebui să vină ,

care nu se va mai tolera să nu vină cât de curând.

fiindcă ar însemna să se primejduiască existența noastră ,
acea politică națională va lua măsuri ca să înlăure elementul jidănesc
din aceste cuiburi unde s-a așezat și unde
se consideră ca stăpâni asupra teritoriului pe care îl ocupă. (Aplauze LANC)

[-----]

Cunoașteți cuvântul lui Vasile Conta ? Vă amintiți cuvântul lui Vasile Conta de la 1879 ,
când în Camera de revizuire a rostit aceste cuvinte , care trebuie să rămână în gândul
fiecărui român ca o constantă preocupare ? El a venit să spună :

< Noi, dacă nu vom lupta contra elementului jidănesc, vom pieri ca națiune.>

Ca un filozof, ca un cugetător, ca un profesor universitar eminent ,
să spună aceste cuvinte, desigur că erabazat pe cunoștințe adânci,
și pe un sentiment de adâncă iubire a țării și a națiunii acesteia .

ACCuza / 2 iul.'34

▣ **Legislație protecționistă .**

▣ **Comparație**

Dvs reprezentați aici un principiu : principiul apărării naționalității românești .[-----]

pentru ce adică noi să fim mai prejos decât alte țări

în ce privește protecțiunea muncii naționale ?

Eu cred că trebuie să fim în frunte . [-----[-----]]

"Ei bine, d-le raportor, d-le ministru, eu , în această privință , ași cere să modificați legea dvs. **Și**

anume, nu admit 80% .De ce 80 % ? De ce recunoașteți dreptul străinilor

să figureze cu 20 % ? Care este argumentul pe care-l socotiți ? [-----]

A venit vremea ca noi să fim stăpâni pe industrie ; pe cât e posibil, să fim stăpâni pe toată

munca românească. Nu admitem să ne dați cu târâita - 80% , 70% , 50 % , c

a și cum am trata cu cineva care are aceleași drepturi ca și noi, pe pământul acesta .

Nu admitem aceasta .[-----] Sunt destui români capabili să învețe repede orișice

manipulație industrială ar fi. Dacă este nevoie [-----]

Statul să aducă specialiști în calitate de profesori, pentru ca munca românească

să fie respectată. [-----] proiectul de lege al dvs eu îl consider de tranziție

[-----] voi mai aștepta 45 de ani , poate nu, cât îmi va da Dumnezeu .

O să-mi ziceți : ce aștepți d-ta ? Aștept ca să vin eu , să vă înlocuiesc pe acele bănci

și să aplic politica națională românească așa cum se cere de mult,

î se impune, ca supremă necesitate în momentul de față " (aplauze LANC)

ACCuza / 2 iul.'34

3.b) Eug.Titeanu (raportor) (DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 987- 990)

Titeanu / 3 iul'34

▣ **Legea Teodorescu**

▣ **Opiniile partidelor politice**

" **Dacă** m-aș urca la această tribună , condus exclusiv de sectarismul de partid,

ași fi foarte mulțumit de atitudinea ostilă avută față de această lege ,

de către diferite partide politice și de către grupările care nu au adus aici

criticile obiective pe care le așteptam de la conștiința lor politică sau

de la conștiinciozitatea științifică a unor oameni de specialitate .

" **Dacă** ași fi mânat exclusiv de sectarismul de partid și **dacă** ași vrea să fac demagogie,

mi-ar fi foarte ușor să iau rând pe rând numele celor care s-au pronunțat

împotriva unei legi care este onestă și fundamentală pentru apărarea muncii românești.

(**aplauze la PNL**)

S-a discutat despre multe, dar foarte puțin despre lege .Criticile au fost lipsite de obiectivitate.

LANC

Venerabilul profesor ACCuza , fără să renunțe la nimic din crezul său, din frumoasa sa intransigență, a recunoscut bunele intenții ale legii, și , fără să menajeze detaliile , a recunoscut textul ca o lege de tranziție , un punct de plecare .

Lege de tranziție , fiindcă noi - și aici ne deosebim de d-sa - avem convingerea că nu suntem astăzi în posesiunea tuturor elementelor care să ne asigure acea totalitate de independență economică , pentru a legifera complet și integral în această materie .

Sunt modalități, sunt nuanțe, sunt menajamente . Față de cine ?

Față de capitalurile străine a căror colaborare noi o socotim necesară , cu atât mai necesară cu cât aceste capitaluri vin să înlocuiască lipsa unui important capital mobilier românesc care nu este creat . Prin urmare , lucrul se explică logic. [-----]

P.N-Agrarian -Goga

Pentru a încheia bilanțul criticilor prezentate , voi aminti aici o absență , o absență care își are semnificația ei și care poate să ne ducă la concluzii interesante în ce privește sinceritatea anumitor agitațiuni : este absența Partidului Național-Agrarian care altădată a ridicat și el această problemă ,

fluturând aici toate posibilitățile demagogiei fără răspundere ,

Partidul Național Agrarian care astăzi n-a venit aici să-și spună cinstit cuvântul când este vorba de soluțiuni "(aplauze vii la PNLși unele bănci ale opoziției)

-ACCuza : O observație foarte justă .

-Eug.Titeanu :Eu știu că este foarte ușor să înșiri liste întregi cu nume de rezonanță străină;

eu știu că este foarte ușor să fluturi flamura tricoloră ;

dar atunci când simți cătuși de puțin cadrul realist al răspunderilor care pot să vină , ai datoria să spui ce este de făcut.

Legea aceasta este slabă ?Legea aceasta este xenofobă ?

Legea aceasta nu este suficientă ? Nimic !

Partidul Național Agrarian a fost absent în această discuțiune și cred că faptul acesta , măcar din punct de vedere politic, merita relevat . [-----]

" Noi aveam nevoie de o justificare . Acest trecut glorios

ne-a făcut pe noi , care am ieșit din frământarea naționalistă a Universităților ,

să vedem în acest minunat instrument de realizare pe plan național ,

și în această minunată organizație de guvernământ,

cel mai bun instrument de înfăptuire a dezideratelor noastre

de emancipare și afirmare românească " (aplauze vii la PNL)

" Din acest punct de vedere , legea de față nu reprezintă un simplu baraj ,

ea reprezintă un îndoit baraj,

baraj împotriva concepțiunilor de exploatare colonială

a acelor capitaluri care nu vin aici cu gândul cinstit ,

și un baraj împotriva demagogiilor asasine

[aluzie la Garda de Fier și alte organiz.extremiste]

care caută să speculeze un tineret rătăcit " (aplauze vii la PNL)

Eug.Titeanu / 3 iul.'34

Guvern Tătărescu. Legislatura PNL.Sesiunea a II-a ordinară. 15 nov.'34 - 20 apr.'35

4.) C.Leancă (PRT) , discurs la mesaj, 29 nov.'34

(DAD, MO 5 , șed. din 29 nov.'34 , p. 49-50)

[LD : discurs radical țărănist , frustrant , a unui om , poate , de bună credință , dar cu o mentalitate narodnic -steristă. Un țărănist -marxist , fără s-o știe și să o spună .

Pentru el , toate partidele românești sunt străine de interesele " neamului " , nu sunt legitimate să conducă țara , nu urmăresc decât puterea și interesele.
Leancă / 29 nov.'34

▣ LANC -partide rassistice

▣ PNA-Goga

" D-lor , avem aici un partid care se numește Ligă : Liga Apărării Național Creștine . Fiindcă , ca importanță numerică , se aseamănă cu partidul d-lui Goga și deoarece există și anumite afinități între ele , voesc să trec peste ele cu hurta , cum se zice.

Dar , d-lor , partidele acestea , după mine , se adresează mai mult instinctului decât rațiunii.

Într-un moment de criză și de sărăcie , când stomacul este gol , este foarte ușor să te adresezi lui , fiindcă vorba aceea : în stomacul gol nici mintea nu lucrează.

" Nu mă îndoiesc că , la un moment dat , sărăcia și desnădejdea pot să creeze chiar un curent serios în jurul acestor idei. Dar eu , chiar dacă prin imposibil le-ași vedea la putere , nu mi-aș putea face nici o iluzie , fiindcă socot că , la baza lor stă o idee greșită.

" Greșala lor care este ?

Ei cred că ne găsim în fața unui conflict de rasă , pe când , în realitate , noi ne găsim în fața unui conflict între clase .

" Aceste partide cred că ceea ce interesează este proporția în compoziția sângelui , când ceea ce interesează în realitate este lupta , tot mai crâncenă , care se dă între massele muncitoare și producătoare și între cercurile restrânse de beneficiari.

Aceste cercuri restrânse de beneficiari , nu se împart după credință și după limbă , așa cum voiesc ei să împartă clasa muncitoare .

Din acest punct de vedere , nu-mi fac nici o iluzie , și cred că nici aceste două partide nu sunt partide de viitor . "

C.Leanca / 29 nov.'34

5.) A.C.Cuza (LANC) , discurs la mesaj , 14 dec.'34

Vict.Iamandi , Eug.Titeanu , Valeriu Pop (subsecretari de stat) ș.a. - intervenții polemice .

(DAD, MO 16, șed. de vineri, 14 dec.'34, p. 284-296)

[LD .Punctul cardinal : " *România a românilor !*" ; naționalism antisemit integral , manifestat în toate domeniile vieții economice , sociale , politice , morale , diplomatice .

Subordonat lui , ca un fir roșu , indiferent de problema abordată , anti-partidism , izvorât din neîncrederea în guvernarea prin partide , pe care le consideră incapabile să rezolve problem națională. Împotriva guvernărilor de dictatură sau de mână forte , deși are admirație explicită pentru Hitler și Mussolini.

Paradoxală , vocația lui parlamentară - ca expresie democratică a reprezentativității prin partide , cu condiția alegerilor nefalsificate . Politică externă anti-titulesciană , orientată spre Germania . Altfel , consecvent , perseverent , orator de marcă , spirit polemist stârnind ilaritate în parlament pe teme antisemite !]

Titlurile , sbitlurile semenele , colărările , îmi aparțin. Doc.integral -fișier LANC

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Parlament , parlamentarism

" [...] Regret că s-a părăsit uzul solemn , amestecând discuția la Mesaj ,

cu tot felul de interpelări și comunicări , și reducând astfel discuția la mesaj, la nimic.

Când ați redus la nimic această impozantă solemnitate , care începe prin prezența MSRegelui în incinta acestei Adunări, dați o lovitură mortală regimului parlamentar , d-le președinte , pe care dvs în discursuri frumoase căutați să-l apărați.

" Le-am spus prietenilor mei :

consider regimul parlamentar ca esențial guvernării popoarelor moderne ;

consider discuția generală la Mesaj ca esențială regimului parlamentar.

După părerea mea, nu este și nu poate fi n regim parlamentar , fără să purcedem aici , de la această considerațiune generală asupra directivelor pe care trebuie să le urmăm în politica țării și asupra cărora trebuie să vină toate partidele să-și spună părerea lor.

" Aceasta cred ,d-le președinte, că este mai important decât cine știe ce comunicare sau interpelare , care se poate amâna , din moment ce au fost amânate luni de zile, câtă vreme onorata Adunare nu era deschisă. "

Autoportret parlamentar...

" D.lor deputați, venind aici , țin să mă recomand :

sunt cel mai vechi om politic din această Adunare .

-**Virgil Potârcă** : Să trăești !

-**ACCuza** : Vă mulțumesc. Primesc felicitarea . Sunt mai vechi parlamentar decât președintele nostru la constituire , d-l Constantin Bacalbașa, care n-a fost parlamentar nici o dată. Pe dl.Bacalbașa , un distins ziarist, nu l-am văzut apărând în mișcarea politică decât acum în urmă...

-**Vict.lamandi** : Dl Bacalbașa a mai fost deputat ..

-**ACCuza** : Dar , de data aceasta, dl Bacalbașa avea o calitate esențială, a vârstei, d-le lamandi, pentru care dvs l-ați ales anume, ca să prezideze constituirea Adunării în virtutea acestei autorități , pe care mi-o dă calitatea de a fi cel mai vechi om politic din această Adunare , și cel mai vechi parlamentar de aici, am venit să fac aceste declarații cu privire la regimul parlamentar , pe care eu, toți prietenii noștri și Liga Apărării Naționale Creștine, suntem hotărâți să-l apărăm cu ultima energie (**aplauze LANC**)

Mă opresc , ca o datorie de conștiință , în fața următoarelor întrebări :
Ieri ; ce a fost ?Astăzi ; ce este ?Mâine ; ce va fi ?

Ieri...

Ieri ; mai întâi era un *Corp electoral censitar* , compus din trei colegii

[----- **descrie sistemul** -----] Așa era regimul electoral de pe atunci .

Cât despre Parlament , avea calități pe care , cu regret , trebuie să spun

că nu le are Parlamentul actual - prin individualitățile strălucite care se aflau în acel Parlament.

Nu am decât să vă amintesc pe marii oratori de pe vremuri : Petre Carp, Alexandru Lahovary, Alexandru Marghiloman, Take Ionescu, Barv'bu Delavrancea , Titu Maiorescu , alții o mulțime care lipsesc , ca valoare, din această adunare democratică , și este natural să lipsească.

[----- **evocă cariera lui parlamentară** -----]

a intrat în Parlament și politică în 1882 ;

a debutat la tribună , la 8 febr.1893 , la legea inv. profesional ;

a reușit să introducă , în 1893 ,un amendament la legea inv.primar , ca străinii să plătească taxă ;

a prezentat proiectul de lege a monopolului vânzării alcoolului (1894) ;

a ridicat problema țărănească , pe vremea când nu exista un partid țărănesc (1895) ;

Prin atitudinile sale, a deranjat pe jidani, a fost taxat de " om periculos" ,

și 20 de ani a fost împiedicat să mai intre în parlament !

Între 1895- 1914 , a fost ținut în afară de Parlament ,

Dar a participat la toate campaniile electorale ...

În 1907, tânărul lamandi, era cel mai strălucit orator al nostru ...

- **lamandi** : Dle Cuza, era în 1914 .În 1907 , eram elev în cl.a V-a de liceu.

-**Cuza** : Da, era în 1914 , să mă iertați... pe vremea " *suveicii siberiene*" ...

-**lamandi** : acesta a fost în 1907...

- **Cuza** : după toate acestea ...ne-am ales în 1914 ...

când dvs ați venit cu reformele : votul universal și exproprierea .

Eu am opus reformelor dvs :

Colegiul unic, cu vot universal și împrăștierea generală (ca în 1864)

- **Vict.Iamandi** : îmi permit să vă amintesc că la 1914 ați votat împotriva...

- **Cuza** : Da, am votat împotriva formulelor dvs !

- **Iamandi** : Ați votat împotriva modificării Constituției...

- **Cuza** : De sigur, pentru că eu ceream să se relizeze reforma imediat ...

d-ta ai putea să-mi privești cariera politică și să zici :< *bietul profesor Cuza , fostul meu profesor, uite el se zbuțuie încă pentru asemenea chestiuni și teorii , pe când eu, om practic, stau pe banca ministerială* > (**ilaritate**)

- **Iamandi** : Nu ați vrut dvs. La 1919 , în timpul Blocului , erați stăpân .

L-ați făcut pe d.lorga președinte al Camerei și pe dr.Lupu , ministru de Interne ..

ACCuza / 1892-1923 -1934

▣ Liga Apărării Naționale Creștine

▣ Consecvența unei credințe.

" În sfârșit, a venit pe urmă anul 1923. După război, partidele s-au întrunit să voteze Constituția. *Constituția* care a fost votată la 28 martie 1923. Pe când dvs erați la discutarea Constituției, a acestei Constituții care acordă drepturi jidanilor și care apasă greu asupra răspunderii dvs, noi, când dvs votați în această Adunare , în care erau iarăși am fost împiedicat să pătrund, eu înființam la Iași "*Liga Apărării Național Creștine* , pentru ca să putem rezista consecințelor pe care prevedeam că le va avea o asemenea Constituție.

" Astăzi suntem pe același teren. De la 1892 și până astăzi, în acest Parlament ,

am propovăduit aceleași convingeri , am avut aceeași directivă , am susținut aceleași ideal.

(**aplauze LANC**) Astăzi, când vin, împreună cu prietenii mei , formând LANC,

vă rog să constatați că Liga nu este partid , că nu urmărește absolut nici un interes de partid, și că eu nici o dată nu am urmărit nici un interes personal . "

[Intrarea lui Iamandi în PNL ...](#)

Iamandi : Dar ați creat Partidul Naționalist -Democrat ...

ACCuza : Acela l-am făcut cu dl Iorga și, când s-a dus dl-Iorga, s-a dus și partidul ...

Gh.Cuza : și partizanii...

ACCuza : Și partizanii, între care cel dintâi dl Iamandi...

Iamandi : Exact . Eu m-am înscris în 1916 în PNL

Bordeni (georgist) : În 1919 ...

Iamandi : Întreabă-l pe prietenul d-tale , dl Toma... La 18 iulie 1916

Bordeni : Eu știu mai mult decât atât ! Dl Toma te-a cununat , și a doua zi te-ai înscris în partid ! Am să iau dovada de la dl Toma.

- **ACCuza** : " Am avut convingerea , pe care o avem și acum,

că numai pe baza unei doctrine, a unei teorii , se pot îndruma interesele țării ; acela care este lipsit de doctrină și de teorie, acela nu poate să facă altceva decât să comită greșeli , căci este lipsit de lumina științei"

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Programul de guvernare PNL

▣ Răspunsul la Mesaj

" Când a fost vorba să se stabilească programul de guvernare al acestei sesiuni

- program scris în acest proiect de *Răspuns la Mesaj* -

a ținut președintele Consiliului de Miniștri, dl Gh.Tătăărăscu , împreună cu majoritățile , o consfătuire, la 16 noiembrie , consfătuire în care dl prim-ministru a declarat următoarele :

< Situația internă , deși nebănuie de mult ameliorată prin munca și rodnică noastră activitate, este încă rea. Ea reclamă , în primul rând, din partea tuturor , nu trănțăneli ideologice , ci înfăptuiri de fiecare zi și de fiecare ceas.>

" Prin urmare , președintele guvernului , când este vorba de cercetări teoretice, le numește < *trănțăneli ideologice*.>

Dar vedeți, totul se răzbună în lumea aceasta .Cine este lipsit de cercetări teoretice, de cercetări de doctrină, cine nu caută să privească interesele țării în lumina acestor doctrine și în lumina acestor teorii , este expus la sterilitate sau la cele mai grave erori.

"Acesta este cazul dvs cu proiectul de *Răspuns la Mesaj*, în care se cuprinde programul dvs de guvernare .Vom analiza , liniștit, pe rând, în puține cuvinte , fiecare reformă pe care o propuneți , ca să dovedim un singur lucru că, în primul rând, era nevoie de " trăncăneli ideologice " cum spune elegantul dvs prim-ministru. Noi, cu" trăncăneli ideologice" , vom reduce programul dvs la foarte puțin. "

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Reforma administrativă

" Prima reformă a dvs este reforma administrativă.

Se pare că dl ministru Inculeț sau dl subsecretar de stat Luca , au conceput un proiect de lege pentru o reorganizare administrativă a țării . Este vorba aici de a combina județele și de a le transforma în ținuturi.

Se pare că nu ar fi decât proiectul d-lui Carp de prin 1880, care prevedea căpitanatele.

-lamandi : Guberniile.

-ACCuza : Eu am să vă spun un lucru .Poate să fie proiectul dvs cu căpitanate, cu gubernii , excelent .Nu are , însă nici o valoare , pentru că este absolut teoretic.

Dvs, prin poziția în care vă aflați, sunteți incapabili să realizați o reformă administrativă .Pentru ce ? Pentru că , partidul advers - vorbesc de PNȚ sau altul - nu vă va da încrederea ca dvs să realizați această reformă, adică să faceți o reformă național-liberală.

Această reformă administrativă nu o poate face regimul dvs de partid .

Prin urmare, tot ce veți aduce dvs va fi inutil, pentru că va fi numai

un prilej de discuții interminabile și de violență în Cameră , cum aveți obiceiul să vă manifestați de o bucată de vreme. "

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Consiliul Economic Superior

▣ Camerele profesionale

" Ca legi , din p.d.v.tehnc, presupun că vor fi foarte bine alcătuite , pentru că ele depind de capacitatea distinsului economist, profesorul Gh.Leon, pe care îl cunoaștem ,

Dar, încă o dată , cu aceste reforme nu veți face nimic pozitiv,

adică nu veți corespunde intereselor actuale ale țării ,

interese care sunt de naționalizare a tuturor ramurilor de activitate economică .

Și atunci, oricât ar fi de perfecte legile pe care le veți face ,

ele nu vor atinge scopul pentru care ele trebuie să existe.

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Modificarea legii învățământului tehnic.

▣ Aplicarea legii protecției muncii naționale.

Veniți cu revizuirea învățământului tehnic . Eu vă întreb : pentru ce ?

Învățământul tehnic înseamnă învățământul elementelor românești.

Dar dvs nu ați luat nici o măsură să vă asigurați

primatul elementului românesc în industrii ,

încât veți crea niște bieți nenorociți ,

condamnați să rămână șomeri și să moară de foame .

Prin urmare, înainte ca dvs să veniți cu această lege cu caracter economic,

aveați nevoie să curățați terenul și să deschideți locul elementelor românești ,

adică să aplicați legea pentru protecția industriei naționale ,

pe care ați anunțat-o și pe care văd că ați oprit-o pe loc.

[evocă evoluția legii de la 1887 , cu modificarea din 1912, cu modificările din 1903-1904 ,

cu modificările din 1930 ... și legea din 29 iun.'34]

Sunt 6 luni de la votarea legii , și nu se aplică .Prin urmare , și această reformă , în lumina " trâncănelilor ideologice" , nu are nici o valoare .

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Responsabilitatea ministerială

▣ Controlul banilor publici

" Una din cele mai fantastice reforme pe care le-ați înscris în proiectul de *Răspuns la Mesaj*, este acesta [citează pasajul : *Relaxarea morală... suspiciunea .. răspunderea ... banii publici*]

" D-lor , sunteți fantastici ! Este vorba , prin urmare , de relaxare morală de după război , și dvs voiți să tămăduiți această relaxare cu *legea responsabilității ministeriale și a mânuitorilor de bani publici* !

Dar eu vă întreb : în starea de azi , nu aveți dvs o lege a responsabilității ministeriale

- și nu numai o lege , ci mai multe legi ! - care vă dă dreptul să urmăriți pe prevaricatori ?

De ce nu aplicați aceste legi , câte sunt , și de ce nesocotiți marea problemă a relaxării morale ? Vedeți unde vă duce disprețul pentru " *trâncănelile ideologice*" ?

[spune ce ar face el dacă ar fi în locul lui Tătărașcu]

ACCuza / 14 dec.'34

▣ Reforma învățământul religios "

[LD : este o obsesie a lui Cuza , tot cu substrat antisemit .

De fapt el nu dorea reforma învățământului , ci chiar a ortodoxiei , așa cum era ea consacrată de biserica românească !

Este interesant, totuși, că eu nu am găsit nicăeri vreo ripostă a Bisericii , pentru ceea ce era o adevărată schismă, erezie, căreia Cuza , de această dată, îi dă și un nume : spiritualism creștin .

De asemenea , nu știu care era , din acest p.d.v. , aderența la mișcarea cuzistă a preoțimii și dacă Garda de Fier - care în mare parte luase doctrina religioasă cuzistă - avea aceeași respingere a vechiului Testament .]

" Știți ce ? Educația prin școală .Modificarea programelor actuale , care sunt programe și metode de memorizare , unde totul se reduce la memorizare .[---]

Esențialul este educația spirituală și sufletească a elevilor , care azi nu se poate da în școli, așa cum sunt organizate . [vestejește educația materialistă, lăcomia]

" Învățământul religios este chemat să dea această parte complementară a educației.

Învățământul religios de astăzi este nul în școli. Pentru ce este nul ? Pentru că se confundă în el cele două părți , care nu se potrivesc, care nu se lipesc una de alta :

învățământul religios al *Vechiului Testament* și învățământul religios al *Noului Testament* .

Învățământul religios al Vechiului Testament mă învață ce a făcut Abraham, Isac și Rebeca și Rahila, și așa mai departe , ale căror povești nu mă pot interesa , ca Român. După ce am învățat ce a făcut Abraham , Isac, Rebeca și Rahila, - și asta ar putea interesa pe jidani, nu pe mine - cu ce rămân în sufletul meu , ca educație religioasă ?

" Prin urmare aici este nevoie de o reformă , și am atras atenția mai de mult că vom veni pe aceste bănci și vom realiza reformele acestea.

De sigur că dvs nu sunteți predestinați de la providență

ca să guvernați numai decât dvs, partidele politice .

" Soluția chestiunii este dar alta .Noi trebuie să așezăm învățământul religios pe baza spiritualismului creștin .

Aceasta este singura mântuire și aceasta a fost lăsată de dvs la o parte , dvs care veniți cu legea responsabilității ministeriale ca să tămăduiți relaxarea morală ."

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Reforma cooperăției

" În ce privește îndrumarea cooperăției , treceți pe lângă cea mai importantă măsură prin care , pe cale legală , s-ar putea ca poporul românesc să-și reocupe pozițiile pierdute în domeniul economiei naționale.

" Ar fi un mijloc de cucerire , de întărire a elementului românesc, de luptă economică prin înființarea nu numai a unor cooperative care să aibă de scop desfacerea producției rurale , ci prin cooperative orășenești susținute de Stat , conduse de oameni devotați, care să se pună să cucerească toate pozițiile pe care azi noi le-am pierdut .

" Dl lamandi știe că eu am făcut la Iași , împreună cu dl prof. C.Șumuleanu și alții , cooperativa "Frăția Moldovei Unite " , acea nenorocită cooperativă care a fost distrusă din anumite motive , de care nu o să vă vorbesc acum.

" Veniți aici cu problema cooperativelor și pe urmă treceți la această tribună și transformați lupta pentru cooperative în luptă politică , vă acuzați fiecare unii pe alții și din toată această discuțiune de partid, nu rezultă absolut nimic pentru cooperăție. " [-----]

"Iarăși, d-lor, chestiunea " *trăncănelilor ideologice* "

Dacă am fi stat noi la trăncăneli ideologice cu d-l prim-ministru și dl ministru lamandi , ce util ar fi fost ! Adică de ce să nu fi venit dvs să mă fi întrebat și pe mine ?

Noi suntem generoși - suntem milionari în această privință ! - și v-am fi dat de la noi câte o idee utilă din trăncănelile noastre ideologice , care să vă călăuzească."

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Armata

▣ "Cazul " Antonescu...

" Ne închinăm cu profund respect în fața oștirii . Oștirea este națiunea luptătoare .

De aceea, nu admitem sub nici un cuvânt ca oștirea, de pildă,

să fie pusă în discuția acestui Parlament ,

cum am asistat chiar acum la spectacolul care s-a dat , în urma interpelării de adineauri a d-lui Popescu-Necșești - de altfel legitimă și interesantă

- dar în care nu urma numaidecât să fie amestecată armata .

Era vorba de cenzură. Și dacă cenzura nenorocită nu ar fi venit, și nu ar fi luat măsura absurdă impunând să se vorbească de numirea d-lui general Samsonovici ,

dar să nu se vorbească de înlocuirea d-lui gral Antonescu , discuțiunea privitoare la armată, nu ar fi avut loc.

Dar ca să se ceară așa ceva , este o absurdă monstruoziitate.

Acela care a făcut-o, va fi un prost , pe care vă rog să-l dați afară . (ilaritate)

- lamandi (ministr.secretar de stat) : Dvs nu v-ați convins, din felul cum s-a combătut chestiunea , că chiar dacă nu era cenzura , ea ar fi fost adusă la tribună ?

- ACCuza : Da. Eu am avut convingerea că a început campania de răsturnare . (mare ilaritate la majorități)

Campania de răsturnare eu zic că nu este legitimă să se dea pe seama militarilor

DI Mihalache zicea că noi avem tot dreptul să ne amestecăm ,

pentru că noi singuri putem să tragem la răspundere pe acei care ar fi vinovați .

Dar eu zic : D-ta care nu ești militar , nu ai nici un drept să te atingi de armată.

Ești absolut incompetent . Nu poți d-ta să te amesteci în armată ,

al cărei Comandant superior este Majestatea Sa Regele (**aplauze prelungite**)

Vedeți dvs, acesta este sentimentul întregii Adunări și al țării întregi.

Putem avea încredere ? Trebuia să avem încredere în Supremul Comandant al armatei, care este Regele.

Interpelarea Popescu-Necșești.

De aceea, a fost binevenită interpelarea în materie de cenzură a d-lui Popescu -Necșești.

dar a fost rău inspirată toată agitațiunea care s-a făcut în mod melodramatic

pe chestiunea armatei , ca și cum armata ar fi primejduită

pentru că un general a fost înlocuit cu altul . (**aplauze la LANC și majorități**)

Vedeți, nu am vrut să mă amestec în discuțiunile dvs pentru că nu cred că am competență.

- G.Brătescu : Dar ați pus punctul pe i .

-ACCuza : Esențialul pentru noi este ce facem pentru această oștire ?

Aici intrăm în drepturile noastre ca parlamentari , fără să ne amestecăm în comandamentul oștirii și venind în ajutorul acestui comandament.

Naționalizarea armatei ...

Sunt două probleme de cea mai mare gravitate : naționalizarea armatei și raționalizarea armamentului .O armată nu are putere combatantă decât numai în unitatea ei națională.

Mustafa Kemal , conducătorul Turciei , a scos toate elementele străine din armata turcă.

Numai când vom avea o armată națională , compusă numai din Români, numai atunci vom avea o armată combativă , o armată unitară, o armată puternică , o armată gata de jertfă. (aplauze LANC)

Ce faceți dvs ? Și aici intervin " trăncănelile ideologice " [-----]

Jidani în armată ...

De ce nu v-ați gândit dvs că în armată și în comandamentul armatei , introduc pe fiecare zi , pe lângă trupe și ofițeri de rezervă, dar și ca ofițeri activi , ofițeri jidani ?

Noi am voit să publicăm în ziarul nostru "Apărarea Națională " , cum îmi spune dl prof. G.Cuza, anumite date , pentru ca să fie cunoscute .

ACCuza - Eug.Titeanu / 14 dec. '34

▣ Cenzura

[LD : Atât plângerile cât și răspunsurile par , și deseori sunt , justificate. Chestiune delicată.

Ca element de prevenire , cenzura atinge în gradul cel mai înalt principiul libertății de gândire și exprimare. Criteriile sunt greu de stabilit iar aplicarea lor , subiectivă categoric, greu de conceptualizat, greu de monitorizat , poate da naștere la abuzuri de tot felul.

Ca element coercitiv cenzura apare tardivă, inutilă și răzbunătoare .

Poate logic și elevat, Eugen Titeanu încearcă să explice câteva din mecanismele cenzurii.

Nu contează ce cred eu , acum, după consumarea evenimentelor , a consecințelor,

și, la urma urmei , după ce mulți din protagoniștii acelor timpuri - care invocau libertatea de gândire -și-au pierdut libertatea și viața ...fie sub rigorile extremismului de dreapta , fie sub dictatura comunistă .Contează ce credeau cei de atunci.

Și cei de atunci ... au vorbit fără să se audă !]

-ACCuza : Noi am voit să publicăm în ziarul nostru "Apărarea Națională " , cum îmi spune dl prof. G.Cuza, anumite date , pentru ca să fie cunoscute .

-Gh.Cuza : Extrase din Anuarele armatei .Și dl.Titeanu le-a cenzurat .

-Eug.Titeanu (subsecretar Interne) : Vă înșelați , dle Cuza ..

-Gh.Cuza : Nu. Sunt evidente dispozițiunile venite de sus, fiindcă nu aveți să ne faceți să credem că un căpitan sau un maior de la cenzură are să poată dispune așa de materialul nostru redacțional și de articolele noastre .

Regimul cenzurii ...

- Titeanu : Dați-mi voie să vă lămuresc. În baza legii stării de asediu , cenzura se exercită de autoritatea militară , deci o exercită comandamentul Corpului II armată.

Care este rostul Ministerului de Interne și care este atribuția mea , extrem de limitată ?

Atoritatea politică nu face decât să servească ca element ponderator și de directivă .

Eu am mai făcut o dată cenzură, dar , ori de câte ori am făcut-o, am fost solicitat de către ziaristii profesioniști și de către directorii de gazetă, fiindcă își dădeau seama că

nici n-am să fac cenzură absurdă, nici că am să stric arhitectura de cugetare a unui articol.

Chiar dvs,dle Cuza, ați venit o dată să intervin pentru o carte de-a dvs.

" Dar d-lor, să fiu , pe de o parte , frână, și să fiu element de ponderațiune, iar pe de altă parte, să fiu toată ziua acuzat , asta nu se poate !

Și, mai ales, nu se poate altceva : să criticați dvs regimul cenzurii,

tocmai dvs care cred că, dacă ajungeți la guvern,

ați face cenzura cu auto-da-feuri și cu arderea de cărți în piața publică ."

-ACCuza : Noi n-am avea nici un interes să ne servim de cenzură.

Am suprima numai presa jidovească , așa cum s-a făcut în Germania .

-Gh.Cuza : D-le ministru, intervenția făcută de dvs. , pentru cărțile ce ne veneau din străinătate și pe care ne-ați satisfăcut-o...

-ACCuza : Nici acum cărțile încă nu ni s-au restituit ...

-Gh.Cuza : ... n-are nici o legătură cu ceea ce scriem la gazetă...Cărțile ultime le-am primit .. Dar cele din ultimele trei luni... își fac cenzorii bibliotecii ci ele...

La ziarul nostru, " *Apărarea Națională* ", ne-a fost cenzurat un articol cu împrumutul de înzestrare și altul despre politica externă a lui Titulescu , despre venirea lui Ostrowsky și despre acțiunea organizațiilor comuniste ...

Cenzurarea cărților ...

-Eug.Titeanu : Eu nu știu dacă vreun cenzor a oprit vreo carte sau nu.

Evident, voi cerceta și voi lua sancțiuni , dacă este așa.

În ce privește criteriul obiectiv , care servește la cenzurarea cărților, este foarte simplu : orice carte, chiar interzisă, întotdeauna , când este adresată unui intelectual , unui șef de grupare, sau unui abonat , care o primește individual, unui om politic, ea ajunge la destinatarul ei.

Când este vorba , **însă**, de răspândirea comercială a unei cărți interzise, înțelegeți ușor că nu pot admite felul de a vedea al dvs. !

Eu înțeleg corozivitatea intelectuală a d-lor de la LANC, în a vedea în ce consistă , de pildă, doctrina revizionistă , dar nu pot lăsa ca maldăre de cărți revizioniste germane să fie aruncate pe piața minorităților germane de la noi . Acesta este criteriul în materie de cărți.

Cenzurarea ziarelor...

În materie de articole de gazetă :

Vedeți, cenzura poate să aibă contradicțiile ei de multe ori, incoerențele și absurditățile ei.

Este chestiune de apreciere . O cenzură perfectă nu se poate face.

Ce se întâmplă însă ? Ceea ce vi se pare dvs absurd de atâtea ori, este delimitat de criterii obiective ; să nu credeți că se cenzurează fără nici o noimă, cu toptanul.

[**Câteva cazuri de cenzurare : audiențele la MSR ; sabotare monetară ; sabotarea creditului ; propaganda de ațâțare naționalistă ; asociațiile comuniste și rel.cu URSS]**

Audiențele la Rege ...

De ex. în chestiunea audienței oamenilor politici.

Să mă iertați, s-a comis o absurditate când s-a cenzurat audiența d-lui Mihalache , dar , credeți-mă , o explicație există.

S-a luat norma obiectivă , pe bază de cerință normală și legală a celor interesați, ca să nu se mai bată monedă din audiențe care n-au loc.

Sunt oameni politici care au indecența de cronometra și de a face reclamă din audiențele lor, în loc de ale înconjura de o normală deferență și discreție .

La sfârșitul zilei , se controlează ce oameni au fost primiți , și se dau .

Ordinea spirituală ...

După nevroza asasină care a cuprins viața publică a țării , avem nu numai dreptul , dar avem datoria de a impune ceea ce credem noi , în ordinea spirituală, [LD?!?] pentru a putea asigura ordinea publică .

Comuniștii ...

De ex. chestiunea comuniștilor. Noi am socotit că nu putem îngădui propaganda de ațâțare între locuitorii acestei țări.

Chestiunea asociațiilor comuniste dizolvate și chestiunea reluării raporturilor cu Rusia ...

- **G.A.Cuza** : Nu umblați cu jumătăți de măsură ....

- **Titeanu** : Nu există nici un fel de jumătate de măsură.

Sunt chestiuni care se desfășoară pe planuri cu totul deosebite.

Eu nu voi face aici declarațiuni de politică externă , dar , pot să vă spun atât :

că dizolvarea organizațiilor comuniste este o măsură de ordine , care nu atinge întru nimic relațiunile noastre cu statul vecin.

Aceia care încearcă o abilă speculare a acestui lucru, nu pot să reușească.

Noi am luat o măsură de ordine , fără să ne lăudăm cu ea, fără să o proclamăm

de la această tribună , fiindcă avem o concepție , pe care o repet :
politica de Stat , cu marile ei necesități , se practică în tăcere , organic ,
într-un sistem de gândire substanțială
și fără declarațiuni patetice , repetate la fiecare moment " (aplauze puternice la majorități)
-ACCuza : Eu am toată simpatia pentru dl ministru Titeanu ,
chiar când vine să declare că trebuie să ia grozave măsuri împotriva ațâțătorilor dintre diferiții
locuitori ai acestui pământ .
Apoi , dle ministru , eu n-aș avea nici o rațiune de a fi la această tribună ,
dacă n-aș apăra interesele țării , așa cum se cere să fie apărate .
împotriva elementelor străine care sunt pe pământul acestei țări , unde
n-au dreptul să fie , și care ne-au luat drepturile noastre ." (vii aplauze pe băncile LANC)
ACCuza / 14 dec. '34

▣ Armata

▣ Ofițeri evrei

[LD : Reia lucrurile de acolo de unde fusese întrerupt , cu paranteza despre cenzură .

Vânătoarea de evrei ! Listele lui Cuza !]

Iată care sunt jidanii aflați în armata română , ofițeri activi :

Infanteria : lct.col.Grinfeld Iacob ; căpitani : Feldman Ezar , Landauer Hubert , Rosensweig Ioan ,
Fuhrman Ervin , Maurer Wilhelm , Stein Friederich . Geniu : cpt. Horodenker Arthur .

Artileria : mr.Moisescu Moscu ; Intendență : mr.Arișteanu Osias .

Administrație : cpt. Perlman Adolf , Gropper Wolff , Rosenfeld Herman , Kumelman Rubin , Blum
Iosuf , Helerbach Moise , locot. Schwartz Zeilig .

Serviciul sanitar : medici mr. Rapaport Herman , Deman Sigmund . Medici căpitani : Barasch
Sigmund , Coman Cerbu Moise , Cofman Marcu , Coreblum Herș , Klang Leon , Gross Solomon ,
Vascoboinic Brihaum , Haim Moise , Rosen Avram , Wiss Lucian , Tudic Aron , Wasserman Jurist ,
Trister Israel , Goldstein Moritz , Alterescu Mendel , Braumberg Adolf , Zeidler Ioanaș , Lobel Haim ,
Blumberg Iosif , ș.a. , în total 33 . Medici locotenenți și sublocot . : Resnic Gabriel , Bernard Safir ,
Pinlus Klein , Elias Iosif , Breaunstein Lazăr , Dickman Iacob ; sublocotenenți : Haim Sin Strul ,
Rosner Sami , ș.a. ș.a. în total 20 . Farmaciști maiori și locot : Roder Sami , Friedman Al , Salagor
Zosim , Vițianu Constantin , Salamon Max , Lerner Ianchel , Flexer Lipa ș.a. , ș.a.

(Extras din "Anuarul ofițerilor activi ai armatei române " , Tipografia militară ,
Ministerul Apărării Naționale)

" Prin urmare , d-lor deputați , susțin că una din necesitățile cele mai urgente și
mai stringente este naționalizarea armatei române .

N-au ce căuta acești jidani , sub nici o formă , în rândurile armatei . (aplauze LANC)

" Înainte , dar , ca dvs să faceți declarații de dragoste și admirație pentru armată ,
mai întâi să luați măsuri pozitive . Aveți curajul întreprinderilor dvs ,

spuneți hotărât ceea ce se cere , pentru ca să ieșim din situația extrem de primejdioasă .

Retro' 1918. Guvern Marghiloman ...

Cum că este extrem de primejdioasă , îmi permit să vă atrag atenția că , în 1918 ,
în timpul guvernării răposatului Marghiloman , acel guvern a venit atunci ,
sub presiunea străinilor , cu un proiect de lege prin care să împământenească
pe jidani și să le dea drepturi . Și știți pentru ce voia să dea drepturi jidanilor ?
Pentru că se purtasera cu vitejie în război !

Atunci am venit la această tribună și am spus : puteți să acordați drepturi jidanilor ,

dacă sunteți presați de afară să o faceți - poporul român nu le acordă -

însă sub nici un cuvânt nu puteți acorda drepturi jidanilor pe motive eroice ,

că ar fi apărat țara și că s-ar fi purtat vitejește în război ,

atunci când se știe că au fost niște dezertori mizerabili și niște trădători .

Pentru a susține argumentarea mea , am venit atunci cu datele oficiale ale armatei
și am arătat în ce proporție extraordinară indivizii aceștia au trădat țara
și s-au sustras serviciul militar . Discursul meu , care a fost publicat cu titlul

" Jidanii în război ", vă stă la dispoziție oricând. "

" Prin urmare , trebuie în primul rând naționalizarea armatei "

Naționalizarea armamentului....

Dar mai este și altceva : naționalizarea armamentului .

Afacerea Skoda trebuie să vă învețe pe dvs un singur lucru : că nu putem încredința noi armamentul nostru comenzilor de aventură făcute din străinătate , și că având toate mijloacele necesare ,

avem tot interesul să întremăm o industrie a armamentului (aplauze)

[LD : dă o serie de informații privind Skoda, aflată la granița ceho-germană ; vorbește de Reșița , situată la mijlocul teritoriului nostru. Bineînțeles atinge pozitiv coarda liberală !]

" Avem , prin urmare, datoria ca tot armamentul să se facă înăuntrul țării, sub conducerea Românilor, prin inginerii Români și prin armata Română "

ACCuza / 14 dec. '34

▣ **Politica externă**

" O frază admirabilă din Mesaj , < Politica externă a României se țese pe urzeala păcii > .

Vă întorc fraza : < Politica externă a României se țese pe urzeala războiului .>

Am să vă fac dovada acestei afirmațiuni.

Națiunea românească se găsește , în genere , într-o situație din cele mai primejdioase .

Da ! Situațiune primejdioasă, dle coleg, și pentru ce primejdioasă ?

Nu știu ! Nu știu ! (ilaritate)

Sunt trei mari probleme de existență pe care națiunea românească trebuie să le rezolve : problema națională, problema internațională externă și problema constituțională.

[---deschide iar paranteze , le ia pe rând pe fiecare ---]

ACCuza / 14 dec. '34

▣ **Problema națională**

▣ **Antisemitism integral.**

[LD : orice comentariu , orice rezumare ,orice trunchiere, ar fi de prisos și ar diminua posibilitatea de înțelegere a doctrinei cuziste.

Din păcate, argumentarea sa era extrem de lungă, de stufoasă, didactică, amănunțită, cu exemple episodice și dovezi, încât necesită un spațiu imens.

Nu știu cum o voi concentra. Nu știu cum o voi putea introduce

în dialogul doctrinar pe care îl urmăresc .]

" Acestea sunt , d-le ministru , <trăncănelile > noastre ideologice .

D-ta ai să le judeci, și, dacă veți putea, aș fi foarte fericit dacă, în răspunsul dvs, veți mai putea să-mi dovedeți , că cele susținute de mine , măcar într-un punct, nu sunt logice, exacte și necesare. Atunci mă voi da bătut și mai că aș zice:

declar că voi ieși din această incintă -

se înțelege , declarație platonice , fiindcă nu voi ieși (ilaritate)

D-lor deputați, care este prima problemă ? Problema națională !

Jidanii - stăpâni pe avuția țării ...

"Această problemă națională, cum o numesc eu, se prezintă în modul următor , și vă rog să vedeți , că ceea ce spun nu sunt exagerări :

comerțul țării, în cea mai mare parte, meseriile , industriile, întreprinderile , exploatarea, furniturile, profesiunile libere, adică avocatura, medicina etc.

acum și armata, orașele, Capitala în primul rând, se găsesc în mâna jidanilor.

Vă rog: este adevărat sau nu acest lucru ? Vă rog să contestați de pe banca ministerială ...

-Eug. Titeanu : Dle profesor, eu aici, pe banca ministerială, nu stau ca în fața unui judecător de instrucție, ca să răspund la întrebări.

-ACCuza : Vă mulțumesc și sunt fericit de răspunsul care ați binevoit să mi-l dați ...

D-lor deputați, prin urmare suntem de acord : toate aceste ramuri de activitate ,

toată avuția țării , se găsește în mâinile jidanilor ! Iată faptul !

După ceea ce se întâmplă astăzi, știți dvs ce se poate spune despre Țara Românească ?

România este mai degrabă un stat jidănesc camuflat , decât un stat românesc !

Da ! Ei au totul în mâna lor : pe lângă toate celelate, au presa și filmele."

Nu vă mai citesc pentru că s-au publicat broșuri în ultimul timp, unde se arată că toate filmele sunt în mâinile jidanilor.

Jidanii sunt acei care corup spiritele prin filmele pe care le introduc la noi ..

" Și atunci , dacă aceasta este situația , de sus până jos,

dacă finanța toată este pe mâna jidanilor, dacă toată presa este în mâna jidanilor

- câți jidani aveți în presa dvs ? ia căutați o leacă ! -

se pune aici una din marile probleme de existență ale națiunii românești

și regret că dvs ați lăsat-o ca să ajungă aici : fiindcă a trebuit o serie întreagă de eforturi, de corupție jidănească , pentru ca **jidanii să ajungă stăpâni pe toate ramurile de activitate , cum au ajuns."**

"Dar este , oare , posibil ca această stare de lucruri să mai dăinuiască ?

Eu susțin că nu . Este cineva dintre dvs capabil să rezolve această problemă ?

Căci, dacă nu sunteți capabili s-o rezolvați,

atunci nu mai aveți rațiune să fiți pe acele bănci . (**aplauze LANC**)

Știu că ați putea veni să spuneți , dvs , care sunteți stăpâni pe o majoritate de 300 :

uitați-vă la Liga Apărării Naționale Creștine , cu 10 deputați, crede că cine știe cine este ,

de ne apostrofează pe noi . Astăzi sunteți 300 , mâine veți fi 30 , cum ați mai fost .

Chestiunea se pune pe baza adevărului și pe calea dreptății .

" Noi românii suntem aici stăpâni pe țara aceasta , România,

și vrem să rămânem stăpâni pe ea." (**aplauze LANC**)

Localizarea geografică a jidanilor ...

" Observați dvs cum se prezintă jidanii în diferite regiuni , mai ales acolo unde sunt în număr mare , ca spre ex, în Maramureș, în Basarabia sau Bucovina , cu manifestările lor de macabei; cu drapelele albe, albastre , cu haluțani, cu tribunale literare " [-----]

Să vă spun ce însemnează aceasta .

În cartea științifică jidănească a dr. Arthur Ruppin , apărută la Koln și Leipsig

în 1911 , se spune în ce parte să se concentreze jidanii ,

pentru a constitui o națiune autonomă proprie :

Și cel dintâi răspuns care se dă este : În Europa de Est

, adică în Polonia, Galiția, Basarabia , Bucovina , România , în genere .

[**citează pasagii din carte ; vorbește și de varianta sionistă , în Palestina ;**]

Ei bine, d-le ministru, acesta este plan, nu mai este o întâmplare ." .....

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Problema jidănească

▣ Atitudinea partidelor politice .

Ei bine, d-le ministru, acesta este plan, nu mai este o întâmplare .

Și atunci vă întreb : vă poate lăsa indiferenți această chestiune ?

Nouă nu ne este indiferentă și de aceea am ajuns să ne constituim în *Liga de Apărare Națională* , căci ne-am dat seama de primejdia care ne amenință.

" Ce fac partitile ? Nimic. Pentru că dacă ar fi făcut ceva , nu ajungeau aici.

O lege cum a fost legea de protecțiune națională , e ținută în cartoane.

De 6 luni de zile nu faceți nimic. [-----]

Starea de lucruri de astăzi se datorește partidelor , cu dictatura lor, această stare de lucruri va dăinui. Care este concluzia ? **Numai LANC , pe baza doctrinei și a programului ei, poate să**

salveze această țară. Ne luăm răspunderea aceasta ." (**aplauze LANC**)

" Până acum , dvs , adică partidele, ori de câte ori ceream măsuri de apărare

ne invocați exemplul străinătății. Ei bine, d-lor, astăzi străinătatea ne-a luat-o înainte.

Germania stă în fruntea mișcării de rezolvire a problemei jidănești ,

prin eliminarea jidanilor , la care se aliniază și celelalte țări !

Afară de dvs , partidele din România ! "

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Politica externă

▣ Tratatul cu URSS

" D-lor, nimeni nu se bucură mai mult decât noi de succesele d-lui ministru Titulescu. D-sa, prin marele discurs de la Geneva, a ieșit triumfător, după o luptă homerică, împotriva celor 6 denegațiuni ale delegatului maghiar, respingând denegație de denegație. Pentru noi, a fost o satisfacție că am văzut, în sfârșit, încă un strălucit discurs, și am avut și noi un succes diplomatic, succesul diplomatic al discursului d-lui Titulescu. Camera și Senatul l-au felicitat. Când se va întoarce în țară, o să-l primim cu aclamații și așa mai departe.

" Dar eu nu pot să confund discursul d-lui Titulescu cu politica externă a României.

Cineva poate să facă discursuri frumoase, dar să fie greșit în politica externă.

Sunt de părere că discursurile d-lui Titulescu sunt foarte frumoase,

însă cred că politica externă a d-lui Titulescu, în parte, este fundamental greșită.

"Că dl Titulescu se duce și încheie *Pactul Oriental* cu Kemal și cu reprezentanții Greciei, foarte bine.

Dar ce folos ne aduc nouă atâtea *Pacturi*, nu știu.

Însă este cu totul altceva când dl Titulescu reia relațiile cu Rusia Sovietică.

Aceasta ne interesează pe noi în gradul cel mai înalt.

" Dvs știți că în comisia intimă a onoratei Camere, unde s-a discutat reluarea relațiilor cu Rusia, eu am fost aproape singurul care m-am pronunțat, cu toată hotărârea, împotriva reluării oricăror relații cu Rusia Sovietică.

Care este motivul care m-a determinat pe mine să fiu atunci contra, să fiu contra și acum?

Basarabia !...

" D-lor, câtă vreme noi nu am reluat relațiile cu Rusia, această nereluare era

afirmarea constantă a stăpânirii noastre asupra Basarabiei.

Nu reiau relațiile cu Rusia, pentru că Rusia nu-mi recunoaște drepturile mele asupra Basarabiei ca pământ românesc. Era clar.

În momentul când vii și reiei relațiile cu Rusia, fără ca să ți se recunoască drepturile asupra Basarabiei, în momentul acesta ai pierdut pozițiunea pe care o aveai înainte,

pentru că ți se poate spune următorul lucru: dar d-ta ai reluat relațiile cu mine, cu toate că nu ți-am recunoscut d-tale drepturile asupra Basarabiei.

-CCGiurescu (PNL-g) : În ianuarie chiar, într-un comitetul organelor de conducere din Rusia Sovietică, d-l Litvinov a declarat că chestiunile pendinte între România și Rusia nu sunt lămurite. Acest lucru este tipărit într-o carte. Iar d-l Gheorghe Brătianu a făcut rezerve exprese când a fost vorba de aceste raporturi.

-ACCuza : mulțumește pentru această informație, care întărește și mai mult punctul meu de vedere. Prin urmare, dacă era vorba să reiei relațiunea cu Rusia,

evident trebuia să se zică: da, noi reluăm relațiile însă dvs să recunoașteți faptul reintegrării Basarabiei la România, ca pământ românesc.

DI.N. Titulescu nu a cerut această recunoaștere, și atunci, reluând raporturile cu Rusia, aceasta va putea invoca oricând faptul că noi am consimțit, întrucâtva, în mod tacit,

la reluarea acestor raporturi, fără teritoriul Basarabiei, rămas în litigiu.

Comuniștii ...

" Dar d-lor, mai este ceva: comunismul.

Nu este oare o contrazicere să reei relațiuni cu un stat comunist?

Pe de o parte, reiei relațiuni de cea mai bună prietenie cu un stat comunist,

iar pe de altă parte, să fie silit să dea vânătoarea comuniștilor,

ca să-ți aperi propria organizație de stat, așa precum ai datoria să o faci?

Se poate aceasta?! În ce situație puneți dvs țara?

Titulescu = omul Genevei

Titulescu nu se gândește la situația în care pune Statul românesc,

prin această politică.

-I. Codreanu : Poate nu-l ajunge capul la aceasta!

-ACCuza : Dle Codreanu, eu nu cred că nu-l ajunge capul, dar se vede că sunt alte motive în

expunerea cărora să-mi permiteți să nu intru.

Dar fiindcă m-ați întrerupt , nu vreau să rămân dator cu un răspuns.

D-l Titulescu îmi face impresia că este mai degrabă reprezentantul Genevei în România , decât reprezentantul României la Geneva. (aplauze LANC)

" Prin urmare, este o contradicție în faptul că noi , pe de o parte , reluând cele mai bune relațiuni cu Uniunea Sovietică , reprimăm la graniță pe comuniștii oficiali cu onoruri, iar pe de altă parte , aruncăm cu arcanul după comuniștii neoficiali.

Jidani ! ...

Dar mai este și al treilea argument .

" Nici o țară din lume , în afară de Polonia, nu are mai mulți jidani , din nenorocire , ca noi. Vă dați dvs seama că prin reluarea relațiilor diplomatice cu Rusia , ce deschidere de graniță va fi pentru toți acești indivizi care vor veni , sub diferite forme, în țara noastră ? Avea România interes , să sporească numărul jidanilor la adăpostul protecțiunii unui mare Stat , fără să se supună la cine știe ce contradicții ?

Tezaurul...

Și mai este ceva .Trebuia ca cel dintâi lucru , așa ca o delicatete , să spună rușilor :

< *suntem prieteni, reluăm relațiile cu dvs, dar binevoii*

a ne restitui tezaurul de la Moscova, pentru că în acel tezaur nu sunt numai banii noștri , milioane lei aur, din depunerile de la Banca Națională, dar sunt și monumente istorice, sunt podoabe arheologice vechi, și prin urmare nu este admisibil ca , pe de o parte, să reluăm relațiile și să fim cei mai buni prieteni, iar pe de altă parte , d-ta să-mi reții absolut pe nedrept, tezaurul meu , pe care ți l-am încredințat ca depozit în timpul războiului. >

" Iată , prin urmare , argumente care cred că militează în favoarea tezei că România nu putea să reia relațiile cu Uniunea Sovietică , în cazul cel mai extrem , decât cu condiția : recunoașterea expresă formală a Basarabiei , ca teritoriu românesc , și restituirea imediată a tezaurului de la Moscova. "

Definiția agresorului ....

Ultimul argument pe care s-a bazat dl Titulescu , ca să reia relațiile cu Uniunea Sovietică , a fost acea definiție a agresorului .

" Mie mi se pare că aceasta aparține domeniului comicului .

[-----citează pasajul din Mesaj: învăluire de pace-----]

" Va să zică România este pusă la adăpost de război, de violență sau de forță, numai prin faptul că s-a iscălit la Londra pactul pentru definiția agresorului !

Nu vă pare că aceasta este o formulă veselă ? Cum adică ?

Țările se apără prin semnarea convenției de definiție a agresorului ?

Dar ce este definiția agresorului ? [-----citează art.2 din Convenția de la Londra-----]

După ce te-a atăcat , apoi zici : *d-ta ești agresor !*

Am nevoie de definiția de la Londra pentru aceasta ?

Îl văd că mă atacă, că îmi amenință existența, îmi ocupă teritoriul .

Eu îi spun : d-ta ești agresor ! Și ce este dacă este agresorul ? (mare ilaritate)

Este comic să socotești că o asemenea declarație ar putea să ne servească de armament, ca să reluăm relațiile cu o țară care este Rusia. "

Societatea Națiunilor...internaționalismul jidovesc !

" Societatea Națiunilor pretinde că are ca scop pacea generală prin echilibrarea relațiilor dintre state, dar fără să aibă nici o putere într-un moment de conflict.

Nici nu are interes să intervină.

Și iată pe dl Titulescu făcând , în numele României , politica Genevei !

Dar ce este politica Genevei ? Politica Genevei este - să o spunem lămurit - este politica internaționalismului jidovesc.

Atunci ce interese are Geneva ? [-----] Care este scopul actual al acestei politici a Genevei , care am zis că este politica internaționalismului jidănesc ?

Germania...

Știți care este scopul ei actual ? Reducerea Germaniei, îndușmănirea Germaniei, boicotul contra Germaniei .Și acuzarea că Germania voiește să provoace războiul , pe când politica Genevei împinge Germania la război și provoacă ea războiul.

" Iată explicația formulei mele prin care am răspuns formulei proiectului , care zice că politica României se țese pe urzeala păcii .

Căci atunci când d-ta , reprezentant al României te duci să susții politica Genevei, împotriva Germaniei, împingi Germania la război.

Anschluss...

" Dar mai este ceva .Germania luptă pentru "anschluss" , adică pentru unirea Austriei cu Germania. Germanii au tot dreptul să se unească , precum am avut și noi dreptul să ne unim : sunt germani cu toții și trebuie să se unească într-un singur stat .

-**Ionel Pop** : Deosebirea este că Austria nu prea vrea să se unească, pe când Ardealul voia .

-**ACCuza** : Am fost deunăzi în trecere prin Viena și am văzut situația de acolo.

Printre altele am văzut o manifestație austriacă care părea că este de partea austriacilor, împotriva Germanilor. A venit o aglomerație de tirolieni , îmbrăcați în fracurile lor, pe străzile Vienei. Ei bine, nici un om nu s-a dus să-i salute , să-i primească, să-i aclame : au trecut ca niște fantome.

În Austria este un puternic curent de apropiere de Germania., este însă înăbușit.

Se înțelege că jidanii din Austria nu vor să meargă cu germanii.[-----]

Reînvierea Austro-Ungariei ?!

Austria , independentă de Germania, va tinde să se unească cu Ungaria.

Chiar acum a fost cancelarul Schuschnigg , împreună cu ministrul de externe al Austriei la Budapesta , pentru ca să-și declare dragoste reciprocă.

Atunci vă întreb eu : acei care fac politica Genevei , pe tema Anschlussului, ce fac altceva decât pregătesc unirea Austriei cu Ungaria ? [-----]

Titulescu ...

Și atunci , d-lor, ce fel de politică face dl Titulescu ?

" De aceea, cu toată admirația pentru discursurile d-lui Titulescu

- d.Titulescu ține discursuri admirabile , cum a fost ultimul discurs cu delegația ungară , pe care a sfârșit-o de tot (**aplauze !**) - **eu resping politica externă a d-lui Titulescu .**

De altfel, este încă ceva care o caracterizează :

o curioasă unanimitate de laude la adresa d-lui Titulescu.

Nu de laude, de diirambe , parcă presa întreagă e apucată de năbădăi,

atunci când e vorba de d.Titulescu .Ce presă ? Evident presa jidovească.

Va să zică politica d-lui Titulescu concordă cu interesele jidanilor ; [-----]

Căci , oare de ce această presă nu este unanimă în a mă lauda pe mine ? (**ilaritate**)

-**Valer Pop** (ministr. secretar de stat) Cred că greșiți . Dl Titulescu nu luptă împotriva nimănui, nici împotriva Germaniei .D.Titulescu luptă pentru apărarea intereselor Țării Românești. (**aplauze la majorități**) Poate să fie o deosebire de concepție între dvs și d-sa. Văd însă că unanimitatea țării este recunoscătoare pentru modul cum d-l Titulescu a apărât interesele țării la Geneva.

Alianță cu Germania ....

-**ACCuza** : [-----] **politica d-lui Titulescu nu corespunde intereselor noastre .**

Concluzia mea este aceasta : o altă politică pentru apărarea intereselor României

eu nu văd decât într-o sinceră politică de unire și de alianță cu Germania.

Pentru ce ? Să vă spun.

De Germania , mai întâiu , ne leagă interesele noastre economice ca de nici o altă țară din lume ;

de Germania ne leagă interesele noastre de apărare împotriva comunismului .

Germania este singurul Stat care a apărât civilizația lumii

împotriva anarhiei comuniste marxiste a jidanilor.

-**I.Codreanu** : În timpul războiului ?!

-**Cuza** : La război, merg oamenii așa cum merg ei . **Dar este vorba că dacă Adolf Hitler nu intervenea ca să reprime mișcarea comunistă din Germania , se bolșeviza întreaga Europă.**

Prin urmare eu socotesc că nu putem avea o altă politică utilă Țării Românești , **decât o alianță politică și economică cu Germania.**

ACCuza / 14 dec. '34

▣ **Descompunerea partidelor .**

" Ultima problemă este problema constituțională. De unde rezultă această problemă ?
Rezultă din faptul că .partidele sunt într-o totală descompunere .
Atât Partidul Liberal , cât și Partidul Național-Țărănesc sunt într-o totală descompunere ,
precum este în descompunere sistemul de guvernare al partidelor , el însuși.
-G.Măcărescu (PNȚ) : S-a observat la alegeri !

PNȚ ?

-ACCuza : Când dvs aveți în partid 4 directive , a d-lui Maniu, a d-lui Vaida ,
a d-lui Mihalache și a d-lui dr.Lupu - partizanii d-lui dr.Lupu împărțindu-se în două ,
unii la dvs., alții rămânând lupiști fără Lupu (**ilaritate**) -
desigur că acest partid este în descompunere .

Liberalii ...

" În ce privește PNL , și pe acest partid îl găsim împărțit , fie în gruparea H ,
fie prin gruparea " *Prin noi înși-ne* " , iar , pe de altă parte ,
d-l George Brătianu are și d-sa partizanii d-sale, chiar în Partidul Liberal.

În această situație , din cauza acestor dezorganizări ale partidului dvs, mă întreb :
care va fi guvernul de mâine ?!

În această situație , din cauza acestei dezorganizări ale partidului dvs., mă întreb :
care va fi guvernul de mâine ? Partidul Național-Țărănesc cred că n-ar putea să vină.

- C.Zamfirescu (PNL-g) : Dar dvs când veți deveni cancelar ce veți face ?

- **Cuza** : Voi aplica programul LANC .D-lor , eu vă pun întrebarea : când veți veni la guvern ,
oricare din dvs, în ce mod veți putea face alegeri ? Veți putea face alegeri cinstit
și fără violență ? Vă desfid .Fie că ar conduce alegerile d-l mareșal Averescu,
fie că le-ar conduce dl Argetoianu , nimeni nu va fi în stare să facă alegeri libere .

- C.Zamfirescu (PNL-g) :De ce ? Nici dl George Brătianu ?

- **Cuza** : Dar ce crezi d-ta că țara se svântează de dragoste pentru
d-l George Brătianu ?(**ilaritate**) Să fim serioși !

Eu susțin că nici un partid nu este în stare să facă alegeri fără violență.

- **Măcărescu** : Dvs veți putea face alegeri libere ? Iată soluția (**ilaritate**)

Stat corporatist ?!

- **Cuza** : Din cauza acestei dezorganizări a partidelor ,
a intervenit în capul românilor un fel de amețeală , că fiecare se crede predestinat
a fi reformatorul constituțional al acestei țări.

Un cunoscut fost ministru , să-l numim așa precum se cheamă, deși nu este în mijlocul nostru,
d-l Mihail Manoilescu , după toate nevoile și necazurile noastre, vine să ne propună
statul corporativ,adică bazat pe corporații. Însă când va veni d-sa și-i va pune la bază ,
nu alegerea națiunii , ci alegerea corporațiilor , știți care va fi rezultatul ?

Că aici, în Camera aceasta , jumătate vor fi jidani , membri ai corporațiilor . (**ilaritate**)

Așa că marele bărbat de stat Mihail Manoilescu este extraordinar în concepțiile lui,
când voiește să jidănească parlamentul românesc

.Aceasta înseamnă imediat " statul corporativ "

Stat țărănesc ? !

" A doua formulă știți care este ? Este național-țărăneștilor .Cum se numește statul său ?
Statul țărănesc ,fără să ne precizeze ce înțelege prin Stat țărănesc.

Formula însă este o formulă de demagogie superioară (**ilaritate**) Și de ce ?

Pentru că țăranul înțelege și nu înțelege că Statul țărănesc însemnează că ei, țărăni,
vor pune mâna pe Stat ! (**ilaritate**) Dar țăranul nu înțelege ce este posibilitatea statului
țărănesc .Și aceasta este o imposibilitate ! (**ilaritate**)

La Iași , nu un oarecine, ci fostul ministru , profesorul universitar , d-l Costăchescu ,
fost președinte al Senatului este preocupat -știți de ce ? - ca nu cumva jidanii să vadă
în Statul țărănesc un Stat antisemit ! Credeți că glumesc ? Iată ce spune dl Costăchescu
cu propriile cuvinte , în ziarul " *Ziua*" din oct.'34 :

< În ordinea temerilor provocate de logica statului țărănesc , vine și aceea a populațiunii
evreești , care se întreabă dacă Statul țărănesc nu va fi un stat antisemit .

Răspund la această temere , că pot asigura de un lucru : pătura intelectuală ,
care stă în fruntea acestei mișcări , nu este și nu poate fi antisemită.

În statul țărănesc , unde se estimează că va fi un stat federalism de clase,

nu este loc pentru agitații împotriva minorităților etnice.

Țin să dau acest cuvânt de liniște , pentru că țărăimea , care n-are cultură și civilizație , are în schimb bună cuviință.>

" Prin urmare - se grăbește unul din conducătorii statului țărănesc , să dea asigurări jidanilor : *fiți liniștiți , că nu vi se face nimic* - populațiunea evreească poate fi liniștită .

Și aceasta spusă la o ședință solemnă a PNȚ în capitala Moldovei !

Așa înțeleg național-țărăniștii interesele nației românești

.Dar n-ar fi nimic , în teorie . Practic, dl Costăchescu , la Iași, înființează statul cu jidani.

(*ilaritate*) . Vă citesc după aceeași dare de seamă : După amiază, a fost inaugurat

[? Sanatoriul ?] Cuza Vodă , organizat de Eduard Rudeblom și Carol Crater.

Au vorbit d-nii Costăchescu , Rang, Rudeblom, dr.Segal-Caritas ,rabin șef Iacob,

Milton Lehrer , Leon Șloimovici, I.Bercovici, Schwartz , etc etc (*ilaritate*)

S-a ales noul comitet [enumeră..] Prof.Costăchescu a făcut un important expozeu

în care a examinat de aproape și a dat câteva lămuriri

privind formula statului țărănesc...

" D-lor, Fantastic, cu desăvârșire fantastic ! Știți de ce ? Pentru că dvs spuneți că sunteți Partid Național Țărănesc, adică partid național și al țărănilor , și faceți politică cu jidanii împotriva intereselor țării noastre . Iată deci ce este " statul țărănesc".

ACCuza / 14 dec. '34

▣ Regim parlamentar de dictatură națională.

▣ Regim parlamentar al dictaturii de partide

[LD : ACCuza atrage, efectiv, în capcana retoricii sale pe ... democrați, care-l și aplaudă, proclamând credințele lui în " regim parlamentar" , după care explicând cum îl vede , toarnă "dușul rece" : regim parlamentar de dictatură națională !

Pentru a explica cum urma să fie acest regim , el descrie modelele lansate în Italia, Germania, Spania , amestecându-le în creuzetul doctrinei cuziste .

Pentru că , paradoxal , el nu vrea nici dictatură regală (nenorocirea din Spania !) , nici dictatură personală (nu avem un Hitler, Mussolini !) ,

dar ... nici dictatura partidelor (ca la noi !) , ci... respectarea regimului parlamentar . Iar în ce privește cum acesta funcționa la noi, avea dreptate !

Pornește de la un articol al lui Ștefan Tătărescu (fratele premierului !) din " Veghea "care milita pentru respectivele modele.]

-Gh.Măcărescu : Credeți că gazeta aceasta are mai mult de 100.000 de cititori ?

Ce înseamnă aceasta față de întreaga populație a României ?!

-ACCuza : Eu nu spun că gazeta este răspândită, ci vorbesc de mentalitatea care se creează. Fiecare contribuie la mentalitatea aceasta anarhică.

Noi, în numele LANC , respingem aceste încercări de aventură constituțională .

Noi stăm pe terenul nesdruncinat al regimului parlamentar . (*aplauze unanime*) .

Noi vom apăra cu toată energia regimul parlamentar . Noi credem că nu există alt regim de guvernare al popoarelor moderne, decât regimul parlamentar . (*aplauze unanime*)

[-----]

Când stăm aici și vorbim , noi ne facem datoria în primul rând către Coroană , pentru a nu inspira Coroanei anumite măsuri care ar duce Coroana, Dinastia și Țara , cine știe la ce nenorocire . Noi avem datoria să ne gândim când facem o propunere , ca ea să fie conformă cu interesele naționale.

Hitler , Mussolini ...

Autorul [Ștefan Tătărescu] articolului din "Veghea" se întreabă :

< Ce punem în loc ? >Răspunsul este de o naivitate extraordinară :

< Să punem ceea ce a pus Germania și Italia ! >

" Ca și cum am avea pe Mussolini într-un buzunar și pe Hitler în alt buzunar !

Ce este în Germania și ce este în Italia ?

Acolo există , în principiul său , un adevărat regim parlamentar , pentru că guvernul de acolo , guvernarea dictatorială , s-a ridicat din masele adânci ale poporului ,

care și-au ales un singur om să le reprezinte aspirațiile lor.

Acolo este un regim parlamentar de dictatură națională ,

care a fost introdus în nenorocita Spanie de astăzi, când se plimbă Regele Alfons al XIII-lea prin hotelurile din Europa , pentru că , printr-o simplă eroare , a crezut că poate guverna Spania cu dictatura regală a lui Primo de Rivera .

-Cezar Spineanu : Pot exista Parlament și dictatură în același timp ?

-ACCuza : Dta desigur că aspiri la rolul de dictator în Parlament (**ilaritate**)

Noi rămânem așa dar neclintiți pe baza regimului parlamentar .

Cerem să se respecte acest regim , cerem să se respecte toate instituțiile acestui regim.

De aceea, dle președinte, nu trebuia să permiteți să se banalizeze discuția la Mesaj.

[-----] Nu vă cer decât un singur lucru : să lăsați Parlamentul să funcționeze așa cum trebuie și să aplicați regimul parlamentar în realitatea lui ;

pentru că noi nu am avut regim parlamentar,

ci am avut regim de dictatură a partidelor .

Este regim de dictatură a partidelor, când vine Regele și numește un șef de guvern și îl însărcinează să formeze Parlamentul prin alegeri de partid.

Șeful guvernului face Parlamentul, dar acesta nu mai este Parlament !

În această falsificare a regimului parlamentar , rezidă toate suferințele noastre ;

de aici pornesc toate suferințele noastre (**aplauze generale**)

Câtă vreme nu vom face ca să se aplice regimul parlamentar ,

nu putem ieși din haosul acesta ; fiindcă va fi pururi abuzul guvernării fără control,

abuzul guvernării de dictatură a partidelor .

Noi ne ridicăm contra dictaturii partidelor, noi cerem Regelui , care este factorul constituțional

superior , să încredințeze viitoarele alegeri magistraturii . (**aplauze LANC**) ,

magistrații să prezideze alegerile , iar alegerile să fie libere . "

Dictatură regală ?!

" Guvern de mână tare , cum spunea cineva zilele trecute ?

Guvern de mână tare , adică MSRegele să-și ia răspunderea ,

ca să numească pe cine știe cine, care ar veni să guverneze cu mână tare ?

Dar guvernul de mână tare duce la anarhie .S-a văzut în Spania.

Desființarea partidelor ?

Ideea de desființare a partidelor, ca măsură definitivă, este o absurditate ?

Ea se poate aplica momentan , cum s-a făcut în Germania,

de Hitler și de Mussolini în Italia , învestiți de națiile lor cu depline puteri .

Dar nu mă poți desființa pe mine , și pe doi-trei prieteni, să gândim într-un fel anume.

Nu poți să desființezi un partid de doctrină, în aspirațiile și ideologia lui.

Prin urmare, cei care vin să facă asemenea propuneri , sunt niște oameni care nu se gândesc mai departe și părerile lor nu au nici o valoare.

" Noi cerem păstrarea Parlamentului, cerem MSRegelui alegeri prezidate de magistrați

[-----]

ACCuza / 14 dec. '34

▣ **LANC: " Statul Românesc al României Românilor"**

" Iar în ce ne privește pe noi, din LANC, noi luptăm pentru guvernul nostru și pentru Statul nostru românesc, pentru "Statul Românesc al României Românilor ." "

Dvs ați adus țara la Sfatul Românesc al României jidanilor și

noi voim să desființăm Statul acesta al dictaturii partidelor , unite cu jidanii "

(**aplauze LANC**)

ACCuza / 14 dec.'34

6.) Alexe Procopovici (LANC) , discurs la mesaj, 16 dec.'34

(DAD, MO 18, șed. din 16 dec.'34, p.? ...)

[LD : este complementar discursului lui Cuza, adâncind necesitatea solidarității naționale , peste tot ce separă partidele.]

▣ Solidaritatea națională

" Niciodată de la război încoace discuția la Mesaj nu și-a luat cursul într-o mai aprinsă învolburare de adeversități, și într-o atmosferă mai agitată decât de această dată.

De dincolo de hotare adie suflul unor îngrijorări de toată gravitatea.

Lumea este obsedată parcă de viziunea aproape apocaliptică aceea ce ar putea fi mâine , poimâine , un nou conflict armat.

Zgomotul surd al tuturor îndoielilor , dezamăgirilor, nemulțumirilor și amărăciunilor , răbufnește când într-o parte , când în alta a țării.

Toate acestea ar trebui să ne impună , ca altă dată, o colaborare a tuturor minților luminate , a tuturor temperamentelor echilibrate și a tuturor energiilor creatoare .

" Sistemul nostru politic de după război n-a fost capabil să realizeze armonia aceasta .

În alte țări , au creat-o totuși sau masele însăși , prin înțelegerea lor pentru dificultățile enorme ale acestor ani din urmă, sau mai ales,

voința neânfrântă a unor bărbați mari de Stat ,

vizionari ai unei noi ordine naționale în țările lor ,

izbutind să le prindă în elanul și în entuziasmul înfăptuirilor [**Aluzie la Hitler , Mussolini**]

" Sub acest raport , este foarte caracteristică pentru stările de la noi ,

fărămițarea care se petrece în sânul partidelor ce au guvernat mai mult în această epocă

de după război. Am fost și mai suntem martorii unor feroce vrăjmășii în sânul acestor partide , martorii constituirii de diferite grupări și grupulețe ,

care țin cu tot dinandinsul să afișeze nota lor distinctă ."

" Proclamăm nevoia solidarizării tuturor,

dar ne mișcăm pe linia diferențierii neântreprupte dintre noi.

Individualismul , care stilează personalitatea și îi dă sclipiri particulare ,

ca și capacitatea de a îndeplini funcțiuni sociale deosebite , este un factor generator

și cât se poate de util vieții. În domeniul artelor, al științelor, al cugetării abstracte în genere, rolul individualismului este covârșitor .

" În economia vieții politice de toate zilele , însă, menite să întărească coeziunea națională , trebuie să ne găsim înainte de toate

în căutarea a tot ceea ce aproape , unește și unifică.

Partidul însuși , oricare ar fi el , trebuie să fie în acțiunea sa,

expresiunea unei desăvârșite unități de vederi și de concepții .

" Dacă ar fi să caracterizeze regimul actual, cum n-aș ajunge la concluzia că

reprezintă un sistem de vădite tendințe de consolidare a Statului .

dar , în același timp, și un sistem de evidentă pulverizare a forțelor naționale ?

Pare paradoxală această afirmație.

De mult însă cetățeanul nu se mai poate desbăra de senzația că

Statul și Națiunea nu mai sunt una,

că Statul și Națiunea nu umblă pe aceleași căi.

[-----]

În satele noastre, în rândul generațiilor tinere, printre intelectuali ,

bucuroși altădată de a-și vedea de îndeletnicirile lor, fără să coboare în arena politică ,

- și m-am numărat și eu printre ei - pătrunde mai mult credința că Statul nostru,

întemeiat exclusiv pe realitatea trecutului nostru românesc , creștin, ortodox,

că Statul acesta . a cărui spirituașitate au cizelat-o vizionarii mar ai neamului nostru ,

nu mai este prins îndeajuns în chingile unei discipline morale și naționale, corespunzătoare evoluției ei istorice și aspirațiilor acestui neam "

Alexe Procopovici / 16 dec.'34

7.) **C.Tătăranu** (PNL, raportor la Mesaj) discurs final la Mesaj, 17 dec.'34

(DAD, MO 19, șed. din 17 dec.'34 , p. 375- 380)

[LD : deputat de R.Sărat. Se străduiește destul de onest să radiografeze situația țării ,

pe care o raportează la soluțiile avansate de partidele din opoziție.]
Tătăranu / 17 dec.'34

▣ Sistemul de partide .

▣ Partidele mici

Mici prin reprezentarea parlamentară și prin ecoul pe care-l au în masele populare .

" Partidele mici s-au desprins la noi din cele două partide mari.

Deci au împrumutat ca doctrină, în mare parte, doctrina matcă.

Este deci dificil sau poate inutil să fac o analiză specială pentru fiecare din ele ,
cu atât mai mult cu cât o mare parte din formulele care au fost determinate la această despărțire
s-au perimat în timp și nu mai prezintă astăzi decât un interes istoric.

[-----]

LANC ....

" Partid mic, dar de mare tradiție, la partidul respectatului nostru decan de vârstă,
la Partidul Cuzist ...

-ACCuza : Nu este partid, este Ligă. Liga are numai interesele ideilor , ale programului și
ale doctrinei sale. Oricând dacă un partid ar vrea să-l aplice, Liga l-ar ceda, și i-ar sprijini.

-CTătăranu : Sunt fericit să recunosc LANC meritul incontestabil că ,
prin exagerările doctrinei sale , ne-a ferit , pe de o parte, să cădem în șovinismul steril
și destrămător, iar pe de altă parte, să întărim veghea necesară pentru menținerea
elementului ciment al națiunii noastre .

Cred că sunt în asentimentul dvs, aducând d-lui Cuza un sincer omagiu (**aplauze**) ,
omagiu pentru perseverența cu care o viață întreagă s-a ținut într-o credință
și pe un drum rectilin, deși știa- sunt convins - că la capătul drumului
nu îl așteaptă beneficiile puterii .

-ACCuza : Știam foarte bine ...

ACCuza / 17 dec.'34

8.) ACCuza : "Parlamentarismul nostru ?" , 31 dec.'34

(Rev." Parlamentul românesc" , an V , 31 dec.'34 , p.28-29 + semnătura autografă)

[LD:revista era jubiliară : 5 ani de existență. Are o suită de interviewuri , anchete, comentarii ,
cu colaborarea parlamentarilor și liderilor politici. ACCuza răspunde la întrebarea pusă ....

O face în stilul și prin prisma obsesiei sale antipartidiste , într-o argumentație sui-generis,
în care confundă deliberat instituții și noțiuni , scoțând dictaturile ca " legitime"
iar guvernările prin partide, " falsificatoare " .

Subiectiv și interesat, el apără cu insistență , dreptul lui de a fi în Parlament,
de a-și expune părerile... militând contra parlamentarismului democrat .]

ACCuza / 29 dec.'34

" Parlamentarismul nostru ? " -

" Are adversari. Are dușmani .Are insultători .Nu are critici.

Pe fiecare zi , răsare câte unul - nu critic ci clevețitor - care găsește ceva de zis
contra parlamentarismului nostru.

Se agață de vreo ședință a Camerei sau a Senatului.

Găsește că ceea ce s-a discutat acolo , a fost pierdere de vreme.

Că, în genere, regimul parlamentar e prea scump !

Dar nu se întreabă :ce este regimul parlamentar, în principiu ?

Cu ce s-ar putea înlocui ? Care este caracterul regimului parlamentar românesc ?

Voi căuta să răspund la aceste trei întrebări .

ACCuza / 29 dec.'34

"Regimul parlamentar este **cârmuirea de sine a nației** ,
prin discuțiunea liberă a intereselor sale, și controlul activității guvernului. [-----]

Cu ce s-ar putea înlocui el ? Cu regimul contrar, de sigur.

De cârmuire fără control și fără răspundere , a unui "*guvern autoritar*" ,

Într-un cuvânt : DICTATURA !

Dar cine să instituie dictatura aceasta ?

Nu sunt **decât două puteri pentru a o realiza** : REGELE sau NAȚIA .

Dictatura regală - face ca toată răspunderea greșelilor , sau chiar întâmplărilor nenorocite , să cadă în sarcina Regelui. Care ar plăti cu pierderea tronului sau cârmuirea greșită a dictatorului pe care l-ar institui.

Ex. situația de azi a Regelui pribeag a Spaniei , de pe urma guvernării dictatorului său Primo de Rivera.

Dictatura națională - precum este aceea a Ducelui Mussolini, în Italia și a Fuhrerului Hitler , în Germania - **însemnează, în fapt :**

tot cârmuirea nației prin ea însăși, încredințându-și destinele unui conducător , care s-o guverneze cu puteri absolute ;

Prin urmare, în zilele noastre , oriunde ne-am întoarce :

NAȚIUNILE ÎNȚELEG SĂ SE CÂRMUIASCĂ DE SINE.

IAR REGIMUL PARLAMENTAR ESTE FORMA FIREASCĂ ȘI ESENȚIALĂ A ACESTEI CÂRMUIRI.

Dar la noi ?

ÎN ROMÂNIA, REGIMUL PARLAMENTAR ESTE , ÎN FOND, DICTATURA PARTIDELOR , EXERCITATE ÎN FORME PARLAMENTARE , PRIN FALSIFICAREA VOINȚEI NAȚIONALE .

Falsificarea constă în faptul că partidele sunt chemate pe rând de Rege, ca să prezideze alegerile, la care impun națiunii pe reprezentanții lor de partid, înlăturând cu aceasta orice control constituțional al guvernării și orice răspundere .

Singura stavilă ce se pune astăzi acestei dictaturi de partid,

este **tribuna parlamentară liberă** , de pe care , acei care nu aparțin partidului de la guvern , Vin să-l denunțe abuzurile.

Avem așa dar , abuzul dictaturii partidelor , **ca fond**, și controlul parlamentar , oricât de slab , **ca formă**.

Dar iată acum ce se întâmplă :

" Reformatorii constituționali " - care se vede clar că nu știu ce fac - caută, prin toate mijloacele, să discrediteze tocmai dezbaterile parlamentare , singura garanție care ne-a mai rămas împotriva dictaturii partidelor .

În loc să lupte pentru a o desființa pe aceasta .Absurd !

Pentru noi : **Reforma parlamentarismului românesc , este înlăturarea alegerilor de partid , pentru ca nația să-și poată exprima liber voința .** Atât !

Cu aceasta, se va fi pus capăt dictaturii partidelor - guvernării anonime și fără răspundere a politicianilor din cluburi - care ne-a adus la starea de azi ,

primejduind interesele superioare de existență ale națiunii românești .

Ca totul să reintre în ordine :

Parlamentul , parlament . Guvernul , guvern. Regele , rege . Nația , națiune "

ACCuza / 29 dec.'34

9.) ACCuza :Statul Românilor.Constituție românească , 8 nov.'35

(rev." *Parlamentul românesc* " , an.VI, nr 181-184, 8 nov.'35)

(medalion foto , semnătură autografă ;vinieta - politicieni -marionete , trași de sfori)

" Ar fi numai o banalitate să amintim , ce s-a mai spus : că și cuvintele au viața lor.

Viața realităților , pe cari sunt chemate să le exprime , și cari se prefac și se schimbă .

Aici este vorba de Stat .

Ieri - sunt acum aproape vreo trei sute de ani - un Rege al Franței ,

" Marele Rege " a putut zice : "**STATUL SUNT EU** "

Azi - oare cine ar putea să conteste adevărul elementar al timpului nostru :

" **STATUL E NAȚIA** "Dar ce este Nația ? Ce este Statul ?

ACCuza / 8 nov.'35

▣ Nația

▣ Statul național

[LD : cea mai lungă definiție pe care am întâlnit-o despre națiune. Și -a pus în ea toată doctrina .]

" Nația este totalitatea indivizilor de același sânge sau rasă , cultivând același pământ , formând , prin coeziunea lor naturală , spontană , aceeași ființă colectivă , cu economie și organe proprii , care sunt clasele sociale și Statul , cu aceeași istorie și tradiții , cu aceleași interese prezente și cu aceleași aspirații de viitor , ființă care se păstrează din instinct , până ajunge la conștiința de sine și la voința de a fi , în întregime , ea însăși , dar care , în toate timpurile își afirmă naționalitatea sa , a cărei expresie imediată este limba , religia , dreptul , arta , literatura , știința , dovedind astfel , că există o lege naturală a naționalităților , ca putere creatoare a culturii umane , prin realizarea ei supremă : binele , adevărul și frumosul , în forme originale . "

Din această definiție exactă rezultă :

STATUL , CA ORGAN AL NAȚIEI , NU POATE FI DECÂT NAȚIONAL .

" Misiunea statului național este dezvoltarea puterilor nației , ca ființă care l-a creat , ca ea să devină - pe pământul ei , pe deplin stăpânit de dânsa - o putere creatoare a culturii umane .

Ca expresie a însușirilor caracteristice ale sângelui sau ale rasei sale , pe care în primul rând Statul are datoria să o cultive și să o păstreze fără amestec .

" Dar se va zice : Au fost și state cari n-au fost naționale .

Da , au fost . De aceea s-au desfăcut .

A fost Imperiul Turciei : s-a desfăcut în regatele naționale ale Greciei , României , Serbiei , Bulgariei , Albaniei .

A fost Imperiul Austro-ungar : s-a desfăcut în statele naționale ale României Mari , Poloniei , Iugoslaviei , Cehoslovaciei , Ungariei , Italiei .

Conglomeratele nefirești - nesocotind legea naturală a naționalității - s-au desfăcut în componentele lor naturale . Reconstituite ca nații unitare . Așa va fi oricând . Căci națiile nu au rațiune de a fi decât ca nații libere , stăpâne pe destinele lor , pentru că numai astfel ele își pot îndeplini misiunea lor culturală . "

ACCuza / 8 nov.'35

▣ Constituția Română

▣ Statul național Românesc

Când zicem libere , zicem :

ELIBERATE DE ORICE MĂRGINIRE A PUTERILOR LOR , DE CĂTRE STRĂINI . "

" Aici se pune problema - marea problemă ! - a Nației românești și a Statului român .

Constituțiunea română de la 29 martie 1923 , zice :

" Art. 1. Regatul României , este un Stat național , unitar , indivizibil "

" Național " - al cui ? Se înțelege : național al Românilor .

Constituțiunea zice :

" Art.3.. Teritoriul României nu se poate coloniza cu populațiuni de gintă străină "

" De gintă străină . Se înțelege : alta decât națiunea Română .

Constituțiunea zice :

" Art. 33 . Toate puterile Statului emană de la națiune , care nu le poate exercita decât numai prin delegațiune . "

"De la care națiune ? Desigur : de la națiunea Românilor .

Care singură poate exercita aceste puteri .

Constituțiunea română , așa dar , consfințește adevărul elementar al statului național , care nu poate fi decât : STATUL NAȚIONALILOR "

ACCuza / 8 nov.'35

▣ Constituția Română = Constituția jidanilor

▣ **Contradicția fatală.**

" **Dar** aici intervine o gravă contradicție a Constituției române , care în altă parte spune :

"Art. 133. Se ratifică decretelor -legi :

No.3902 , din 29 decembrie 1918, publicat în Monitorul Oficial No. 223 ,

din 30 decembrie 1918, provire la acordarea drepturilor cetățenești ;

No.2.085 , din 28 mai 1919 ... privitoare la încetățenirea evreilor

cari locuiau în Vechiul Regat .

De asemenea se ratifică și toate Decretelor-legi de încetățenire individuală ,
cari s-au făcut înaintea decretelor specificate mai sus ;

Evreii , locuitori din Vechiul Regat , cari nu-și vor fi regulat încetățenirea ...

vor putea face declarațiunile de încetățenire ... în termen de trei luni

de la promulgarea acestei Constituții "

" **Vrea să zică : STATUL ROMÂN , NU MAI ESTE STATUL ROMÂNILOR,**

CI STATUL JIDANILOR : CU DREPTURI DEOPOTRIVĂ ÎNSCRISE ÎN CONSTITUȚIUNE .

Aici este conțracicerea fatală :

NAȚIA ROMÂNEASCĂ NU SE MAI POATE DEZVOLTA ÎN TOATĂ

DEPLINĂTATEA ȘI LIBERTATEA , CA PUTERE CREATOARE A CULTURII UMANE

PE PĂMÂNTUL EI : ROMÂNIA .

Întreb : Este cineva - cunoscător al Legilor naturii și al fapelor istoriei - care să creadă că

o asemenea stare de lucruri , mai poate să dureze ?

Aș fi foarte fericit să-l văd pe acela , cu argumentele lui. Ca să le putem discuta .

În ce mai privește, mențin și aici ceea ce am spus cu mulți ani înainte :

O NAȚIUNE E UN PĂMÂNT .

Ea singură are dreptul să se dezvolte pe pământul pe care e așezată de la început ;

pe care îl muncește ; pe care l-a apărât , în decursul veacurilor ,

și continuă să-l apere cu sângele său.

Cine - în România ? ROMÂNII !

Atunci : **ce poate să fie statul român ? STATUL ROMÂNILOR**

Dar cu Constituția actuală - ce să facem ?

Să facem să fie și ea CONSTITUȚIE ROMÂNEASCĂ ! "

ACCuza / semnătură autografă / 8 nov.'35

**Guvern Gh.Tătăărăscu .Legislatura PNL.Sesiunea a III-a ordinară , 15 nov.'35-
apr.'36**

10.) Gh.A.Cuza , anunțarea creerii Partidului Național Creștin , 29 nov.'35

/fuziunea LANC- ACCuza + PNA- Goga, Iași, 14 iulie 1935 /

/ Programul PNC/

(DAD, MO 5, șed. de vineri, 29 nov.'35, p. 45- 47)

[LD : Gh.Cuza era profesor de drept roman la Universitatea din Iași]

Fără îndoială această fuziune este importantă și semnificativă.

Pe lângă creșterea puterii organizatorice la nivel național,

pe lângă speratele posibilități de raliere și a altor grupări sau naționaliști izolați,

în mod imediat , crește gruparea lor în parlament .

Cum PNC anunță și un "front parlamentar" cu Frontul Românesc -

noua formațiune debutează optimist. Dincolo de doctrină, de ideologie,

de problemele de fond ale programului, PNC se prezintă " ca la carte " :

are un program articulat , coerent , care poate fi considerat program de guvernare .

-NNSăveanu (președ.) : DI deputat ACCuza are cuvântul

-ACCuza : Nu eu, ci d-l Gheorghe Cuza. Îmi pare bine că vă gândiți totdeauna la mine .

G.A.Cuza / 29 nov.'35

▣ Formarea Partidului Național Creștin

" Dle președinte , d-lor deputați , în 15 iulie a acestui an, a avut loc la Iași, actul Istoric al fuziunii Partidului Național-Agrar , de sub conducerea d-lui Octavian Goga și Ligii Apărării Național Creștine , de sub conducerea supremă a d-lui A.C.Cuza .

" Acest nou partid, izvorât din tot ce are mai sfânt acest mneam, purcede la luptă și se prezintă astăzi în Parlament , înaintea dvs, cu un program bine definit.
Îmi revine mie astăzi deosebita onoare de a da citire actului fuziunii , care cuprinde punctele programatice , pe temeiul cărora înțelegem să ducem lupta în viitor. Iată . dlor, textul actului fuziunii , semnat la Iași [**15 iul 1935**]

G.A.Cuza / 29 nov., retro 14 iul.'35

▣ Fuziunea LANC -PNA

" România, pe urma guvernărilor politicianismului Iacom, al așa -zisei democrații exploatare , ca și pe urma destrucțiunii metodice , îndrumate de elementele străine încuibate în țară, se găsește astăzi secătuită și bolnavă.

" Ca să fie salvată de prăpastia sufletească și de ruina economică , trebuie să se închege într-o singură tabără rândurile forțelor politice din țară , care au principiul național , cu toate consecințele, la baza ideologiei lor.

" Trăgând concluzia cuvenită din această stare de spirit, care călăuzește instinctul de viață al poporului nostru, și care îndrumă pretutindeni conștiința nouă a lumii civilizate, subsemnații : A.C.Cuza, președintele suprem al LANC și Octavian Goga, președintele PNA, inspirându-ne din necesitățile actualelor zile hotărâtoare pentru destinele românismului, inaugurăm acest proces de realizare și hotărâm contopirea LANC și PNA , într-o unitate , sub denumirea de Partidul Național Creștin "

G.A.Cuza / 29 nov., retro 14 iul '35

▣ Programul Partidului Național Creștin

" Ideile de căpetenie ale înfrățirii noastre, pe care ne angajăm cu onoare și pe conștiință a le îndeplini , sunt :

PNC /

" În ordinea spirituală :

[**LD atenție ! : anularea secularizării bisericii din legislația statului român modern ; atenție ! : nu știu dacă la această fuziune ACCuza renunță la " reforma " dogmei ortodoxiei (eliminarea Vechiului Testament)pe care a propovăduit-o]**

Spre deosebire de concepția liberală și de materialismul marxist, vrem la baza Statului Român principiul spiritual al creștinismului și , în consecință, **considerăm Biserica națională suprema reprezentanță**

a acestei forțe generatoare de viață morală .

Suntem convinși că societatea românească nu se poate smulge din dezagregarea haotică de astăzi, care dă naștere tuturor rătăcirilor și tuturor ticăloșiilor politice,

decât impunând spiritului public ordinea morală întemeiată pe doctrina creștină .

Vrem să integrăm Biserica noastră în misiunea ei permanentă , creatoare și purificatoare .

Vrem , deci, o preoțime luptătoare , încadrată în organizația de Stat, conform tradiției românești și cerințelor etnice ale unei noi așezări naționale ."

PNC /

" În ordinea monarhică :

Socotim regalitatea ca singura formă de Stat , care ne asigură aici, în fața curentelor anarhice și a atâtor vecinătăți dușmane nouă, **o consolidare națională și o civilizație proprie.**

Suntem deci pentru monarhia constituțională , pe care o vom întări , sporind și apărând prestigiul Dinastiei , din toate puterile noastre . "

PNC / 1935

" În ordinea constituțională : "

[LD : urmez ordinea și includerea în Constituție a principiilor preconizate în programul PNC , așa cum a fost el elaborat.Originalul este în ghilimele. Supratitlurile îmi aparțin]

" Ne declarăm pentru modificarea Constituției actuale,

ținând prin aceasta la afirmarea categorică a ideii naționale în structura vieții noastre de Stat, la prefacerea morală a societății românești [principiul creștinismului]

și la restabilirea principiului de autoritate în organismul Statului. "

PNC /

▣ Principii parlamentare înscrise în Constituție

[LD : atenție! nimic despre Adunarea Deputaților și ... eventual,rolul ce ar urma să-l joace partidele politice în mecanismul parlamentar]

" Vrem , deci, transformarea Corpurilor Legiuitoare într-un instrument ordonat și util, prin reducerea numărului deputaților ca și prin noi atribuțiuni și o nouă organizare a Senatului ,

alcătuit din senatori aleși de către corporațiile românești,

constituite în temeiul unor legi speciale , ale căror principii se vor înscrie în Constituție,

apoi din senatorii numiți de Rege , dintre fruntașii țării ,

și senatorii de drept, reprezentând anumite instituții. "

PNC /

▣ Principii legislative înscrise în Constituție.

" Vrem înscrierea în Constituție a principiilor de bază ale legilor administrative,

pentru a asigura dominațiunea politică a românismului ,

înlăturându-se exagerările principiului electiv

și urmărind o administrație onestă , ferită de fluctuațiunile politicianiste . "

" Vrem înscrierea în Constituție a principiilor unei legi a presei,

având a asigura caracterul național, cinstea profesională și garanția intelectuală

a organelor de publicitate din țară .

" Vrem o nouă și riguroasă afirmare a răspunderii ministeriale .

"Vrem introducerea pedepsei cu moartea , ca sancțiuni pentru anumite

crime de drept comun , ca și pentru crimele de înaltă trădare . "

PNC / 1935

[LD: nu trebuie comentarii. Programul este clar și fără echivoci.]

" În ordinea politică

Vrem România a Românilor.

Vrem ca stăpânirea politică , economică și culturală a națiunii dominante ,

să se afirme desrobită de orice amestec parazitar .

Vrem aplicarea principiului național la funcțiunile de Stat

și punerea în valoare a proporționalității numerice , în sens etnic,

la toate întreprinderile particulare din România.

Vrem ca armata națională, justiția, administrația și învățământul de Stat ,

să fie în mâinile națiunii dominante , pentru a asigura

în prima perioadă de consolidare a Statului, valorificarea principiului național.

Se va avea în vedere principiul proporționalității numerice

și la înscrierea în institutele superioare de învățământ."

PNC / 1935

" În materie minoritară, distingem :

[LD: nu trebuie comentarii. Programul este clar și fără echivoci.]

1. Minoritarii [LD : care ar fi ? : germanii , armenii , grecii , turcii ?]

care , din prima zi a întemeierii României de azi ,

s-au încadrat în ideea Statului Național ,

identificându-se în mod definitiv cu interesele națiunii dominante ,

fiind legătura lor cu țara , garantată de însăși situația geografică a Statului Român. Acestea vor

putea ocupa funcțiuni în Stat , conform proporționalității numerice .

2. Minorități [LD :care ar fi ? :ungurii , bulgarii , ucrainenii , rușii , sârbii , cehii , polonezii?]

care, fiind infiltrații ale unor neamuri constituite în

tate naționale la hotarele României , expuse fiind agitațiilor permanente din aceste țări , ale

căror guverne lansează pe față lozinci revizioniste ,

prezintă încă în manifestările lor tendințe centrifuge.

Aestea se vor putea valorifica în anumite funcțiuni în Stat , în profesiunile libere ,

în comerț și în industrie, conform proporționalității lor numerice .

3. Elementul evreesc,[LD : nu există nici o cruțare ! Dar nici o soluție clară !]

care prin străvechi impulsuri extrateritoriale , prin cetățenia lui prea recentă,

și prin contactul cu influențele statelor cărora au aparținut,

înfățișează note dizolvante , protivnice consolidării Statului Român ,

și față de care Statul Român are datoria să-și apere organizația și munca românească.

▣ Vrem reintegrarea în patria de origine a tuturor străinilor introduși în țară

prin fraudă, necetățeni , în sensul tratatului de pace ,

care nu-și pot legitima existența lor aici , prin prisma unei necesități de Stat .

Vrem revizuirea tuturor cetățeniilor acordate celor veniți în țară după semnarea tratatului de

pace " [LD : expulzarea străinilor , mai cu seamă a evreilor.

Acest lucru îl va începe Goga în scurta-i guvernare din 1937...]

PNC / 1935

" În ordinea socială :

[LD : un veritabil program țărănesc, putându-se lua la concurență cu programul PN]

Cu o importanță deosebită : nu anunță " stat țărănesc " și...

se arată preocupat de situația tuturor claselor producătoare,

fiind , din acest p.d.v. , mai degrabă ... liberal.]

Văzând în țărâniea noastră însăși temelia existenței de Stat a României,

vrem ridicarea economică , fizică și morală a ei, printr-o politică metodică, urmărind :

o gospodărie țărănească înălțată din starea primitivă de azi ,

la nivelul unei adevărate civilizații rurale ,

o organizare igienică și sanitară , menită să ne dea un popor robust și cumpătat ;

o reformă a învățământului rural , așezat pe tradițiile sufletești ale neamului

și potrivit necesităților practice , impuse de viața Statului.

Vrem ca preoții și învățătorii să devină cu adevărat apostoli

acestei opere de renaștere națională.

Vrem o solitudine specială pe seama tuturor categoriilor producătoare ,

în ordinea materială și în ordinea intelectuală, recunoscând îndreptățirea fiecăreia ca

funcțiune întregitoare în viața națională a României.

Vrem , prin măsuri speciale , afirmând ideea stăpânirii românești,

să curmăm starea actuală de șomaj în care se zbate tineretul nostru intelectual.

Vrem reeducarea muncitorimii noastre, prin sustragerea

din erezia luptei de clasă , și încorporarea ei în totalitatea națiunii. "

PNC / 1935

" În ordinea culturală .

Îndrumarea și supravegherea în sensul național constructiv

a întregii mișcări culturale din România (presă, case de editură, teatru, cinematograf, radio)
prin crearea unui Minister al propagandei naționale. "

PNC / 1935

" În ordinea economică

Agricultură

Vrem întărirea producției agricole . Socotim producția agricolă ca ramură de căpetenie a economiei naționale ; vom înlesni dezvoltarea agriculturii în cantitatea și calitatea ei , având în vedere crearea de debușuri pentru produsele românești și posibilități favorabile industrializării lor .

Industria.

Vrem întemeierea și întărirea industriilor cu capital industrial românesc, menite să servească apărarea națională și să satisfacă nevoile agricole.

Desființarea tuturor măsurilor de protecție acordate de guvernele trecute în mod interesat , așa -ziselor industrii naționale exploatatoare , care au contribuit la scumpirea vieții și la prăvălirea noastră economică.

Românizare

Vrem exproprierea rurală și urbană din motive de utilitate națională .

Vrem colonizarea Românilor în diverse puncte importante ale țării .

Vrem românizarea orașelor României "

Problema financiară, cu cele trei laturi ale sale : moneda, creditul și bugetul , va fi tratată pe planul realităților românești. [-----]

PNC / 1935 .

" În ordinea politicii externe :

[LD : grabă ? prudență ? echivoc ? așteptare ? compromisuri reciproce Goga -Cuza ?
Cred că de fiecare , în anume proporții. Nici într-un caz, elogierea diplomației oficiale.
A dispărut atacul consecvent contra Ligii Națiunilor , contra marilor democrații,
dar și promisiunea explicită a alinierii la Germania sau Italia.]

Politica noastră externă , având drept grijă de căpetenie apărarea ființei Statului , menținând principiul intangibilității granițelor României și creând în acest sens un sistem de alianțe , va urmări legături de amicitie cu țările care vor asigura refacerea economică a Statului Român , prin plasarea produselor românești. "

(Aplauze prelungite pe băncile PNC și ale Frontului Românesc - Vaida]

crearea Partidul Național Creștin / 29 nov. , retro 15 iul / 35

11.) Octavian Goga , Bloc Național Parlamentar : PNC + Fr.Românesc , 29 nov.'35

(DAD, MO 5 , șed. de vineri, 29 nov.'35, p. 47)

[LD : vezi nașterea și programul Fr.Românesc- Al.Vaida -Voevod]

/ Încheierea Blocului Parlamentar Național : Cuza-Goga-Vaida /

/ Monarhia /

/ România a Românilor /

/ Proportionalitate etnică în toate domeniile /

/ Reintegrarea bisericii în viața de Stat /

/ Desființarea trusturilor ... exploatatoare /

/ Cultura și școala: Reînvierea spiritualității național -creștine /

/ Politică externă tradițională ; Nu tratat de asistență cu URSS /

(Goga Este primit cu aplauze de către membrii proaspătului PNC și ai Frontului Românesc)

"Dle președinte, d-lor deputați, vă rog să-mi îngăduiți să dau citire principiilor în puterea cărora s-a înființat Blocul Parlamentar Național , între Partidul Național -Creștin și Frontul Românesc.

" Frontul Românesc de sub conducerea d-lui dr. Alexandru Vaida -Voevod și Partidul Național-Creștin de sub conducerea d-lor ACCuza și Octavian Goga , menținându-și fiecare programul și principiile călăuzitoare , au hotărât constituirea unui bloc parlamentar , cu scopul de a afirma , în sesiunea actuală a Corpurilor Legiuitoare , o unitate de acțiune pentru apărarea și punerea în valoare a marilor interese naționale ale României.

" Frontul Românesc și Partidul Național-Creștin au stabilit ca program minimal al Blocului Parlamentar , următoarelor chestiuni , în care s-a fixat o identitate de credințe și soluții :

Monarhia...

I. Afirmarea în orice împrejurare a instituției monarhice și păstrarea intactă a prestigiului Tronului , aceasta fiind garanția supremă a unității de Stat la Români , care , în sufletul lor au adânc înrădăcinat devotamentul pentru Coroană "

(aplauze la PNC și Fr.Românesc)

II. Afirmarea caracterului național și creștin al Statului nostru , prin lupta fără șovăire pentru realizarea lozincii România a Românilor.

Pentru atingerea acestui scop și pentru a asigura în mod real stăpânirea politică a națiunii dominante , desrobită de orice amestec parazitar , Blocul Parlamentar revendică :

1. Aplicarea principiului național în armată , justiție , administrație , în învățământul de stat secundar și superior , precum și în toate funcțiunile sau întreprinderile de Stat ;

de asemenea , realizarea proporționalității în sens etnic la toate întreprinderile particulare din România.

2. Reintegrarea bisericilor românești în misiunea lor permanentă , creatoare și purificatoare , prin încadrarea normală a tagmei preoțești în organizația de Stat , conform tradiției noastre și cerințelor etice ale unei noi așezări naționale.

3. Desființarea trusturilor și cartelurile exploatare și înlăturarea tuturor măsurilor de protecție acordate industriei parazitare (aplauze la PNC și Fr.Rom.) , pentru a realiza o dreaptă cumpănă între prețurile produselor industriale și produsele agricole din țară.

4. Impunerea de fapt a primatului muncii românești , întărirea și încurajarea ei față de elementul străin acaparator.

5. Revizuirea tuturor cetățeniilor acordate celor veniți în țară după semnarea tratatului de pace , tot astfel revocarea dreptului de a rămâne în țară a muncitorilor și preinșilor tehnicieni statorniciți cu pașapoarte străine.

6. Deparazitarea presei de intrușii străini care înrăuresc spiritul public din țară , în sens dizolvant , subversiv și antiromânesc.

III . Ridicarea culturală , economică și sanitară a țărânimii noastre .

IV. Înființarea creditului țărănesc și a creditului pentru meseriași și micii comercianți români , urmărind reânvierea spiritului național și creștin al breslelor tradiționale.

V. Înarmarea grabnică a țării

VI. Modificarea Constituției actuale , urmărind afirmarea categorică a ideii naționale în structura vieții noastre de Stat , refacerea morală a societății românești și restabilirea principiului de autoritate în organismul Statului.

[LD : atenție : categorica intervenție a lui Vaida în problemele diplomatice !]

VII. Îndrumarea politicii externe în sensul ideii de pace , de respectare a granițelor noastre , prin păstrarea tratatelor care le garantează.

Menținerea alianțelor actuale , ca și stabilirea de raporturi normale cu toate Statele ,

prin înțelegeri de neagresiune , constatând însă inoportunitatea unui pact de asistență mutuală cu Rusia Sovietică. "

Blocul Parlamentar își va putea amplifica programul, în sensul principiilor mai sus arătate , nu va colabora însă și nu se va putea întovărăși în nici o împrejurare , cu partide sau organisme politice a căror concepție, structură și țeluri sunt în contradicție cu aceste idei, prin care s-a justificat înfăptuirea lui "

Semnează : ACCuza, Alex.Vaida -Voevod, Octavian Goga .

(aplauze prelungite pe băncile Blocului Parlamentar Național)

Blocul Parlamentar Național / 29 nov.'35

12.) Gh.Bethlen (P.Maghiar) . Declarație - Protest , la Mesaj, 3 dec.'35

O.Goga - intervenție polemică.

[-----]

Cu durere constatăm cazurile nu tocmai izolate ,

când minoritarii sunt constrânși să părăsească religia lor străbună . [!?]

-N.Titulescu : În numele guvernului român , vă opunem cea mai formală desmintire .

(vii aplauze la majorități) Dacă aveți plângeri , de ce nu vă adresați iar Genevei ?

Pentru că nu vi s-a dat dreptate nici o dată ! (vii aplauze la majorități)

-Oct.Goga : ce să caute la Geneva, d-le ministru ? Nu la Geneva;

d-lor sunt cetățenii noștri ; prin urmare, să vină aici .

Fac plângeri la Geneva numai pentru a crea o stare de spirit .

D-lor nu trebuie să fie agitatori în afară , ci să fie înăuntru buni cetățeni.

-Titulescu : " D-nealor sunt agitatori și în afară și înăuntru "

-Oct.Goga: D-le Bethlen, în presa dvs încontinuu se răspândește o stare de spirit

deplorabilă . Dvs nu puteți veni cu un ton aici , având alt ton acasă ;

dvs trebuie să vă găsiți într-o unitate de procedare față de ideea de Stat Român

. Să nu se confunde toleranța noastră cu slăbiciunea (vii aplauze)

-Gh.Bethlen : Onoroată Cameră , sunt gata să dovedesc oricând cele ce spun aici și declar că-mi iau răspunderea tuturor afirmațiilor pe care le fac.

[-----]

Avem plângeri dureroase în contra stării de asediu, cenzurii, a brutalităților jandarmilor , exagerările fiscale la impuneri și la încasări...

[LD : nu sunt deloc de acord cu maniera lui Goga de a pune la punct !

Nu așa se cucerește respectul și nu așa se ascunde mahalagismul românesc !]

-Oct.Goga : Dar tonul presei dvs ! Aici , în București, apare gazeta *Bukaresti Lapok* .

Vă atrag atenția să citiți această gazetă , care apare aici, în București !

Este ireverențios modul cum se exprimă la adresa tuturor.

Înțeleg, noi românii între noi, având controversele noastre , să ridicăm tonul, [LD : !?]

dar aici , în București, când cineva vine în calitate de maghiar și se adresează ospitalității românești , ca să scoată o gazetă, să vorbească respectuos despre noi , [LD : !?]

care am luptat pentru întregirea Statului nostru românesc."

(aplauze prelungite, îndelung repetate)

Bethlen -Goga / 2 dec.'35

13.) Josif Willer, Replică la replica lui Titulescu, 3 dec.'35

O.Goga- intervenție polemică.

-Goga : D-le Willer , recunoașteți că eu vă cunosc ?

-Willer : Da.

-Goga : Ei bine, atunci eu vă spun în mod sincer :

dvs aveți azi o presă mult mai puternică decât a fost presa dvs din Ardeal ,

înainte de război. Când am fost la această tribună - cu doi ani în urmă - am dat un tablou statistic al organelor minoritare și am constatat că, de unde înainte de război

aveați vreo 17 cotidiane, astăzi aveți vreo 50 .

- Goga : " Tonul, nuanța , acesta este lucrul despre care vorbea d-l ministru Titulescu , tonul organelor minoritare ca și tonul insinuant al tuturor declarațiilor dvs , de a vă prezenta lumii civilizate în calitate de victime ale unei civilizații inferioare , victime ale unui Stat care vrea să vă strângă de gât , tonul acesta este ceva condamabil .

Dle Willer, dta vorbești foarte bine românește, și eu sunt foarte mulțumit de aceasta . Dar aș vrea foarte mult să fi evoluat și în simțire față de ideea de Stat Român, așa cum te-ai perfecționat în limba română.

Vedeți, tonul acesta este inadmisibil. S-a spus cuvântul de " sinceritate" .

Aș vrea să fim sinceri și să punem cărțile pe față. Eu mă însărcinez ca, într-un timp scurt, să vin cu fragmente din presa dvs și să vă arăt că dvs sunteți agitatori de fiecare clipă "

-Willer : Presa noastră a învățat ceva de la dvs , în decursul a 17 ani .

[-----]

-Goga : Și dvs nu sunteți agitatori numai aici , care vă spuneți cuvântul la noi în țară și agitatorilor dvs din Ardeal ; dvs sunteți agitatori care vă trimiteți durerea peste graniță .

Tot ceea ce faceți în acțiunea intelectuală a dvs , poartă acest semn caracteristic al unei dureri și al unei așteptări în fața unor evenimente care trebuie să vie să vă salveze .

Virtualități româno-maghiare ...

" Trebuie să constatăm, d-le ministru de Externe, că se găsesc, câte o dată, acțiuni sporadice , individuale, la Budapesta , care ar căuta un punct de înțelegere de la neam la neam , de la țară la țară . Se găsesc acolo oameni , care ar pune în discuție chestiunea, dacă nu este cazul ca această Ungarie , în situațiunea extrem de grea în care se găsește, să caute o înțelegere cu noi , și ca aceste două popoare , de care vorbiți dvs , în acest bazin dunărean, să se înțeleagă , fiindcă, în definitiv, noi ne dăm perfect de bine seama de realitate, noi vrem o bună înțelegere , cu poporul maghiar, și bună înțelegere și bune raporturi cu Ungaria.

" Ei bine, de câte ori s-a manifestat asemenea fenomene sporadice individuale, întotdeauna veniți dvs [minoritarii unguri] care de aici, cu glasul dvs, căutați să le înlăturați și căutați să descalificați la Budapesta pe omul care vrea apropiere față de București .

Ex. : la Budapesta, un scriitor maghiar a propus ca el, Goga, să fie propus membru de onoare al Societății scriitorilor maghiari, pentru merite deosebite în promovarea traducerilor din l.maghiară...

Și ungerii de aici, din țară, gazetarii unguri din București , au protestat în gazetele lor ... au scris articole impertinente cerând opiniei publice din Ungaria să nu ratifice acest impuls ...

Prin urmare , știi d-ta cum spune un proverb ungueresc , familiarizat și cu gândirea noastră : <Să turnăm apă limpede în pahar ! > , dle Willer .Dvs. poporul maghiar , și în special minoritatea unguească din această țară, trebuie să stați în fața realității.

Dați la o parte grandilocvența romantică, căreia i-ați o căzut pradă de atâtea ori în cursul istoriei voastre, puneți-vă în fața realității , trageți concluzii din ea : spiritul larg tolerant al acestei țări vă primește cu o singură condiție , să vă încadrați în ideea de Stat românesc, păstrându-vă individualitatea dvs etnică, pe care numeni nu vrea să o știrbească cu nici o acțiune. " (aplauze)

-Willer : " D-le Goga, vă mulțumesc cu deosebită căldură pentru sprijinul amical pe care mi-l-ați acordat ! În ce privește cazul manifestat de diferite gazete maghiare , constat că unele gazețe au aplaudat și sprijinit această frumoasă concepție , ca să fiți membru al unei Societăți literare de la Budapesta , iar altele au dezaprobat . Unii erau impresionați de incontestabilele dvs merite literare , alții erau impresionați și sugestionați de atitudinea aceasta pe care o manifestați

în contra noastră totdeauna , când aveți prilejul să vorbiți despre noi."

Willer -Goga / 5 dec.'35

14.) Octavian Goga (PNC) ,discurs la Mesaj (I, II) , joi 5 dec.'35 ; luni, 9 dec.'35

(DAD, MO 8-9 , șed .de joi, 5 dec. p 113- 118 ;șed. de luni, 9 dec, p. 130 - 139 .)

I.Mihalache, dr.N.Lupu , I.Inculeț, Aurel Dobrescu, Petre Andrei, Armd.Călinescu ,
, Virgil Madgearu- intervenții, replici, polemici

[LD : discursul este enorm și l-a rostit în două reprize : 5, 9 dec.

Scopul principal al discursului : de a argumenta și a pretinde guvernarea României .

Structura discursului : doctrina național-creștină ; PNC + BPN ;

Atac mediatic : presa ostil - mincinoasă ; calomniile ,

Ținta principală de atac : PNT, țărănismul , statul țărănesc]

[LD : Supratitluri, sublinieri, colorări - îmi aparțin.

Document integral : [fișier LANC /PNC - IV](#)

Goga / 5 dec.'35 / retro '33-'34

▣ Autoprezentare : lupta sa pentru ideea națională ;

▣ Străinii - marele discurs din martie '34 (PNA)

[LD : amplă autoevocare a semnalelor sale de alarmă , din perioada PNA ,
mai ales lungul său discurs din martie '34 -vezi Fișier PNA - II]

"... în cea dintâi perioadă de consolidare a statului , elementul străin ,
pe care l-am găsit în toate ramificațiile de Stat, în special în provinciile alipite ,
nu numai că nu a slăbit sub guvernarea noastră , dar s-a întărit .

Legea administrativă PNT ...

Am arătat atunci cum primejdiile unei *legi administrative* greșit întocmite ,
ale cărei urmări nefaste se văd astăzi pe toată linia , și pe care le-ați constatat și dvs.
Am adăugat că schimbând chiar această lege , încă nu veți ajunge la nici un rezultat ,
dacă nu veți înlocui concepția însăși care stă la baza ei.

Orașele ....

" Datorită acestei *legi administrative* , nici aparatul administrativ al țării ,
nu se găsește în mâini sigure .În special orașele noastre , aproape jumătate din orașele noastre ,
nu au fost și nu sunt supuse aceluși proces de reparațiune națională ,
care în mod normal trebuia să vină după unire.

Am arătat atunci cum , în toate orașele de graniță , conducerea lor, îndrumarea și spiritul lor,
au continuat să fie străine. Prin toate aceste colțuri, un român nu are impresia bine fixată
că se găsește în Țara Românească și pe pământ Românesc .

Ramurile economice...

Mergând mai departe, am dovedit cum toate ramurile vieții noastre de Stat
sunt invadate de străini. Căile ferate, Poșta, Telegraful și Telefonoanele,
toate acestea sunt împănate încă de oameni ce nu au nici o legătură directă cu spiritul românesc.
Am arătat cum băncile minoritare din provinciile alipite s-au întărit sub regimul românesc , fiindcă
o concepție bancară greșit plasată le-a dat posibilitatea de existență, alimentându-le
cu reescont într-o vreme când o acțiune patriotică determinată de la Budapesta le-a ajutat .

Presa...

Am arătat cu date statistice , care sunt o penibilă pagină a guvernării noastre ,
cum presa, mișcarea spirituală a minorităților noastre, s-au întărit ;
am înfățișat realitatea că sub regimul maghiar au fost 17 cotidiene ungurești pe teritoriul nostru,
iar astăzi avem peste 50.

-Șeicarul : Mai multe ! Numai la Timișoara sunt 50-60 .

-Goga : Este o eflorescență extraordinară de gazete , de hârtie tipărită care toate constituie
mijloace de agitație. Acesta este adevărul , pretutindeni se înmulțește reacția agresivă organizată
conștient împotriva consolidării noastre de Stat .

Întreprinderi particulare ...

Trecem la întreprinderile particulare. Ei bine, aici românul este ospitalizat ; toate sunt puse în slujba unui capital străin , toate sunt împănate cu oameni străini care nu au nimic a face cu noi.

Mișcarea industrială din țară , pe care noi o proteguim, este pe mâini străine. Am văzut înainte cu un an [1934] la Parcul Carol o foarte frumoasă organizată expoziție, care a făcut pe mulți să se bucure , fiindcă le-a creat un joc de iluzii : iată, s-a întărit industria noastră ! Îndrăznesc să spun că nu este câtuși de puțin românească această industrie , și că nu poate fi un prilej de bucurie pentru noi, fiindcă nu numai capitalul este străin, înfățișând o dualitate care se îmbină : este străinul de aici , cu ramificarea de peste graniță , străinul care are un frate la Timișoara și un alt frate a Budapesta .

Pentru aceștia nu există graniță ; ei se organizează pe deasupra sau pe dedesubtul granițelor noastre , ca să-și servească interesele."(**apluze la PNC și Fr.Rom.**)

Goga / 5 dec.'35 / retro '33

▣ Starea sufletească a românilor

▣ Primatul românesc !

[LD : Goga face aceste largi autocitări pentru a justifica continuitatea lui de gândire ; pentru a fixa drumul spiritual -politic care îl va conduce spre doctrina naționalistă ...]

" Desigur că organismul sufletesc al poporului nostru înregistrează totul.

Nu se pierde nimic în natură , dar nu se pierde nimic nici în lumea imaterială.

Sufletul românesc înregistrează la fiecare pas orice întâmplare și de aceea starea sufletească a poporului nostru se găsește într-o legitimă surescitare . [-----]

Pentru a justifica continuitatea mea de gândire , permiteți-mi să vă citesc :

< Este , cred eu, un sentiment penibil constatarea că , după 15 ani de țară românească ,

de unire [-----] pe care o face poporul nostru că nu este stăpân la el acasă . [-----]

noi suntem în țara noastră oarecum puși deoparte .

Sunt anumite cercuri de interese în care se joacă, peste capul nostru, străinii

- aceasta a devenit o axiomă populară - dețin cheia de boltă a vieții noastre de Stat .

Primatul românesc devine cheia de boltă a vieții noastre de Stat.

Această constatare nu se strigă din vârful piramidei sociale,

ea pornește de jos, vine de la mase, ca un dicton al mulțimilor . >

Goga / 5 dec.'35 / retro'34

▣ Revirimentul ideii naționale

▣ Perioadă " revoluționară "

[LD : Goga reamintește definirea și soluția dată de el acelei " stări revoluționare " , care trebuia canalizată pe căi pașnice , pentru a evita ... " zilele fierbinți " .

O făcea în calitate de " receptacol" al sentimentului public.]

"Aceasta era constatarea preliminară. Iar după ce am ajuns să arăt , de-alungul câtorva ore,

toate datele statistice , serioase, lipsite de orice caracter de agitație , întemeiate pe realități ,

primite de mine de la organe de mare răspundere ale Statului român,

după aceea am tras o concluziune .Iată concluziunea cu care îmi încheiam atunci

interpelarea .Ziceam [**mart.'34**] :

< Făgăduesc , în mod categoric, în ce mă privește , simt nevoia sufletească

de a reveni la principiile inițiale ale gândului meu de odinioară ,

cu care vreau să merg pe drumul limpede și neted al ideii naționale .

Eu cred în acest reviriment .Sau vine o biruință a ideii naționale astăzi,

când sentimentul național trece prin cea mai cumplită zbiciuire pe tot Continentul

și angajează sufletul românesc , **sau** , după criza actuală, morală a societății noi

românești , noi vom intra într-o criză de Stat .

Eu cred că suntem într-o perioadă de revoluțiune națională

și deci suntem datori să o canalizăm pe cale pașnică, pentru că ,
dacă nu vom izbuti, o să vină zile fierbinți .[-----]
eu cred că suntem datori să mergem pe acest drum[-----] sunt gata să merg ,
cu toate consecințele [-----]să caut ca revoluțiunea sufletească a Românilor
s-o transform într-un factor de producțiune națională .>
(**aplauze PNC și Fr.Rom.**)

" Înainte cu doi ani de zile am făcut această constatare în calitatea mea simplă de
receptacol al sentimentului public. Cred că omul politic este dator să exprime
un sentiment general , în orice caz să-l înregistreze .

Eu l-am înregistrat , l-am exprimat atunci și , de atunci , de doi ani ,
opinia publică din țară a mers pe acest drum , mai departe.

Numai orbii nu o văd și numai surzii nu o aud." (**aplauze PNC și Fr.Rom.**)

Goga / 5 dec.'35

▣ **Geneza PNC : naționalismul integral**

▣ **ACCuza : doctrină, românism , apostolat .**

" Din toate părțile instinctul popular , instinctul de conservare ,
care , cu înțelepciunea lui, ne-a păstrat în cursul veacurilor , ne spune :

Adu-nați-vă la olaltă , strângeți-vă într-un mănunchi,
toți care simțiți că ideea națională trebuie să fie la baza cugetării voastre politice ,
adunați-vă la olaltă pentru ca să creați un organ puternic de îndrumare ,
în sensul național, al vieții politice din țară

" Eu am ascultat acest impuls , care venea de jos, și atunci , în mod firesc, normal și logic
ochii mei s-au îndreptat către un om care era personalitatea reprezentativă a năzuințelor politice
din țara aceasta , către Alexandru Cuza . (**aplauze prelungite la B .P.N .**)

Atunci, fără să ne târguim, fără să dăm acel spectacol consacrat oareșicului al pertractărilor,
care au fost introduse la noi în țară ca un fel de clișeu de import, fără să facem târguieli,
ne-am întins mâna frățește și , coborându-ne în sufletele noastre după vechile temeieri ale
obiceiilor din bătrâni, ne-am dus la sfânta biserică de la Iași și s-au întins mâinile noastre ,
strângându-se ca să nu se mai despartă nici o dată " (**aplauze la PNC**)

" Vă asigur că între această apropiere dintre doi oameni,
nu a fost nici una din contingențele cunoscute ale combinațiilor politice, a fost pur și simplu o
apropiere de la gând la gând, de la suflet la suflet , de la program la program.

Naționalism integral =românism

" Pentru mine, Alexandru Cuza reprezenta ceea ce reprezintă în conștiința publică
de o jumătate de veac .Întâi, pe omul care a înfățișat doctrina naționalistă.
Nimeni, deși s-a scris mult, n-a dat într-o carte , care să condenseze ideea națională
și să legitimizeze oareșicum teoria eminesciană a românismului integral,
cum a făcut d-sa în scrierile sale și, în special, în careta sa "Naționalitatea în artă " .
Alexandru Cuza a dat o legitimare doctrinară ideii românismului .
Iată un prim punct pentru care m-a apropiat de d-sa. "

Apostolat naționalist ...

" Dar , d- ACCuza n-a fost numai un doctrinar , d.ACCuza a fost un apostol.
Este mare lucru în țara aceasta în care beneficiile se așteaptă așa de pripit ,
ca un om de 45 sau 50 de ani să plimbe în viața publică o idee , să nu se despartă de ea,
și să o strige , tocmai în vremea când era eclipsată, când era pusă la o parte .

D.Cuza este omul care reprezintă o continuitate de doctrină în sens de apostolat .

(**aplauze la PNC**) -Nichifor Robu : Trăiască ACCuza ! (**aplauze prelungite la PNC**)

Dezinteres personal ...

"Dar d-l ACCuza mai reprezintă și altceva: completul dezinteres personal.

După jumătate de veac de activitate politică, în care atâția au fost scoși la suprafața vieții
noastre publice, atâta marfă ușoară a trecut pe acest fluviu ,
d-sa nu a avut nici un câștig pentru sine. Este un înalt exemplu de pedagogie cetățenească , pe
care această viață o trece generațiilor viitoare " (**aplauze la PNC și BPN**)

" Iată , domnii mei, în câteva cuvinte , geneza înființării Partidului Național Creștin. "
Goga / 5 dec.'35

▣ Geneza Blocului Parlamentar Național

▣ Al.Vaida -Voevod .

" Paralel cu străduințele noastre, s-au găsit și alți oameni care au înregistrat mișcarea moleculară a sufletului românesc, s-au coborât în adâncurile ei și au transformat-o într-un program politic.

" D-l Alexandru Vaida -Voevod, după un zăbucium de o viață întreagă , s-a găsit în postura omului care dă la o parte , care calcă ca pe niște ruine o mulțime de teorii , pe care le găsește cu totul căzute în desuetudine , se retrage să-și primenească sufletul și își moaie gândul în conștiința populară.

" Ei bine, d-lor deputați, ne-am întâlnit cu d-sa și iată geneza Blocului Parlamentar Național , al cărui program l-am citit în fața dvs. " (**aplauze la BNP**)

" Nu voi face aici o analiză de program , fiindcă programul a fost cunoscut, desbătut și trecut în conștiința românească.

Nu mă voi ocupa de înrudirea organică , existentă între programul PNC și programul BPN . Pot să vă spun , totuși, că este o unitate de gândire , că respiră aceleași credințe și că se clădește tot pe aceeași doctrină de gândire și simțire românească " (**aplauze la BPN**)

Goga / 5 dec.'35

▣ Adeziunea frenetică la PNC

"Trebuie să vorbesc în mod sincer. De altfel, sinceritatea cred că trebuie să conducă toate cuvintele mele în această clipă . Este aproape dezonorant , să te gândești că în afirmarea unei credințe nu poți să-ți dai toată măsura simțirii tale. Eu nu voi opera , deci, cu reticență . Vă voi spune adevărul .Am fost în multe colțuri ale țării și am căutat să văd cum se reoglindește această străduință programatică a noastră.

Și trebuie să vă spun că , nu numai că am găsit un ecou, dar ne-a întâmpinat o adeziune frenetică , furtunoasă, aș putea să zic îngrijorătoare , în toate colțurile țării , unde am căutat să verificăm termometrul de simțire al maselor populare.

Basarabia ...

" Cea dintâi adunare a PNC s-a ținut în Basarabia , în acea provincie în care , știți foarte bine,grație impulsurilor și reminiscențelor din revoluția rusească , pe urma a o sută de ani de înstrăinare , se găseau încă resturi de psihologie străină și o foarte accentuată tendință a luptei de clasă.

" Ei bine, Basarabia s-a adunat cu zecile ei de mii de țărani , am văzut-o împinsă de instinctele ei cele mai adânci, cele mai organice , ale sufletului românesc , și pot să spun că, dincolo de orice interese de partid, această întrunire nu a fost altceva **decât** codificarea postulatelor naționale în fața maselor populare .

" Nu am făcut un act de partid prin aceasta , **ci** am făcut un serviciu consolidării noastre de Stat " (**aplauze la BPN**)

Banat ...

" Am trecut mai departe în acel Banat , unde se găsește populația cea mai civilizată a românilor, unde țărani au cele mai mari cuprinderi, unde , din punct de vedere cultural , țărani se găsesc pe cea mai înaltă treaptă , și am constatat că , acest ținut , care cu susceptibilitatea lui înregistrează toate luptele de avangardă ale ideii naționale, se mișcă pe aceeași linie și este călăuzit de același adevăr. "

Bucovina , Moldova ...

" Iar după ce ne-am dus la Cernăuți , acolo am văzut adunându-se masele populare din toată Bucovina , din Moldova de nord și Basarabia, vibrând toate pe aceeași idee a unității naționale ,confirmându-ne nouă, tuturor, categoric și definitiv : Mergeți înainte pe acest drum , noi vă urmăm ! " (**aplauze prelungite la BPN**)

Ardeal ...

" Același lucru s-a întâmplat și la Cluj, unde cetele țărănești , pentru întâia oară,

au defilat afișând acest program , cerând executarea lui "

" Iată realitatea, așa cum o văd eu, cum o înregistrez cu posibilitățile mele, adevărul limpede și categoric : România de astăzi, punându-se de acord cu marile mișcări continentale, a intrat pe drumul marilor revendicări naționale "

Goga / 5 dec.'35

▣ Presa " democratică "

▣ Înstrăinată, negustorească, mincinoasă,

[LD : Deși nu împărtășesc doctrina cuzistă, deși sunt iremediabil câștigată pentru democrație, deși sunt pentru o presă liberă și de calitate.... Goga are dreptate , în mare măsură.

Atâta caricaturizare , atâta minciună , atâta calomnie ... s-a revărsat în presa "democratică" (presa din Sărindar , cu proprietari și redactori minoritari) contra oricăror idei și manifestări naționaliste românești ! Aș spune chiar că , prin campanii compromițătoare , a defăimat momente de autentic patriotism ; a demolat prestigii literare și cariere politice ; făcând victime multe ... Chiar Goga, ajuns la guvern în dec.'37 , va plăti cu pierderea puterii și cu viața proprie, conflictul lui deschis cu anumită presă . Dar toate la timpul lor.

Noroc cu dezbaterile parlamentare care redau cu fidelitate tot ce se rostește în parlament , încât din ele eu am putut să recostitui niște adevăruri care , din presă , ar fi ieșit denaturate ...

Deci va trebui ca această problemă să o tratez cu onestitate , în lumina adevărului ...]

" D.lor deputați, spunând însă adevărul întreg, trebuie să constat că acest unison de gândire populară , eu nu l-am văzut manifestându-se în anumite colțuri de gazetă, și că , dimpotrivă, cei mai mari și cei mai reductibili dușmani ai acestui impuls organic al sufletului românesc , se găsesc la anumite gazete care , pentru mine, sunt o nenorocire națională.

" Există în această țară, în această Capitală,

o presă care nu are nimic a face cu trecutul gândirii românești .

Presa noastră n-a fost altă dată, pur și simplu , o presă de sbiciuire sau de înregistrare a opiniei publice , a fost o presă de îndrumare a conștiinței obștești .

Înainte de război, în trecutul nostru, gazetarul făcea apostolat .

La noi în Ardeal gazetarii au fost marii îndrumători ai țării, sunt legați în mod definitiv de destinele acestui pământ .

Trăind într-o țară nouă , plăpândă încă în figurația ei interioară , care desigur , a avut toate justificările de existență , pentru că suntem așezați pe temelia etnicului , țara noastră nu este așezată încă , trebuie să se creeze un spirit public, care nu există încă.

" Ei bine, spiritul public al țării noastre este modelat, îndrumat ,

de oameni care nu văd în aceasta o îndatorire de ordin moral ,

care nu au nimic intim cu noi, care nu exprimă sentimentele noastre,

care sunt o infuziune de străinism, care reprezintă o logică cu totul dispartă ,

care sunt îndemnuri protivnice psihologiei acestui popor .

" Ei bine, eu detest această presă și o repudiez din trei motive :

" Întâi, fiindcă nu este făcută de români .

Oameni care n-au loturi în cimitirele românești , cred că pot să îndrume sufletul, impulsul imaterial al gândirii noastre, își închipuie că orice manifestare morală a noastră e patrimoniul lor, se ating de aceasta cu mâinile lor murdare , fac din rotativele lor pur și simplu un mijloc de dărăpănare morală a societății românești .

Eu repudiez această presă " (**Vii aplauze , strigăte de bravo la BPN**)

" Gândiți-vă , d-lor, fără nici o notă de patetism special , faceți o analiză cu toți împreună, coborâți-vă în conștiința dvs de buni români, și întrebați-vă : este oare cuviincios, este oare util, ca toate întâmplările, toate resorturile fine ale vieții publice de fiecare clipă , să fie atinse de către oameni care n-au nimic de a face cu noi ?

Presa , sufletul românesc, este o chestiune de familie a noastră . (**aplauze la BPN**)

Noi avem dreptul să vorbim aici , noi trebuie să punem pe cântar gândul nostru,

bun, rău, așa cum este. Ei bine, acest lucru nu se întâmplă la noi în presă.

Ați văzut că alaltăieri [2-3 dec. , **polemicile cu minoritarii**] ne-am găsit într-o unanimitate de simțire când cineva a crezut că poate să atingă sensibilitatea sufletului românesc .A răspuns ministrul de externe și ne-am raliat cu toții la ceea ce a spus el.V-ați uitat a doua zi în această presă ? Este pur și simplu prizărită după o pagină neroadă , această manifestare de care trebuia să se vorbească atâta ! Cât despre umilul vorbitor care este înaintea dvs [**el, Goga**] nu se face nici o pomenire , dar el nici nu ține să se găsească înregistrat în această presă . (**aplauze la BPN**)

" **În al doilea rând, îi repudiez fiindcă sunt negustori.**

Ei nu sunt porniți din lumea scrisului.

Vechiul nostru gazetar era un îndrăgostit de meseria lui. Mâinile pline de cerneală ale lui Eminescu , când scria articolele lui de la " Timpul" sunt degete de mucenic. Degetele cu perne ale acestor indivizi , care ne stropesc cu cerneală, care sunt bogați, care au case pe bulevarde , nu sunt degete care tremură în căutarea unei idei . Sunt degete de negustori , pentru ei este pur și simplu tot atât o întreprindere de cerneală ca și o întreprindere de cherestea , pentru ei este interesant să strângă bani . (**aplauze la BPN**)

-**Emil Panaitescu** : Trăiască memoria lui Eminescu și a marilor gazetari !

În al treilea rând, îi repudiez fiindcă nu au talent . (**aplauze la BPN**)

Talentul nu este un accident de naștere .Talentul este rezultatul unor elaborări care trec din generație în generație. Ca să scrii românește , aceasta nu vine numai din urma faptului că ai venit în Țara Românească sau că d-ta te-ai așezat aici sau chiar te-ai născut aici. Ca să exprimi gândul românesc, ca să intri în perfecta intimitate a gramaticii și sintaxei românești, trebuie să ai în urma ta elaborări de generații. Scrisul este , poate, cea mai aristocratică manifestare , fiindcă aici se cer , oarecum, impulsuri străvechi.

Ei n-au putut se familiarizeze cu gândul românesc, deci nu au dreptul să-l exprime.

Și eu vă rog pe dvs , și îi dau voie oricui , ca în mod obiectiv să facă cercetare ; vă rog pe dvs să-mi indicați articole , scrise de către acești *gangsteri ai presei* (**ilaritate , aplauze**) care să exprime în mod real o gândire , să transforme într-un studiu, o problemă.

Nu se întâmplă acest lucru,este pripeala momentului, pe care o impune minciuna cotidiană " (**aprobări, aplauze**)

" Iată , d-lor realitatea .

Și atunci, în mod natural , acești indivizi văd așa cum văd mișcarea pe care am pornit-o noi. Ce a fost d-l ACCuza pentru această presă ?

Timp de 45 de ani, l-au umplut cu balele lor !

Nu se putea, deci, ca această mișcare naționalistă organică, care are în ea impulsuri câmpenești, care vorbește de ogoarele României , în care scot capul țărani quasi-amenințători , nu se putea ca aceasta să se reflecte altfel , decât în mod caricatural , într-o asemenea presă ; dar nu a fost numai caricaturală, dar au umplut-o de minciuni.

La fiecare manifestare a noastră, se răspunde cu o minciună ,

pe care caută să o răspândească pe toată întinderea țării.

Chișinău ...

După adunarea de la Chișinău, au scris și multiplicat în zeci și sute de exemplare , că acolo *n-a fost mai nimic*, că a venit un anumit Weber, un neamț, un gazetar , *el a plătit totul* .Alexandru Cuza e lefegiu , și noi nu suntem **decât** pur și simplu niște *executanți ai unor ordine care vin de departe* .

<*Pozițiunile sunt precizate* - spuneau ei - *avem un partid politic care se mișcă în orbita Berlinului* >

Goga / 5 dec.'35

▣ **Mișcarea nazistă**

▣ **Mișcarea național-creștină românească**

▣ Deosebiri și asemănări

" D-lor, mișcarea pe Continent astăzi, întregă, se desemnează în sensul ideii naționale.

Pretutindeni ia forme și are metode care aparțin mediului căruia se adresează ;

într-un fel este fascismul , în alt fel se vorbește în Germania ,

în alt fel se prezintă mișcarea în Franța.

" Există, de sigur, o asemănare de ideologie , o înrudire organică ,

asupra unor precepte de gândire , **dar** am mai spus de atâtea ori - și am spus în mod public , fără să se înregistreze cuvântul meu , care răsună în gol pentru acești oameni - am spus :

cum putem fi noi național-socialiști , ca în Germania ?

În mod natural național-socialismul este o doctrină care încarnează năzuințele germane , pentru ca ideea națională să-și facă drum acolo.

Această idee a îmbrățișat o serie de revendicări socialiste , pentru ca, cu acestea, să paralyzeze, să înlăture, și să distrugă mișcarea marxistă din Germania , care luase așa de mari proporții după război.

" Ce nevoie avem noi , într-o țară care nu are nici un fel de manifestare socialistă serioasă , să luăm asupra noastră asemenea revendicări ?

Ce înrudire poate fi , deci, între îndrumările de caracter socialist și socializant , ale mișcării de la Berlin , și mișcările noastre de caracter pur local ? Nici una .

Noi suntem o manifestare organică românească, ce se încadrează în

marea ideologie națională și naționalistă a Continentului nostru " (**aplauze la BPN**)

"Lucrurile acestea sunt lucruri limpezi , de caracter axiomatic.

Speciale lămuriri nici nu e nevoie să se dea.

Goga / 5 dec.'35

▣ Calomniile de presă ...

Cu toate acestea, în fiecare zi noi suntem afișați ca slugi umile ale Berlinului .

Ni se vorbește de latinitate , de naționalism.

De frontiere pe care am dori să le revizuim, ni se vorbește într-un ton de iritație profundă , de către indivizi care au fost **sau** în listele lui Gu"nther

[**LD** .**probabil sub ocupația germană** , **când au fost asemenea trădări** ;

În altă parte , el nominalizează pe Honigman și Blumenfeld ,

ca prototip de ziaristi calomnioși]

sau în listele lui Kerensky , **sau amândouă** ." (**aplauze la PNC**)

" Aceștia vor să dea lecții de naționalism mie, mâine dvs ; poimâine altora , pentru că obrăznicia lor n-are nici o dată hotar ." (**aplauze la BPN**)

Cluj...

" Am făcut, cum spuneam, întruniri. Am mers, de ex., la Cluj,

și am adunat în jurul nostru țărani din 7 județe. S-a făcut aceasta în văzul public.

Toată lumea a asistat ; adică, toată lumea: Clujul întreg , și adversarii noștri ,

cine a vrut să vadă a asistat la acest examen de forță.

Ei bine, a doua zi o asemenea rotativă iată ce spune :

< La Cluj, cu ocazia întrunirii antisemite a d-lui Octavian Goga ,

spre surprinderea generală , au sosit în oraș câteva mii de sași și șvabi ,

în uniforme naziste ; de la gară, au pornit în marș milităresc

spre arena sportivă , unde s-a ținut întrunirea , aclamând pe tot parcursul pe șeful

Partidului Național Creștin din România , cu strigătul de " Heil Goga !" >

(**ilaritate , aplauze la PNC**) Pe urmă, aceeași rotativă, se miră cum au ajuns la Cluj

miile de șvabi și de sași în uniforme naziste ; ce au făcut autoritățile locale ?

D-l ministru de Interne cum nu s-a mișcat ? Cum le-a dat voie ?

Apoi se ceartă cu sașii și șvabii . Nu cred sașii și șvabii că acest lucru nu se poate ?

<Cazul de la Cluj merită să fie relevant în fiecare zi !> Trei -patru zile ,

au împănât țara cu asemenea minciuni, că s-a strigat la Cluj "Heil Goga !"

de către 5.000 de de șvabi și sași .

" D-lor, dvs poate vedeți în mine astăzi un om care reprezintă psihologia turburată

a ultragierii lui personale. Credeți-mă , nu vorbesc numai pentru cauza mea personală .
Dar această impertinență s-a dus prea departe. Trebuie să-i punem un hotar .
Nu este un sentiment individual , care mă călăuzește pe mine ;
nu vorbesc în numele partidului meu ; fac apel frățesc , de la Român la Român, în toată lumea ,
pentru această profilaxie morală a societății românești ."
(aplauze la BPN și PNL-georgist)
Goga - Mihalache 5 dec.'35

▣ **Manifestația proiectată pe 14 nov.**

▣ **Controversa PNCreștin -PNȚărănesc**

[LD : treptat, treptat , în parlament se clarifică " misterul" cu această controversă :
adunarea , marșul PNȚ s-a contramandat la apelul " categoric" al Regelui.

În rest, totul este răfuială penibilă de ambele părți.

Coroborează și cu alte documente, de ex. cele ale PCR !]

" Prietenii mei mi-au pus la dispoziție o întreagă bibliotecă de asemenea citate ,
pe care trebuie să le las departe .Aș putea să vorbesc multă vreme ,
despre aceste încercări de a batjocori spiritul public de la noi din țară.
Renunț să le înregistrez mai departe , fiindcă ajung la o altă calomnie ,
care s-a pus în circulație pe socoteala noastră și care dintr-un sentiment de dreptate și adevăr nu
pot să o atribui acestor oameni despre care vorbeam [LD : adică presa] ,
căci a pornit de aiurea [LD : adică de la PNȚ ?] .

Constat acest lucru cu durere și trebuie să-l lămurim.

" Noi am ajuns într-un fel de controversă cu PNȚ pe chestiunea adunării de la 14 nov .

Conducerea PNȚ a crezut că trebuie să facă o mare întrunire aici, la București ,
în ajunul deschiderii Parlamentului .

Era natural, în dreptul său, PNȚ să facă o asemenea întrunire.

Nimeni nu-i contestă acest drept.

Însă, felul cum a fost lansată această întrunire , a fost cu totul particular, neobișnuit , încă în
analele noastre politice.

Tonul a fost atât de ofensiv, încât a stârnit la unii îngrijorări ;

Însă cei care știm să citim o declarație politică , am văzut că aici
este o tentativă pur și simplu de intimidare , pentru a smulge guvernul.

S-a spus : această întrunire înseamnă o năvală asupra Bucureștiului .

S-a spus . jumătate din voi, țărani , veți veni la București ,

ca să dărâăm această Sodomă și Gomoră ;

jumătate din voi veți rămâne la vetrele voastre ca să puneți mâna pe primării .

" A fost un ton pur și simplu revoluționar , al unor oameni
care vor să smulgă cu forța brahială , puterea.

S-a aruncat principiul maselor pe arena politică , ca un criteriu de venire la putere .

Atunci, eu, ca un gest reflex, în mod normal, fără să stau de vorbă cu cineva,
fără să mă consult nici cu șeful nostru suprem, cu d-l ACCuza, într-o cuvântare am zis :

< Apoi, dacă singurul criteriu și singura justificare de venire la guvern sunt masele

- lucru pe care eu nu l-am crezut , fiindcă eu am fost totdeauna de părere

că MSRegele pune guvernele , și nu strada - (aplauze prelungite la PNC)-

atunci am zis : este de datoria noastră să răspundem și noi la acest criteriu ,

să mobilizăm și masele noastre , și să ne înfățișăm la București ,

într-un examen mut al forțelor de care dispunem : nu să facem o demonstrație ,

pe urma căreia să intimidăm lumea , ci să venim într-o defilare liniștită ,

și să dăm posibilitate de comparație acestei Capitale , să vadă unde sunt masele

pe care noi le-am verificat în acele mari adunări populare ,

cum îndrăznesc să spun că nu au fost încă în țara noastră. >

" Eu nu voi vorbi mult despre felul cum s-a instrumentat întrunirea de la 14 noiembrie,
din partea PNȚ ; dar trebuie să vă spun că d-l Ion Mihalache a luat o postură vitejească ,
întocmai ca în zilele de mari frământări , ca pe vremea lui TudorVladimirescu ,

care pornea să dărâme pe ciocoi , ca pe vremea lui Avram Iancu , căci d-sa l-a copiat , adresându-se mulțimii în adunarea de la Soroca , repetând cuvintele cunoscute ale lui Avram Iancu :

<- Ei, gata ?

- Gata , au spus țărani . > (ilaritate, aplauze la BPN)

-I.Mihalache : faceți o greșală, dle Goga ; aceasta s-a întâmplat la Turda .

-Goga : la Turda ? Atunci ați fost mai puțin în notă , fiindcă nici o dată nu este bine ca atitudinea unei mari și venerabile figuri istorice să și-o însușească unul care se plimbă printre cetățeni . (ilaritate, aplauze la BPN)

[Goga citează din " Dreptatea " despre acea " mobilizare generală "]

< Țăranii vor veni la București cu mămăligă și ceapă în traistă , vor defila pe străzile Babilonului și vor putea face comparație între sărăcia lor lucie și bogățiile palatelor Capitalei [.....] Cetatea va cădea la iureșul țărănesc pentru întemeierea unui Stat nou , nu va mai putea rezista nimeni și nimic ; târnăcoapele sunt gata pentru dărâmare . > (ilaritate, aplauze la BPN)

" Acestea sunt fragmente pe care s-a brodat apoi o întreagă literatură de către cei care vorbeam [ziaristi] și care susțin tot ce este destructiv . Vă găseați în postura unui om care vine cu târnăcopul să dărâme o casă . Ați voit să dărâmați Bucureștiul - așa s-a zis - eu nu v-am crezut , însă, nici o dată (ilaritate, aplauze la BPN)

Ce s-a întâmplat ? Eu, ca un gest reflex, am spus : vin aceștia cu târnăcopul ; noi venim și să înfățișăm o forță calmă, mută, liniștită, pentru ca lumea să aibă posibilitatea de comparație .

" În momentul în care guvernul , îngrijorat , a crezut că trebuie să oprească această adunare , eu pur și simplu , am răspuns : neavând nici un fel de gând ofensiv , neângăduindu-mi-se să fac o demonstrație liniștită , mă retrag . "

" A ! dvs , atunci, ați fost din nou în postură vitejească , din nou mobilizare , puși în piramidă (ilaritate) , și imediat ați răspuns că sunteți luptători , că veți dărâma totul.Nici atunci nu v-am crezut, pentru că eu știam tipicul.

De aceea, cu 7 zile înaintea de audiența d-lui Mihalache la Rege , scriam în gazetă :

< Suntem incredințați că dl Mihalache va renunța , totuși , la întrunirea din 14 noiembrie și la revoluție . Șeful PNT are fixată , la 8 noiembrie audiență la Suveran .

După această audiență , șeful PNT va găsi platforma , prin care să explice cum devine cazul că renunță totuși să facă revoluția la 14 noiembrie .

Vom trăi și vom vedea că așa se va întâmpla . >

-I.Mihalache : Dvs v-ați înțeles mai repede cu d-l Tătărașcu...

-Goga : Stai că vin și la asta , fiindcă eu, d-le Mihalache, eu tocmai pentru această calomnie am ridicat aici de la tribuna Camerei toată chestiunea.

-Mihalache : Dle Goga, d-ta singur ai spus (protestări la PNC)

-Goga : Rog pe membrii PNC ca și pe membrii BPN , să binevoiască să-și păstreze calmul și să nu depășească cu atitudinea d-lor așteptările mele.

-G.Fotino (vicepreșed.) : Aceeși rugăminte o adresez tuturor.

-GACuza : Să înceteze măcar aici cu calomniile .

-Mihalache : Dle Goga , am vrut să vă spun că dvs v-a venit foarte ușor să renunțați la acea adunare .Dvs singur ați spus că ați plănuit adunarea de la 14 nov. , fără ca măcar să vă consultați cu dl Cuza . Prin urmare, cum ați plănuit-o de ușor, tot atât de ușor ați putut renunța la ea . (aplauze la PNT)

Nu tot atât de ușor ne-a fost nouă care luăm lucrurile mai în serios și care nu am putut să renunțăm la ea decăi în urma apelului categoric al Suveranului țării.

(aplauze la PNT)

-Lupu : D-le Goga , vreau să pun o întrebare . Admit că PNT se gândea să vină cu târnăcoape și cu coase la București, să facă revoluție...

Socotiți dvs că guvernul era așa de slab că nu putea singur să preîntâmpine o asemenea revoluție ? Pentru ce ați sărit dvs în ajutorul guvernului ?

(aplauze la PNT ; proteste la PNC)

-Goga :Vreau să răspund și d-lui Mihalache și d-lui Lupu , în câteva cuvinte numai ...

Dle Mihalache, eu am fost singur cu gândul meu când, cu un gest reflex am zis :

- dar băgați bine de seamă că eram după marile adunări ...prin urmare nu era o vorbă goală - mi-am zis : noi avem posibilitate , după cum am avut-o la Cernăuți, să aducem o sută de mii de oameni ... (**Virgil Madgearu râde**)

Râzi , dle Madgearu ? Te invit să vezi un film - fiindcă știu că sunteți îmbibați de minciuni - te invit să vezi un film cu adunarea de la Cernăuți. (**Madgearu vrea să-l întrerupă ...**)

Vă rog să mă lăsați să vorbesc. Vă dau răspunsul și apoi urmează colocviul.

Atunci mi-am zis : putem și noi să aducem masele noastre .

Aceasta a fost o judecată individuală, pe care am rostit-o, dându-mi seama că nu vorbesc cuvinte deșarte , că totul este posibil. După aceea m-am pus de acord cu prietenii mei ;

vă asigur că am luat toate măsurile ca întrunirea să reușească.

Am renunțat la ea pentru că programul nostru nu era vitejie de ocazie , ca al dvs;

Noi eram hotărâți să venim la București, și când ni s-a interzis, am renunțat .

Dar dvs ziceți că m-am înțeles cu d.Tătărăscu !

Aici intrați, dle Mihalache, în raza de calomnie de care mă voi ocupa.

[LD : urmează o lungă și penibilă relatare a lui Goga , din care rezultă că în " Dreptatea " apăruseră niște bârfe că Inculeț - cu aprobarea lui Tătărăscu - ar fi promis și dat lui Goga , pentru zădărnicierea manifestației din 14 nov. , 20 milioane de lei ! Apoi ...]

" Vă declar pe sufletul și pe conștiința mea că nu am avut nici o înțelegere cu guvernul , pe ideea de a face întrunire la 14 noiembrie. Am făcut-o dintr-un bine determinat și logic egoism , pe care dvs trebuie să-l înțelegeți .Voiam să afirm forța partidului meu.

Dacă din aceasta a rikoșat o binefacere asupra guvernului ,

sau a fost o despresurare a Coroanei , pe care o invocați dvs, fiindcă știam că dvs , când veți ieși de la Palat , veți spune că Maiestatea Sa a făcut un apel la dvs

(**ilaritate, aplauze la BPN**)

*****

I.Inculeț (ministr.Interne) / 5 dec.'35

▣ Răspuns : întrunirile din 14 nov.

" Cu privire la adunările proiectate , care nu au avut soarta să aibă loc la 14 noiembrie, să-mi dați voie să dau următoarele lămuriri :

Ministerul de Interne s-a aflat - mi se pare că la 15 septembrie - în posesia unei cereri - notați vă rog, prima cerere ! - a Partidului Național Creștin , sub semnătura d-lui Goga.

Cererea a fost înregistrată la Prefectura Capitalei .

Peste vreo 5 zile sau o săptămână - nu-mi aduc aminte - a venit altă cerere , din partea Partidului Național Țărănesc , semnată de secretarul general al partidului,d-l Madgearu, care , iarăși, a fost înregistrată la Prefectura Capitalei.

" Guvernul, văzând intențiunile pe care le aveau unii din cei ce doreau să participe la aceste întruniri , nu s-a grăbit să ia o hotărâre definitivă, decât după ce a lăsat să se desfășoare evenimentele și să se limpezească lucrurile.

" În urma acestor desfășurări , care au avut un reflex și în " *Dreptatea* " ,

pe care a citat-o dl Goga, guvernul a hotărât să interzică aceste întruniri din ziua de 14 noiembrie. Motivele au fost două .

Primul motiv : guvernul nu a voit să admită ca, în junul adunării Parlamentului , un act solemn, să se producă întrunirile acestea, care aveau aerul să prezeze asupra factorului constituțional ca să schimbe regimul.

" Cea mai temeinică desmințire a acuzațiilor că guvernul ar fi îndemnat pe dl Goga să facă întunirea în aceeași zi, este faptul că

guvernul și ministrul de Interne nu putea să-și vâre capul sub sabie.

Nouă nu ne trebuie turburări , ci liniște. Noi guvernăm.

Al doilea motiv al refuzului, este că nu puteam să admitem , în aceeași zi , două întruniri a două partide adverse, când, indiscutabil, s-ar fi produs ciocniri.

" Cunoașteți cu toții scrisoarea pe care a scris-o d-l prim-ministru către șefii partidelor Național-Creștin și Național-Țărănesc.

D-l Goga a răspuns imediat la această scrisoare , renunțând la întrunire și aprobând motivele pe care le-a dezvoltat d-l prim-ministru în scrisoarea lui.

Partidul Național-Tărănesc , din motive pe care le-a exclamat

- și cred că nu a fost una din exclamațiile cele mai fericite -

șeful partidului, d-l Ion Mihalache, a așteptat apelul Suveranului.

Este un obicei să nu amestecăm numele Suveranului în dezbateri.

" Astfel întrunirile de la 14 noiembrie nu s-au ținut.

Camera s-a deschis în liniște, dezbaterile s-au deschis într-o atmosferă parlamentară

și hoi , ca guvern, mărturisim că ne bucurăm ,

pentru că nu dorim decât să guvernăm în liniște ."

" Și acum , d-lor , dați- mi voie să dau cea mai formală desmințire :

în primul rând că d-l Goga ar fi avut o înțelegere cu guvernul, cu d-l Tătărescu,

cu mine sau altcineva din guvern,

fie să aranjeze în aceeași zi , fie să contramandeze întrunirea ;

după cum dau cea mai formală desmințire , că aș fi dat cuiva bani ,

să convoace întrunirea sau să amâne.

[Inculeț spune că era întreat , când de unii când de alții, dacă a dat bani la PNC sau PNȚ !] [aplauze la PNL și PNC]

-Mihalache : Asta nici d-ta nu o crezi !

-Lupu : Dați-mi voie să spun că asta e prea de oaie!(ilaritate la PNȚ)

-Inculeț : În tot cazul, eu cred că nu este demn de un partid care a guvernat [PNȚ]

sau care ar vrea să guverneze [PNC] să întrebuițeze în luptele politice dintre partide metodele acestea care merită toată dezaprobarea din partea tuturor. "

*****

Goga - Mihalache /5 dec.'35

▣ Parlamentarism civilizată ?!

▣ Presă de țigani ?!

[LD : te-ai fi așteptat să se termine această gâlceavă ! Ei nu ! Ea continuă , și va continua și în ședința viitoare , spre deliciul celor amatori de bârfe politice , și spre paguba prestigiului regimului parlamentar și al partidelor.]

-Goga : Eu am dat în judecată gazeta , pentru că vă spun sincer , de atunci, de două luni, primesc diferite fițuici în care se spune : < DI Goga a luat 2 milioane > [-----]

Alaltăieri, au fost niște regretabile incidente la Cameră și dvs d-le Armand Călinescu ,

ați venit aici , la această tribună, și cu un ton de sobrietate , de gravitate excepțională,

ați vorbit în numele parlamentarismului , ați scandat protestul dvs de om civilizată ,

spunând că nu se poate să coborâm parlamentarismul .

Apoi bine , cum se poate aceasta ?

Să fim aici parlamentari civilizați și la gazetă să fim țigani ? Aceasta nu se poate .

Trebuie să fie concordanță , trebuie să fie logică, între vorbe și fapte.

Am foarte multe gazete la dispoziție , dar , întrucât mă privește, d-le Mihalache,

am adus două articole literare - fiindcă am și această nenorocită patimă, din când în când -

am două articole literare "Odiseea unei cămăși" - vă rog să citiți

dar nici o dată condeiul meu n-a multiplicat insultele la adresa dvs

și nici n-am îngăduit și nici nu voi îngădui ca să se recurgă la calomnii.

Nu pentru că aș vorbi în numele acelui parlamentarism pe care l-a înfățișat

d-l Armand Călinescu , cu acele tonuri grave, nu de aceea ;

ci pentru că , pur și simplu, sufletul meu nu se pretează la aceste lucruri.

Eu pot să merg la judecată , dar nu pot să răspund la aceste infamii ,

la care se răspunde nu cu vorba , ci cu pumnul. (aplauze la BPN)

-Mihalache : Îmi pare foarte rău de excesul de limbaj al dvs,

fiindcă ați vorbit cu o frază foarte domoală și așa de candidă ,

încât parcă dvs nu ați fi citit nici o dată " **Țara Noastră**" și " **Porunca Vremii** " ....
-Goga : "**Porunca Vremii**" nu este sub ordinele mele .Vă rog să luați act.
-Mihalache : Dvs , dle Octavian Goga, ați fost în general , pentru talentul dvs, un răsfățat al presei. **Noi, aceștia de aici, și în special eu, am fost obiectivul celor mai infame calomnii** și m-am adresat dvs. personal, cu scrisoare, să urmăriți tot ce se scrie în " **Țara Noastră**" și în " **Porunca Vremii**" , împotriva mea. **Cum este posibil , d-le Goga, ca d-ta să faci acest apel cu o astfel de inocență , când ești patronul presei care publică cele mai abjecte calomnii împotriva noastră ?** (**aplauze la PNTJ ; întreruperi la BPN**)
-dr.Aurel Dobrescu : "**Țara Noastră**" a fost condamnată pentru calomnie .
Ați fost condamnat pentru calomnierea mea, dle Goga.
-Goga : Se împlinesc peste câteva luni 30 de ani de când apare "**Țara Noastră**", și pot să vă spun , vor fi fost deviațiuni de moment , din punct de vedere al celor mai delicate și al celor mai severe îndatoriri de presă , dar această gazetă ...
-I.Mihalache : **Este un canal permanent de murdării** .
-Goga : ... reprezintă o linie românească , de sub Unguri, de la 1906, și până astăzi, și-a făcut datoria , și după război, în calitatea ei de revistă . [-----]
În orice caz, din punctul e vedere al activității mele literare, eu le găsesc justificate , și cred că și prezentul , poate chiar și posteritatea , **se va ocupa de ele, atunci când despre mulți dintre dvs nu va mai fi vorba.**
[**LD : în acest moment i se comunică că ședința se suspendă și că el își va continua cuvântarea în ședința următoare**]
Goga - Mihalache - Incuț / 5 dec.'35
*****

Armand Călinescu : interpelare adresată lui Tătărescu / 9 dec '35 .

▀ Relaxarea...Tolerarea ... Echivocul ... Fraternizarea cu extremiștii ...

[**LD : atenție ! , între cele două părți ale discursului lui Goga, pe 9 dec., s-a consumat interpelarea lui Armand Călinescu privind atitudinea gov. față de mișcările extremiste , un avertisment, un " șah" la adresa lui Tătărescu .**]
Vezi fișier PNTJ- XII .

"Pe lângă necesitatea de Stat , de data aceasta se adăuga și un explicabil comandament moral pentru acei care văzură căzând pe șeful lor. Ministrul Justiției ceru Adunării , mijloace noi și înfățișă un proiect , care prevedea sancțiuni grave , pentru acei care se încadrau în organizațiuni paramilitare , purtau uniforme și se dedau la acte de violență.

Relaxarea...Tolerarea ... Echivocul ... Fraternizarea cu extremiștii ...

Spre surprinderea generală, însă, curând după votarea legii , numită pentru **Apărarea Statului** , și înainte de a se trece la aplicarea ei , se ivesc unele interesante caracteristici :

[-----]

Interpelarea ...

" În asemenea condițiuni, **am onoarea de a interpela pe dl președ. al Consiliului asupra situației echivoce creată în țară.**

Guvernul liberal și-a schimbat politica sa ?

Conceptiunea , pe care o avea despre ordinea internă și sentimentele de pietate față de memoria lui Ion Duca, au fost atât de slabe , încât au putut fi abandonate cu atâta ușurință ?
Și pentru care motive au fost abandonate ?

" **Sau** guvernul nu se simte destul de tare pentru a face față situațiunii și să aplice legile pe care el însuși le-a cerut și le-a obținut ?

" Fie într-un caz, însă, fie în celălalt, **situația creată constituie o gravă primejdie pentru liniștita dezvoltare a vieții noastre de Stat.**

Pe acest drum, țara poate intra într-o perioadă de grave frământări, care vor duce la un adevărat război civil " (mare ilaritate la PNC și Fr.Românesc)

-Gh.A.Cuza : Cine să facă revoluția ? Zipștein ?

-Armd.Călinescu : Mai mult de cât atât, organizațiile încurajate până astăzi, nu se sfiesc a-și arăta preferințele lor pentru o nouă orientare a politicii noastre externe și aceasta, în momentul când situațiunea internațională este atât de îngrijorătoare și când noi trebuie să avem o atitudine limpede.

" Guvernul Tătărescu și-a luat o gravă răspundere prin politica echivocă pe care a urmat-o până azi, care a primejduit interese superioare de Stat .

*****

Se intră în ordinea de zi. Continuarea dezbatelor la Mesaj / 9 dec.'35

-Virgil Madgearu : atrage atenția președ. de ședință să dea ordin ca incinta Parlamentului să fie golită de numeroasele persoane care au intrat .

-George Fotino : cere întreruperea ședinței pentru ca chestorii să ia măsurile necesare ca cei ce nu au calitatea de a sta în Parlament, să-l părăsească.

(**scandal, vociferări, protestări ; ședința se suspendă**)

Goga / 9 dec.'35

▣ Reluarea firului...

▣ Presa " străină " !

Zei nu-l favorizează ; regretă că a fost nevoit să întrerupă cuvântarea ; o cuvântare are un ritm interior , el nu va mai relua cele spuse . Reâmprospătează , totuși , unele lucruri .

Atrage atenția că afirmațiile sale despre presă nu au avut nici o rezonanță .

" Nu. d-lor ! tot zbuciumul meu de la această tribună , pentru a arăta țării că se cere o presă care să pornească de la sentimentul general al țării , să-l înregistreze, care în directivele ei să fie îndrumată de vechile tradiții ale găzetăriei românești.

Această presă le-a calificat pur și simplu un fel de rățoială , aplauzele dvs o furlandiseală și toate frământările noastre pentru ideea națională , pentru dânșii , un amuzament [-----]

Eu cred că țara aceasta a noastră , din punctul de vedere al ideii naționale, a intrat în perioada de reparațiune . Această reparațiune, înseamnă rectificarea multor stări anormale de la noi, iar pentru această presă , înseamnă un început de plată și răsplată. " (**aplaude la BPN**) [**LD : când Goga va ajunge la putere, printre primele măsuri ce le va lua , va fi suprimarea ziarelor din Sărindar !**]

Face apel la adversari să primească cuvântarea sa în liniștea pe care le-o dă dreptatea cauzei lor ; face apel la majoritate să urmărească cuvântarea sa cu obiectivitate ; face apel la prieteni să -l urmărească cu liniștea pe care ți-o dă încrederea într-o cauză dreaptă și sentimentul că te găsești în ajutorul biruinței " [**LD : Sic !**]

Goga / 9 dec.'35

▣ PNȚ : mentalitate , doctrină, ideologie .

A vorbit despre PNȚ : metodele , adunarea de la 14 nov. , calomniile puse în circulație ...

" Astăzi , aş vrea să mă apropiu de mentalitatea acestui partid, și să vă arăt, ca o premisă, credința pe care o am eu că PNȚ este profitorul unei doctrine și a unei ideologii , care nu-i aparține (ilaritate la PNȚ)

D-lor, dragostea pentru țărani , credința că în această țară temelia existenței noastre ne-o dă clasa rurală ...

dr.Aurel Dobrescu : De ce ai bătut în alegeri țărani ?

G.Urziceanu : Dle președinte, are proces pentru hoții ...

Dobrescu : Pactul de la Ciucea...

Nichifor Robu : Dacă tâlharul nu tace , îl dăm afară...

VTPrelipceanu : Hoții la pușcărie !

Leon Scridon : La pușcărie, la pușcărie !

dr.Lupu : Dle președ., dl Scridon are o voce prea tare . Sunt în Cameră tot felul

de riscuri . Acesta îți sparge urechile (**ilaritate**)

O.Goga : Dlor deputați, se înșală cine crede că maniera de discuție prin interjecțiile acestea , care sunt singura manifestare intelectuală a unor oameni ...

Cine crede că voi fi scos din liniștea judecății mele și din seninătatea de a trata subiectul meu, se înșeală .Nu știu dacă , continuând să fiu nevoit să-mi întrerup frazele , dvs veți mai putea să-mi urmăriți firul.

Goga / 9 dec.'35

Tăranii ... Tărănism

" .... Ziceam că dragostea de țaran , ca supremă legitimare a existenței noastre de Stat , ne-o dă clasa țărănească. Acest sentiment este o veche axiomă , o axiomă pe care o reclamă gândirea românească de mult .

Aș putea să zic că, înainte de război, cu zeci de ani, toată ideologia românească s-a plasat pe acest teren : avem de constituit un stat național . Cine reprezintă rasa ? Tăranii .

Deci, acest sentiment nu este un monopol de gândire : este rezultatul tuturor fibrelor de gândire intelectuală dinaintea de război.

-**Pamfil Șeicaru** : Începând cu Eminescu , de la 1876 .

-**Goga** : Aș putea spune , cum bine spune dl Șeicaru, că la început a fost Eminescu .

-**Voce** : Kogălniceanu !

Goga /

Tărănism cuzist ...

-**Goga** : Eu vorbesc acum din p.d.v. al ideologiei, care nu are de a face propriu zis cu tărâmul politic. S-au găsit și oameni politici care , în cursul vremurilor, au împins acest adevăr organic la suprafață , l-au discutat și au căutat să facă un proces de reparații pe seama țărănimii. Dar aș putea să spun, în mod normal, că tot veacul al XIX-lea este o înșiruire de cugetare logică în acest sens.

Iată , de ex. pe dl Alexandru Cuza .Am înaintea mea un studiu : Tăranii și clasele dirigente ; și am înaintea mea un discurs pronunțat la 1895 , atunci când a apărut această carte, acum 40 de ani. Iată ce vorbea dl ACCuza , într-o vreme când România modernă se străduia , pe de o parte, să-și creeze o burghezie, iar pe de altă parte , lumea conservatoare să-și apere marea proprietate .D-sa care era un cugetător fără partid, aproape un solitar pe acea vreme, iată ce spunea ca o concluziune a unei cărți : < Convingerea noastră este că , întreaga dezvoltare a țărilor române din ultimele 5 sau 6 decenii (vorbea în 1895) , care s-a făcut în cea mai mare parte cu truda țăranilor noștri , aproape singura clasă producătoare în țara noastră agricolă, nu au profitat decât clasele dirigente. Rezultatul fatal a lăcești sistem prădător, a trebuit să fie slăbirea claselor noastre muncitoare. Problema care ni se impune astăzi cu necesitate este dar de a întoarce țăranilor noștri munca ce o datorăm de la dânșii. De la rezolvarea acestei probleme atârână viitorul acestei țări . > (**aplauze la BPN**) Acestea le spunea dl ACCuza ca concluziune a unui studiu migălos, în care înfățișa într-un vast cadru , îndrumător unui cadru științific, toată situația din țară.

Goga /

Tărănismul literar ....

" Dar d-lor, toată gândirea românească se preocupa de acest lucru. Înainte de a fi , în mod propriu , un subiect , un subiect politic, a fost un subiect literar , a fost un subiect artistic.

-**Pamfil Șeicaru** : La 1900 , a scos Aurel Popovici ziarul " *România Jună* " și la acest ziar a colaborat toată generația tânără de atunci, și d-l Nicolae Iorga, și dl Ovid Densusianu, și alții. Ziarul acesta este străbătut de toată ideologia țărănistă și naționalistă care domină vremurile noastre " (**aplauze la BPN**)

-**Goga** : " S-a produs un fenomen intelectual aproape unic , în orice caz, cu totul particular la noi. Noi stăteam în mod normal într-o corelațiune directă cu gândirea din Occident. Gândirea din Occident , pe la sfârșitul sec. XIX-lea, nu mai avea în vedere pe țărani, ea cerea complexități sufletești pe care viața populară nu le putea da. Și astfel , în romanele lui Zola sau în nuvelele lui Guy de Maupassant , Se vorbea de țărani ca de un subiect primitiv, aproape brutal.

Șeicaru : Abia la 1930 , în literatura franceză apărea ideea de a pune țaranul francez în altă lumină , după ce a cunoscut acest soldat francez în război.

Goga : Dacă citiți în altă literatură ex. în poezia lui Verkhoeren , țăranul flămând apare încărcat de brutalitate , iar dacă vă aduceți aminte de glumele greoaie din " Simplicimus " , țăranul bavarez este înfățișat ca un moment de prostie. Nu mai vorbim de nuvelele lui Maxim Gorki , sau chiar de un studiu special al lui, încare țăranul rus este înfățișat ca o bestie umană ; asupra lui se prăvălesc toate injuriile și este înfățișat ca omul instinctelor brutale, primitive, animalice.

Goga /

Tărănismul românesc ...

" Ei bine, în această vreme , noi care găseam într-o corelație de gândire cu Occidentul , noi nu am urmat această judecată , gândirea românească de la Eminescu încoace, s-a apropiat de țăran, atitudinea scriitorului a fost de simpatie,

pretutindeni unde se vorbea de el, se vorbea ca de omul reprezentativ al rasei.

" În această vreme de deplorare , de eclipsare a țăranului în Occident , la noi , un Grigorescu îl idealiza , literatura noastră îl îmbrățișa cu mare simpatie , pretutindeni scotea capul țăranul nostru aproape amenințător , în toată această literatură, Și după cum știți prea bine, supremul strigăt al foamei pământului , l-a dat un scriitor venit din Ardeal ca să pună urechea la clocotirea aceleeași dureri , Gheorghe Coșbuc , care a strigat : "*Noi vrem pământ !* "

-**Cezar Spineanu** : Și le-a dat gloanțe , la 1907 !

-**Goga** : " Dlor , eu vorbesc ce vorbesc .Nu cred însă că o trivialitate de expresie poate să covârșească o judecată, care se năzuiește să se ridice la o gândire , de unde nu se pot rosti decât adevărurile consacrate.

Prin urmare , pe mine nu mă interesează interjecțiile oamenilor cari n-au avut nici o dată a face cu această tribună.Bălbâitorii de vorbe goale să vină aici să vorbească , dacă au ceva în sufletul lor. Pe mine vă rog să mă lăsați să-mi spun cuvântul limpede , până la sfârșit. Aceasta a fost credința generală a țării

și ea a trecut în fibrele de simțire ale întregii societății românești.

Gândirea românească a angajat întreaga societate românească .

Așa se gândea la noi , înainte de război .

Goga /

Tărănismul lui Goga ...

" Eu, în colțul meu, acolo în Ardeal, stăteam față în față cu ungerii .

Era lupta a două rase .Se puneau la contribuție toate energiile , de o parte și de alta .

Eu , înainte de a veni aici, am simțit în mod natural, ca o axiomă moștenită de la părinții mei, confirmată de ideologia din vremea mea, că nu există altă legitimare pentru noi, decât țăranul , și că , dacă vom birui în lupta de rasă,

vom birui având pedestalul țărănesc înaintea noastră " (**Vii aplauze la BPN**)

Goga / 9 dec.'35

▣ "**Țărănismul** " în programele partidelor politice .

▣"**Țărănismul**" clasei dirigente

" Partidele politice nu pot rămâne insensibile la curente de idei care angajează societatea , și astfel, în mod normal, această simpatie față de țărani a fost receptată și de către partidele politice.

" Acestea și-au dat seama că ceea ce gândirea românească a pornit, nu poate să rămână în afară de programul lor, și astfel , cum știți foarte bine , în ordinea politică a țării ,Partidul Liberal a scris aceste revendicări populare pe steagul său și ele au format obiect de discuție :

votul universal, pe de o parte , și ideea împroprietăririi , pe de altă parte .

" Eu îmi aduc aminte cum , în ajunul mobilizării, Nicolae Filipescu , reprezentantul Partidului Conservator, deci al marii proprietăți, omul pentru care proprietatea

nu era pur și simplu un prilej de venituri , ci era o noțiune morală, pentru că se continua această proprietate din veac în veac și din generație în generație , în familia lui ,

ei bine, acest om a făcut declarație solemnă , în ajunul mobilizării,
că <de azi încolo, va lupta pentru votul universal și pentru împroprietărire .>
" Cum s-au desfășurat lucrurile mai târziu, dvs o știți foarte bine.
La Iași, aceste idei au fost acceptate , și iarăși, este un fenomen curios ,
pe care nu-l explică decât această influență a gândirii românești ,
nu-l explică decât caracterul axiomatic al problemei , care trecuse din mână în mână , din gură în
gură, din creier în creier, faptul că aceste drepturi acordate țăranilor , sfințele lor drepturi ,
nu au venit după o împinsătură de jos,
ci aproape au fost otcroiate de sus, de către clasa conducătoare " (**aplauze la BPN**)
" Acest fenomen, dacă ne apropiem numai în două cuvinte de el și îl despicăm ,
ne dă realitatea situației : de o parte, întreaga societate românească conducătoare , conștientă
de drepturile care se cuvin țăranilor , iar de altă parte , și un îndemn - trebuie să o spunem -
de generozitate și de idee de sacrificiu
din partea acestei clase conducătoare ." (**aplauze la BPN**)
" Drăgălășenii " **Goga -Andrei ...**
-**P.C.Andrei** : D-le Goga , dați-mi voie ...
-**Voci PNC** : Jos! Jos !
-**PCAndrei** : ... mă adresez intelectualului Goga ...
-**Voci PNC** : Jos ! Să vorbească la urmă !
- **PCAndrei** : ... cum rămâne atunci cu țăranii și clasele dirigente ?
[**LD** : punct bine ochit : **aluzie la ACCuza, cu acuzele sale la clasa dirigentă și țăranii** .]
- **dr.Lupu** : Dle Goga , vă fac o simplă rugămintă . D-ta mi-ai spus că-mi ești prieten.
Atunci de ce ai pus pe d-lui (**arată pe Scridon**) , lângă mine, să mă asasineze ?
Îți spun cinstit, strigă așa de tare , că îmi sparge urechea . Te rog mută-l în altă parte .
Eu, în locul d-tale , pe un om ca Andrei , intelectual distins și profesor universitar ,
îl lăsam să vorbească.
- **Goga** : Iubite d-le doctor, de ce nu am dat voie d-lui Andrei să mă întrerupă ,
deși d-sa a făcut un apel la intelectualul Goga ? Dle Andrei, foarte bucuros
ți-aș fi dat voie să mă întrerupi ...
- **PCAndrei** : Am vrut să vă întreb ceva ...
- **Goga** : Te rog să mă lași să vorbesc, fiindcă eu cu d-ta am vorbit de multe ori și am urmărit
străduințele d-tale de intelectual. Dar constat că postulatele d-tale de intelectual ,
și de calitate în care acum vrei să-mi vorbești, nu vorbești de la intelectual la
intelectual, fiindcă acum câteva zile ai ținut o întrunire , în care ai proferat
tot felul de injurii la adresa mea. De aceea nu ți-am dat voie să mă întrerupi.
-**Nichifor Robu** : Să tacă intelectualii Skodei !
Continuare ...
Goga / 9 dec.'35

▣ "Țărănismul " în programele partidelor politice .

▣"Țărănismul" clasei dirigente

" Partidele politice n-au făcut altceva decât să urmeze ritmul istoriei, ritmul logic,
al gândirii românești , din acele vremuri. Realmente eu pot să constat - fiindcă eram un
observator obiectiv pe acele vremuri, la Iași - și nu este lipsit de un accent de generozitate ,
faptul că au dat acel vot.

Am văzut mari proprietari, boieri, care aveau proprietăți din neam în neam,
bătrâni, moșnegi, cărora le curgeau lacrimile , dar care spuneau :
trebuie să ne despărțim de moșiile noastre , pe care le-au lucrat strămoșii noștri,
și pe care le iubim, nu în calitate de proprietari, ci de oameni ai pământului,
dar trebuie să le dăm ca să facem un act de dreptate , și vrem să le dăm acum ,
când se bat țăranii pe front, ca să înțeleagă că ei se bat pentru drepturile lor. "
(**aplauze la PNC**)

"Iată rezultanta normală a gândirii românești.

Dvs știți că , într-o societate, la un moment dat, se pregătesc toate conștiințele pentru

unanimitatea de gândire ,și nu mai este nici un fel de putere pământească , care s-o înlăture.

" Așa au fost drepturile pentru țărani trecute de la gândirea românească la viața politică românească. În această situație s-a votat la noi împrăștierea. "

[LD : chiar dacă nu împărtășesc anumite argumente ale lui Goga, cred că este una din cele mai frumoase pagini " țărăniste " din epocă, iar din p.d.v. oratoric... teribilă : pentru că a venit lovitura de măciucă pe care o dă " țărănismului" PNȚ, cu care ... pornise la atac la debutul discursului.]

Goga / 9 dec.'35

▣ **Țărănismul PNȚ = ură socială**

" Așa au fost drepturile pentru țărani trecute de la gândirea românească la viața politică românească. În această situație s-a votat la noi împrăștierea.

A venit pe urmă generalul Averescu și a executat-o.

" Atunci ce era normal ? Ce cerea țara ? Ce cerea orice creier bine organizat ?

Ceream o perioadă de liniște. Ne unisem , luasem Ardealul Bucovina și Basarabia.

; se complicase această problemă cu problemele interioare , se făcuse o întreagă răscolire a vieții economice. Una din ele dacă ar fi fost, și tot ne trebuia o perioadă de calm , s-o punem în valoare. Trebuia deci calm, trebuia liniște , trebuia un cadru al ierarhizării valorilor. Ne trebuia o perioadă de pace socială , în care totul să fie pus în valoare .

" Atunci, post festum, după ce a intrat plușul și a făcut brazdă țaranului și țaranul a intrat în mod normal în drepturile lui, ați venit dvs

și această sfântă dragoste a ideologiei și gândirii românești , acest adagiu al conștiinței noastre intelectuale,

dvs l-ați transformat într-un dicton politic ...

-I.Mihalache : Așa ... dintr-o fantezie de poet ! ...

-Goga : ... l-ați organizat , l-ați pus în valoare politică , l-ați dus , l-ați plimbat prin țară , l-ați organizat pe căprării, l-ați târât în noroi, ați pornit cu tăciunii aprinși ai urei sociale ,

(aplauze la PNC și PNL) într-o vreme

când consolidarea noastră de stat trebuia să fie îndrumată într-o concepție totalitară , în sens național, pentru punerea în valoare a ideii naționale,

cu toate consecințele într-un Stat nou și plătând ,

când trebuia armonia tuturor claselor pentru a consfinți drepturile noastre ,

atunci dvs ați provocat o catastrofală diversiune sufletească în societatea noastră,

ne-ați divizat forțele. Aceasta este , cred eu, cel dintâi moment al desagregării noastre

și cel dintâi prilej , de pe urma căruia România nu a intrat în normalitate " (aplauze la PNC) . De

atunci încolo dvs ați dus tot mai departe această quasi luptă de clasă ,

deși problema era rezolvată...

[LD : urmează un schimb de replici și admonestări, care culminează cu pămăruiri și comisii de

disciplină . Nu le notez pe toate (sunt 2 pagini) ci doar în rezumat ,

cele cu o anume semnificație . Nu sunt citate.]

-dr.Lupu : D-ta consideri că țărănimea de astăzi , cu votul universal și cu pământul pe care l are , este mai fericită și mai capabilă să ridice țara decât țărănimea dinainte ?

-Goga : Da !

-Lupu : Aici te înșeli. Reformele au fost date de clasa stăpânitoare.

Dacă erau date de țărani, era altă socoteală .Pe lângă împrăștierea și vot,

trebuia să se vină și cu un credit țărănesc și cu o instrucție profesională.

Acestea sunt bazele țărănismului. [-----] De ce nu ți l-ai însușit d-ta și

de ce cu clăcașii d-tale , nu ai venit aici și te-ai dus acolo ? [-----]

- Nic.Robu : ... tovarășia d-tale pe cheștiunea Skoda ...

(întreperi, protestări ; Dobrescu - Robu se ceartă ; Robu este trimis la comisia de disciplină ;)

-Goga : Dvs spuneți : credit agricol . Desigur că da .Vă dau tot programul pe care îl avem , întocmit tocmai pe ideea întăririi clasei rurale.

-Mihalache : De ce vă mai ocupați de ea, dacă se ocupă clasa dirigență ?

-Goga : De ce mă ocup ? Îmi permit și eu să mă ocup.

Cred că nu ai pus d-ta monopol pe această chestiune.

-Mihalache : V-ați contrazis mereu cu prof.Cuza .D-lui a condamnat clasa dirigență, iar dvs îi faceți apologia .

-Goga : Dvs ați înveninat atmosfera , ați creat o atmosferă de ostilitate reciprocă.

Ați împărțit țara pe revendicări de clasă , ați divizat energiile ,aruncați anacronic cuvântul " *ciocoi*" numai pentru că el acoperă o noțiune de ură socială ;

" *Ciocoi*" este improvizatul, parvenitul, omul cu câștiguri ilicite ;

este acela care se duce , nepriceput și necultural, la Veneția, să vadă porumbeii de la Sant -Marco , și să nu priceapă nimic ; unul care astăzi s-a improvizat .

Eu nu vreau să zic că-i caut la dvs .

- Mihalache :Va să zică există, și suntem noi ! Aceasta este logică de poet .

- Goga: Oricât m-ați întrerupe , nu mă veți sili să pun nume proprii .

Pe acestea le pun prietenii mei și opinia publică. [-----]

Goga / 9 dec.'35

▣ "Stat țărănesc ?!"

▣ "Civilizație românească ! "

[LD : o abordare interesantă , oricum mai interesantă decât ... " statul țărănesc" .

Păcat că Goga alunecă spre naționalism, rasism .

Dar chiar , și așa , critica pe care o face țărănismului este de luat în seamă.]

" Eu nu mă ocup de guvernarea dvs. [-----] Însă, să nu vă supărați, dacă de doctrină, de quasi-doctrină, de aparența de doctrină , trebuie să mă ocup, fiindcă dvs , de doi ani de zile, ați aruncat în circulație o nouă lozincă , care se plimbă de la un capăt al țării la altul, lozincă Statului țărănesc . D-lor , mă întreb și eu : ce este acest Stat țărănesc ?

Nu am găsit, încă, o carte serioasă , o operă politică sau de sociologie, în care această doctrină să fie înfățișată. Ea este o doctrină care se plimbă.

Și atunci, trebuie să mă gândesc : ce este Statul țărănesc ? Și iată ce zic . " *Stat țărănesc !*

România încremenită ...

" D-lor . noi suntem într-o fază de evoluție , din punct de vedere cultural, social și economic, o fază de evoluție care nu este din cele mai fericite ; noi suntem rezultanta unor împrejurări , de care nici măcar nu răspundem .

Am fost guvernarea de State străine ; am luptat cu aparatul de Stat ;

ambele flancuri ale României Mame sunt flancuri oropsite ,

în care nu s-a putut forma , încă, o clasă conducătoare , fiindcă luptam cu Statul .

Ei bine , zic : noi, astăzi , trebuie să avem o concepție totalitară a energiilor naționale

nu o concepție de clasă. " [LD : atenție :la Goga , " totalitar" nu în sens de regim politic]

Ce se întâmplă ? Statul țărănesc .

Civilizație românească ...

Noi vrem să creăm o civilizație. Civilizația nu se poate crea decât ieșind din faza de evoluție în care ne găsim, mergând înainte , pe etape, și în acest chip, realizând suprema noastră legitimare pe glob : Civilizația românească.

" Cum vreți dvs să ne încremeniți în această fază, pe care am moștenit-o,

grație împrurărilor nenorocite din trecut și , pe deasupra tuturor străduințelor noastre intelectuale , sociale , de difernțiere pe etape, să așterneți un cojoc țărănesc

care să niveleze totul și să dea un caracter definitiv unei faze de evoluție...

-PCAndrei : Simpatia scriitorului față de țărani , despre care vorbești !

-Goga : Am și acum această simpatie .Aceasta este , după părerea mea, o aberație ;

nu se poate justifica în mod logic. D-nii mei, eu fac apel la judecata dvs ;

chestiunile pe care le analizez , desigur că au un fond politic, dar depășesc cadrele mici de problemele politice mici, curente, și aș vrea să angajez Camera, opinia publică,

la o operă de analiză normală, ca și când , stând în fața probelor , am avea un moment de reculegere , ne coborâm în noi înșine, și căutăm să le examinăm.

" Aceasta este o fază în care ne găsim. Atunci ce este , la lumina acestei judecăți,

pe care vă rog să o combateți, ce este Statul țărănesc în ordinea politică ?

Este ca fazei actuale **să-i dai un caracter definitiv**,
este ca și când în ordinea literară , **nu am admite decât folklorul**,
am repudia literatura cultă ,
ca și când în ordinea muzicală , ai detesta simfoniile lui Beethoven
și **te-ai mulțumi cu chiuiturile de la horă** .
D-lor, așa este , ca în ordinea politică , fazei actuale să-i dai un caracter de definitivat "
[**dr. Lupu vrea să întrerupă... Gh.Cuza, Robu , îl admonestează ... iese scandal ...**]
- **Gh.Cuza** : Noi suntem răbdători ca niște îngeri , dar faceți-i pe d-lor să fie cuminți ,
căci nu mai răspundem de nimic ...
- **Robu** : Dacă aduceți Lupii în Cameră ! La pădure cu ei !
- **Lupu** : Nu mai încap lupii în păduri , le-ați tăiat pe toate !
Dle președinte, sunteți datori să apărați viața și avutul nostru !
- **Robu** : Avutul dvs este peste graniță, la Șvițera , în safeuri .
- **Lupu** : Chemați-l la ordine ! Eu nu am o casă , dl acesta are un palat la Rădăuți !
- **Robu** : Mă mândresc, dar nu o am de când sunt deputat ; o am de la părinții mei .
- **Goga** : " D-lor, dar **dacă** din punctul de vedere al unui examen teoretic ,
această lozincă nu rezistă , cel puțin la lumina judecății mele , atunci mă întreb :
există undeva pe planetă un fel de asemenea înjghebare ,
care, în ordinea practică, să ne înfățișeze un Stat țărănesc ? D-lor, nu știu.

Statul țărănesc bulgar ...

Știu atât , că a existat în Bulgaria , l-a încercat Stambolinski și a plătit cu capul .
Eu l-a cunoscut pe acest curios exemplar.

Fiind la guvern, el a crezut că trebuie să ne facă o vizită.
Vă asigur că urmăream cu interes experiența statului vecin :
eu nici o dată nu disprețuesc nici pe vecinii noștri și, în special,
nu disprețuesc poporul bulgar , care ste un popor cu însușiri de muncă
ce trebuie să găsească un ecou în aprecierea noastră.

Se poate că este chiar o lacună personală , pentru orientările mele,
că n-am putut încă să merg în Bulgaria să văd realitățile de acolo.
Așa dar, Stambolinski era un exemplar curios de îndrăzneală și ingeniozitate
- o ciudată ingenuitate balcanică.

Când a venit aici , el a luat contact cu mine - făceam parte din guvernul d-lui general Averescu -
spunându-mi printr-un traducător , ceea ce el credea că trebuie să insinueze
de la om politic la om politic : că ar fi bine să se înțeleagă cu mine ,
peste capul *ciocoilor* de la București . Vorbea și el de *ciocoi* .
Și atunci l-am întrebat , ce este Statul țărănesc ?

El mi-a fixat așa noțiunea: **Statul țărănesc este lupta satelor contra orașelor ,
lupta agrarienismului contra industrialismului .**

Iată ideea lui formulată limpede, categoric.

-**I.Mihalache** : Și de atunci ați rămas cu definiția aceasta .

-**Goga** : Pentru această idee , el a ieșit în arenă, a început lupta, a dat-o,
și a plătit cu capul "

Goga / 9 dec.'35

▣ Țărănismul PNȚ .... Mihalache ...

[**LD : Dincolo de orice , nu-l întreceau mulți pe Goga în ceea ce privește ironia, sarcasmul ,
cu care trata pe țărăniști. Atingea , însă , și probleme de fond .**]

" D-lor , dvs nu sunteți așa de sinceri . Eu și ingenuitatea dvs o contest .
Dvs nu lansați pe față , **deși** spuneți că veniți aici să dărâmați Babilonul și
târnăcoapele dvs au să facă praf Sodoma și Gomora .

Nu ați afixat limpede lupta satelor și cine luptă .

Pentru ce ? Pentru că sunteți eterogeni .

Dvs nu sunteți o masă rurală , care vine în conștiința dreptului ei să-și afirme adevărul .
DI Mihalache nu este un șef de țărani cu privire amenințătoare , și cu strigătul foamei ,
nu este un Spartacus.

Nu d-lor, dumnealui este șeful unei cete etrogene, în ce privește compoziția socială, în al doilea rând, eterogenă din punct de vedere național, pentru că dl Cuza are perfectă dreptate, nu vă supărați, dar eu cred că Zipstein de la Tighina nu este un rural, el reprezintă psihologia de ghetou, este perfect citadin, el nu se poate pune de acord cu Tudor Vladimirescu.

(**mare ilaritate, aplauze la BPN și majoritatea PNL**)

-I. Mihalache : **De ce nu-l citați pe profesorul Ciobanu de la Tighina, șeful organizației noastre de acolo ? Colegul dvs de la Academie.**

-Goga : Ce legătură are ciobanul cu Academia ? Dar, în al doilea rând, lupta agrarienismului, lupta gliei, lupta ogioarelor, împotriva mașinilor, nu ați declanșat-o. Vorbiți în numele ideii agrare ultragiante, pentru că, în revendicările dvs, să fiți anti-industrialiști ? **Nu sunteți !**

Goga - Mihalache- Lupu ... / 9 dec.'35

▣ "Drăgălășenii", acuze reciproce

-Mihalache : Vreți să vă audă banca ministerială ? Dece nu vă adresați și nouă ?

-Goga : Imediat, vreau numai să termin, pentru că am scrupule literare. (**ilaritate**)

-Mihalache : Credeam că liberale. Aveți mai multe scrupule liberale, decât literare.

-Goga : Eu am aut scrupule literare, pe vremea când d-ta erai la abecedar.

-Mihalache : De ce nu vă amintiți de veremea când eu eram în tranșee, și d-ta voluntar la Oltenița. Patriotism reversibil, până la glonț.

Mă aștept să dai și lecții de vitejie ; ești în stare !

-dr. Aurel Dobrescu : Ai fugit de la front !

-Goga : Minți nerușinat !

-Dobrescu : La milioane de la " Mica ", dumnealui !

(**În acest moment, d-l deputat I. Ianculescu, din BPN, vine la dl deputat dr. Aurel Dobrescu și-l lovește cu palma peste față. Se naște o busculadă, între membrii PNȚ și ai BPN.**

Se naște tumult în Adunare. George Fotino suspendă ședința. La redeschidere ....

- G. Fotino : Sunt în penibilă situație de a face din nou apel la sancțiunile regulamentare.

În această incintă, nu recunosc armă de luptă decât spiritualitatea și cuvântul ; nici vociferarea, nici pumnul.

Pentru vociferare, chem la ordine pe dl deputat Dobrescu cu încheiere în procesul-verbal.

Pentru lovire, cer încuviințarea dvs pentru trimiterea în fața comisei de disciplină

a d-lui deputat Ianculescu.

-dr. Lupu : Recomandați d-lui Goga să nu fie așa de crud cu noi (**ilaritate la PNȚ**)

-Goga : D-ta n-ai fost crud ?

-Lupu : Cu d-ta n-am fost crud nici o dată. Am fost dulce ! (**ilaritate la PNȚ**)

-Mihalache : Dl Goga să fie cât de crud ; sălbatec chiar, dar să fie drept !

-Goga : Ce doare mai tare o vorbă sau continuarea unor calomnii ? [-----]

" Eu trebuie să opresc să se pravale tot felul de minciuni asupra mea.

Fac apel la dr. Lupu : cum poate domnul acesta [**Dobrescu**] să asvârle toate lăturile

pe care le are în cap ? Cum poate domnul acesta să spună că eu mănânc milioane

de la Mica ? Sunt președintele *Consiliului de administrație* la o societate,

unde sunt numai români. Este o rușine aceasta, domnilor ?

În al doilea rând, am aici - pentru că mă înarmează față de orice atac - în buzunarul meu,

retragerea mea din orice Consiliu de administrație (**aplauze la PNC**) și v-o prezint.

Cum vine atunci, cu gura plină de bale și de injurii, domnul acesta,

și îmi strigă că mănânc milioane de la Mica ?

" D-le Mihalache, să ne mai înțelegem și pe cealaltă chestiune: s-a spus că n-am fost soldat.

N-am fost soldat ; n-am fost pe front.

-VTPrelipceanu : Dar dvs ați pregătit sufletește soldații (**aplauze la PNC**)

-Goga : Pentru ce ? Pentru că pe timpul regimului maghiar, mă găseam în străinătate, atunci când trebuia să mă prezint la recrutare și nu era pentru mine o plăcere să fac serviciul militar în armata austriacă. Astfel s-a făcut că nu am fost soldat.

Am venit aici în țară cu fratele meu- socotiți și dvs de câți ani eram atunci - și am fost chemați amândoi în Regimentul 80. Nu se primeau voluntari, atunci.

Fratele meu a spus : mă duc pe front. Și eu am mers cu Regimentul 80 și am stat cu col. Vlădescu (aderentul d-tale , dle Lupu) care a publicat, sub proprie semnătură, că, după căderea Turtucaiei , un batalion care a mai rămas , și în care eram și eu și fratele meu, s-a dus în luptele de la Tirtucaia , iar pe mine m-au chemat la București , pentru că nu puteam să fac nici o treabă , în calitatea mea de soldat .

Acest lucru îl certifică g-ral Vlădescu în mod public, iar fratele meu s-a dus dincolo și a rămas schilav pe câmpul de război necerând pentru aceasta nici o satisfacție acestei țări , în care atâția inconștienți au întins ,la toate ghișeele țării , amândouă mâinile .

Goga / 9 dec.'35

▣ **Țărănismul PNȚ .... Mihalache - continuare -**

Acum merg mai departe .Dacă cu asemenea mentalitate , dacă cu asemenea injurii , dacă cu asemenea trivialități , opriți sporul gândului un om, sunteți jos de tot !

Pe dvs noi vă vom învinge , fiindcă superioritatea de materie cenușie hotărăște în viața aceasta.

" Spuneam că dvs nu ațișți limpede lupta satelor contra orașelor , cum făcea Stambuliski .Sunteți în imposibilitate , fiindcă , de! sunteți eterogeni ;

Anti- industrialismul PNȚ ? !

al doilea , nici în lupta agrarienismului contra industrialismului , nu v-ați angajat , fiindcă în guvernările dvs , industrialismul a fost foarte , foarte sprijinit, fără scrupule chiar, de regimul pentru favorizarea industriei naționale .

Nu-mi închipui că, într-o idee de luptă a agrarienismului contra industrialismului , v-ați pus de acord , de ex, cu dl Auschnit , d-le Madgearu!

(ilaritate, aplauze la PNC)

-Virgil Madgearu : Cer cuvântul în chestie personală !

- Goga : Dle Madgearu, nu vă agitați așa, pentru că mi se pare că veți mai avea chestiuni cu mine. Ați putea să le adunați pe toate și , la urmă, să faceți răbufnirea cea mare a dvs , în această Cameră.

" D-lor ,mă întreb : ce este Statul țărănesc ?

Stat țărănesc = stat burghez

Pentru că mai văd și o altă declarațiune , cum este a d-lui Costăchescu de la Iași, care în cadrul unui interview , pe care l-a acordat unei gazete , pune în fața noastră un fel de program , absolut burghez , cu o judecată normală , cu o judecată totalitară , spunând că nu va fi nici un fel de preferință specială :

că vom avea în vedere pe țărani și că pe baza lor clădim un Stat normal , așa cum îl avem în vedere aproape toți. Așa spune dl Costăchescu la Iași și aș putea să citez acest model de judecată burgheză .

Goga / 9 dec.'35

▣ **Stat țărănesc = o lozincă**

▣ **Mihalache = un caz psihologic.**

[LD : Goga este crud, este caustic, este distructiv. Merge prea departe , atunci când atacă omul căruia nu i se poate contesta , credința sinceră și onestitatea .

Cât despre acțiunea sa dizolvantă, Mihalache avea dreptate :

Goga distrusese P.P-Averescu, lichidase PNA, și acum....]

" Este o lozincă nouă de agitațiuni în arsenalul dvs ; un nou tăciune pe care voiți să-l aprindeți și să-l svârliți în masele populare .

Credeți că , din nou, psihologia maselor poate fi răscolită de acestă lozincă.

" Dar mai este ceva , să mă iertați- și să nu vă supărați din nou -

eu care caut să examinez lucrurile puțin mai adânc , dincolo de fațada lor ,

cred că este și un fel de- încă o dată , d-le Mihalache, să nu vă supărați -

un caz de autolegitimare a dvs , adică un caz de legitimare a dvs ca șef, ca îndrumător al țărănismului ; oarecum , este un caz psihologic.

" Eu am scris un articol de analiză sufletească , psihologică, a dvs ,

în "Odiseea unei cămăși" (ilaritate)

-Mihalache : O să facem și noi o dată "Odiseea unei conștiinți" (aplauze la PNȚ)

-Goga : Eu primesc și aș fi foarte bucuros să văd o analiză psihologică semnată de dvs ! (ilaritate) În orice caz, lăsați-mă să fiu în așteptare , și până atunci lăsați-mă să fac o mică analiză și aici .

- Mihalache : "Analizele mele psihologice au dus la rezultatul că am format prin munca mea modestă de învățător sătesc, care crede în ceva , cea mai formidabilă forță politică. D-ta distrugi forțele politice pe rând , tot așa cum o să distrugi și pe acesta în care te găsești acum ." (aplauze la PNȚ)

-Goga : Vom mai vorbi noi cât este de formidabilă forța dvs politică și vor veni și alții și o vor verifica. Eu ziceam că la dvs este un caz psihologic. Eu vorbeam de faza de evoluție în care se găsește țara noastră, și arătam că , și pe dvs , în calitatea în care vă găseați, v-au surprins evenimentele într-o fază de evoluție.

Și dvs veniți astăzi să legitimați propria dvs personalitate, așa cum este ea , și să-i dați un fel de justificare , quasi teoretică , în fața țării , fiindcă dvs ziceți că sunteți țărani ."

Goga -Mihalache / 9 dec.'35

▣ **Aprecieri reciproce.**

▣ **Constanța politică**

-Mihalache : Și lumea se ia , pur și simplu, așa, după noi !

-Goga : Nu , dle Mihalache , lumea nu se prea ia după dvs. (ilaritate, aplauze la PNC și PNL) Eu vreau ,însă, să fac analiza , începând de acolo de unde ați pornit dvs .

- Mihalache : De ce nu începi analiza de la Eminescu ,căci și el a vorbit de stat țărănesc. ?

-Goga : Nu , dle Mihalache, doctrina lui Eminescu era doctrină conservatoare .

Dați-mi voie să vă recomand să-l mai citiți încă o dată . (aplauze la BPN)

- Mihalache : Lectura mea este proaspătă de tot. Alaltăieri l-am citit și am văzut cum condamnă "clasa patriotarilor"

-Goga : Dar stătea pe baza boierimii de baștină. Citiți cartea lui Călinescu și veți vedea judecata conservatoare a lui Eminescu .

-Mihalache : Este foarte interesant cum cel ce nu crede în nimic, zeflemisește pe cel care crede . (aplauze la PNȚ)

-Goga : D-ta ești cam îndrăzneț în vorbe, când spui că eu nu cred în nimic.

-Mihalache : Pardon ! crezi , și crezi în toate pe rând ! " (aplauze la PNȚ)

-Goga : Eu nu știu dacă pot să fac o invitație de la autor la cititor . ; dar eu te rog să-mi arăți în scrierile mele, dincolo de mici contingente politice, judecata mea.

Ce am spus la tribuna astăzi , totul este arhispus în articolele mele, în cărțile mele.

-Mihalache : Te rog să-mi acorzi numai două minute ,să vezi cum te pun pe două coloane Migrarea politică ....

-Goga : Față de marile probleme care mă preocupă , eu am păstrat întotdeauna aceeași judecată. Natural, sunt oameni , pesonalități , în cadrul științei sau al literaturii , oameni de mână întâi, care pot, în cursul vieții , să aibă puncte de vedere diferite .

Să nu crezi d-ta că pentru un om cu scrupule intelectuale , aceasta constituie o compromitere .Nu, d-le Mihalache !

-Mihalache : Vorbiți acum și de cei politici ?

-Goga : Și de aceștia. În ce mă privește , spre ex, dvs veți spune că am fost cu generalul Averescu și că am plecat de la generalul Averescu .Da, am fost cu generalul Averescu , am justificat în fața țării de ce am fost cu generalul . Dar știți de ce am plecat ?

De cnd am plecat de la generalul Averescu , felul de a mă despărți de d-sa , nu a fost așa cum au fost despărțirile dvs ; la mine a fost cu eleganță și cu tăcere , iar la tribuna acestei Camere , am avut onoarea să apăr pe generalul Averescu , după ce ne-am despărțit , când s-a venit cu trivialități și cu injurii la adresa d-sale .

Aceasta se poate întâmpla în viață ; cugetările trebuie să le păstrăm în linia noastră dreaptă .

-Mihalache : Pe acelea vream să vi le documentez în două minute .

-Goga : În ce am spus eu, mă găsesc în bună orânduială. "
Goga / 9 dec.'35

▣ **Stat țărănesc = o lozincă**

▣ **Mihalache = un caz psihologic.- continuare -**

[LD : simt la Goga atâta îngâmfare, atâta beție de cuvinte, atâta ipocrizie, atâtea insinuări, pe care nici măcar nu le argumentează.

Iar la Mihalache...o mare modestie, o simplitate, o inocență... care nu știu cum s-o taxez. Aceștia erau oamenii politici ai momentului... Fiecare își juca "rolul"

Dar câtă deosebire între ei : de fire, de caracter, de credință, de cultură, de maniere.]

"Spuneam că d-l Mihalache dorește oarecum să-și facă o autolegitimare, aceasta este psihologia d-sale. D-le Mihalache, să nu te superi, fiindcă eu îmi iau oarecum această îndatorire asupra mea, ca să mă cobor în psihologia dumitale și să o analizez.

-Mihalache : Nu mă supăr, dar ori este dialog, ori este monolog.

D-ta faci dialog, dar nu-mi dai voiesă-ți răspund.

-Goga : Eu fac monolog aici. (ilaritate) Analizând psihologia d-tale eu nu te ultragiez.

Nu vreau să spun că-ți fac onoare, dar cred că oricine dacă vrea să descurce firile psihice ale cuiva - în mod injurios - și caută să intre în resorturile lui de simțire, aceasta nu înseamnă o injurie. Așa mă cobor și eu. Sunt pe un tărâm ipotetic.

Câteodată poate greșesc. Țara va spune dacă da sau ba. Eu îmi spun :

dvs, cu portul dvs, care îl practicați când sunteți aici -fiindcă după ce treceți peste frontieră îl schimbați- legitimând statul țărănesc, vă legitimați pe dvs.

Mă gândesc, de ex, ce ar fi dacă ați avea norocul - de care nu m-a împărtășit nici pe mine soarta - să aveți un fiu și să vă aflați față-n față cu fiul dvs, care în mod normal ar trece prin toate etapele de învățatură ?

Și stând față-n față, ați reprezenta două generații,

dar, poate, și două etape de cultură ? S-ar pretrece cu dvs ce se pretrece în romanul lui Turgheniev, când vorbește de două generații sau de părinți și copii.

Accentuând teoria statutului țărănesc,

ați bara drumul copilului dvs în străduințele lui culturale...

-Mihalache : Și le-aș lăsa libere pe ale copilului d-tale.

-Goga : ... și v-ați găsi față în față, două generații între care se deschide o prăpastie.

Eu nu vă învăț pe dvs, pentru că dvs nu veți primi din partea unui adversar să vă călăuzească el firele proprii dvs psihologii ;

dar, poate, unii care gândesc, ar putea să se apropie de această problemă și, la lumina ei, s-ar rosti câteva adevăruri [LD ???]

de care nu vreau să mă apropiu, ca să nu vă mai supăr. "

Goga / 9 dec.'35

▣ **Virgil Madgearu = citadin absolut, disonant, profitor**

[LD : ei, aici, în mare parte sunt de acord cu Goga. Deși el le consideră simple, lucrurile sunt mai complicate. Într-o anumită măsură, poate lui Madgearu și altor "țărăniști" ca el (mai ales ardeleni), se datorează traiectoria mai moderată, mai de "centru", a PNȚ, și prin asta, transformarea PNȚ în partid "gubernamental".

Vis-a-vis de formula "statului țărănesc" - Madgearu, da, Goga avea dreptate.

Privind însă portretul psihologic al lui Madgearu, tare îl suspectez de un substrat rasist xenofob, dar nu sunt sigură. Mie îmi ajută această abordare psihologizată, dar cred că atunci, în parlament, atmosfera a devenit din ce în ce mai iritată.]

"Dar aici sunt și alte cazuri individuale în legătură cu mișcarea dvs, cazuri psihologice mult mai simple, mult mai simpliste, mult mai ușor de dezghiecat și de explicat.

Iată de ex. cazul d-lui Madgearu.

S-a aninat așa de această mișcare populară țărănistă, o mulțime de oameni

care, prin făptura lor, prin mentalitatea lor, prin judecata lor, nu au nimic rural. "

(aplauze la BPN)

-Virgil Madgearu : Die Goga, de 18 ani eu am aceleași convingeri

și stau pe același drum și voi sta toată viața mea pe același drum ,
fiindcă este drumul unor convingeri sincere și adânci . (aplauze la PNT)
Pe mine mă găsește lumea totdeauna pe același drum ,
pe d-ta te-a găsit totdeauna pe cărări întortochiate în viață "

-Goga : Dvs ziceți , ca ceva extraordinar, că vă găsiți totdeauna pe același drum , convingeri stabile, convingeri categorice , aceleași, totdeauna . Pricep și eu !

Diagnostic ! ....

V-ați aninat de o mișcare al cărui profitor sunteți, n-aveți nimic de-a-face cu ea, nu sunteți rural deloc, sunteți citadin absolut.

Ba mai mult, vă gălesc , dacă nu vă supărați

- fiindcă dvs vă supărați ușor și o să-mi prilejuiți o serie de chestiuni personale - dvs vă găsiți într-o disonanță sufletească cu propria dvs mișcare ; ceva mai mult, într-o disonanță aproape penibilă cu ambianța, cu felul nostru de a gândi, pe deasupra partidelor politice, aș zice de sufletul nostru general .

lată : dvs sunteți întotdeauna sentențios, totdeauna afirmativ, totdeauna sgomotos, într-o țară în care , poporul este blând, sceptic, cu înclinări spre ironie.

Recomandări ! ....

Disonanță de suflet . Coborâți-vă o dată și analizați acest lucru, d-le Madgearu, și veți înțelege că trebuie să vă încadrați , cel puțin pe ziua de mâine, într-o atitudine de quasi-normalitate.

Puneți-vă de acord cu psihologia curentă a sufletului românesc și atunci vom putea să vorbim; dar până atunci va fi greu .

" lată d-le Madgearu , ce pot să vă spun, și mă opresc aici , pentru că probabil aveți o chestiune personală și atunci vă voi răspunde mai mult ."

-Virgil Madgearu : Da .

Goga / 9 dec.'35

▣ **Concluzii privind PNT**

▣ **Avertisment : naționalism totalitar**

[LD : termină această lungă analiză a PNT, fără să se pronunțe cu privire la :programul PNT ; reformele preconizate ; potențialul său de guvernare ; Maniu și ardelenii ; etc etc.

Abordare literar -psihologică . Mai mult pamflet , decât analiză.

La capătul analizei o formulă pe care încă nu o explică : naționalismul totalitar .]

" D-Ior, mă opresc aici la această analiză și mă rezum , zicând că am avut nevoie de o pace socială în Țara Românească , am avut nevoie de liniște ca să clădim.

Conceptia normală nu poate să fie decât un naționalism totalitar , care ține toate clasele laolaltă, și , într-o perioadă de liniște , creiază statul român care este pândit de dușmanii din afară și de dușmanii dinăuntru.

Lupta de clasă în asemenea împrejurări , este păgubitoare , este în contra interesul Statului Român.

Dvs sunteți răspunzător pentru acest trecut , al urei declanșate, într-o vreme când aveam nevoie de repaus pentru muncă.

Dvs , cred că pe viitor va trebui să vă potoliți această linie de agitație pe care ați inaugurat-o.

Dacă nu o veți face, se va însărcina viața politică , ea însăși, să vă dea răspunsul "

Goga / 9 dec.'35

▣ **Partidul Liberal**

...În câteva cuvinte va face și un succint examen al Partidului Liberal ; va vorbi tot cu sinceritate -spune el .Dar este foarte clar , nu intenționează să treacă și PNL prin același proces de acuzare . Fie pentru că este , realmente , " o înțelegere" , fie că ... se gândește mai degrabă la sucesiune , și atunci inamicul nr.1 era PNT , nu PNL .]

" Sincer vorbind , nu aș putea să nu accentuez respectul pe care l-am avut ,și care nu este un respect individual , ci istoric, al țării ,

pentru figurile proeminente ale Partidului Liberal în trecut .

Meritele istorice ...

" Cine nu- și dă seama că pentru clădirea României moderne , pentru opera Unirii , pentru opera de civilizație , după cum la Biblie se spune : la început a fost cuvântul , la noi se poate spune în ordinea politică : la început a fost Cogălniceanu ?

" Cine nu-și dă seama de opera constructivă în ideea de Stat , de opera care a pus piatra unghiulară a formației noastre de Stat , din care , pe urmă , s-a desfășurat viața amplă de astăzi a lui Ion Brăianu ?

" Cine nu-și dă seama de rolul istoric , de mare echilibrator , care s-a descurcat prin atâtea frământări ale evenimentelor mondiale , al lui Ion Brătianu cel tânăr , care totdeauna a avut un fir , care l-a călăuzit : firul sentimentului patriotic și care a dat la sfârșitul năzuințelor sale , România de astăzi ?

" Respectul meu pentru munca Partidului Liberal , pentru proeminentele figuri ale Partidului Liberal din trecut se încadrează în istorie ; nu este un respect individual , ci este un sentiment împărtășit de toți acei cari , cu obiectivitate și cu pricepere , urmăresc desfășurarea evenimentelor istorice la noi. "

Eclipsa liberalismului ?

" Trebuie însă , tot cu sinceritate , să vă fac o mărturisire .

Eu m-am înșelat în prevederile mele politice am crezut că după război , Partidul Liberal are să intre într-o eclipsă și că , politicește , rolul lui are să fie redus. De ce credeam eu aceasta ?

Pentru că o doctrină politică nu se înfățișează în mod izolat într-un Stat ; ea trebuie să se găsească într-o corelație normală cu marile mișcări care zbuciumă continentul. Atunci, la începutul veacului XX -lea , cu cât trecea vremea, am înregistrat un fenomen , pe care l-au înregistrat și alții , în mod obiectiv : eclipsa liberalismului .

"Acest fenomen merge înainte , se continuă și se propagă.

În Belgia, unde era mișcarea liberală și care își avea rostul ei, s-a eclipsat , iar în Engllitera patria clasică a liberalismului , dvs ați văzut că în alegerile din urmă au fost 4 deputați legați de Lloyd George .

" Lumea merge spre alte difernețieri , în alt sens :

ideile de dreapta , pe de o parte , și ideile de stânga , de cealaltă parte , spre o bifurcație în care nu știam cum își va găsi rostul Partidul Liberal.

" Dar mai era o chestiune .

[LD .am citit de câteva ori și nu pot pricepe ce vrea să spună și unde vre asă ajungă !]

Operațiunile politice ale Partidului Liberal se făceau numai pe solul patriei mume. Configurația solului s-a schimbat .Îmi închipuiam : dispărea cauza , dispărea și efectul , și îmi ziceam : vom avea o slăbire în acțiunea Partidului Liberal , așa că desfășurarea istorică a dvs , eu o priveam sub acest unghi : de o parte a continentului , iar de altă parte , al configurației solului schimbat .

Atunci mă întreb câte o dată : de ce m-am înșelat ,

deși am avut și am dreptate în premisele mele ?

Aceasta se explică prin două lucruri : pe de o parte , cred eu, se explică printr-un proces de tardivitate de recepțiune a societății noastre .

Fenomenele ideologice și politice în transplantarea lor , în drumul lor din Occident spre Orient , fac un drum lent , se propagă încet. Dvs știți foarte bine că sunt fenomene care s-au înregistrat acum 20 de ani , sau în domeniul intelectual, sau în domeniul literar, sau în domeniul muzical, sau în domeniul politic , să zicem în Europa Centrală , și le găsiți în mod anacronic acum, într-un faubourg de la Calcuta . Tardivitate de recepție.

" Dar mai este încă ceva .

Neoliberalism...

Dvs v-ați însușit , de câte ori s-a ivit, idei care nu vă aparțineau și care erau scoase la suprafață de frământări politice și le-ați scris pe steagul dvs.

Nu ați izbutit totdeauna să le realizați și nici nu le-ați realizat , câte o dată le-ați compromis.

Protecția muncii naționale...

" Iată, de ex, ultima desfășurare a concepției politice la noi și mai ales a sentimentului maselor.

Dvs știți că ideea națională s-a ridicat pe primul plan.

S-a cerut , de pildă, respectarea muncii naționale .Din toate părțile vi s-a arătat , cu lux de mare argumente, că trebuie primatul muncii românești.

Dvs , **deși** ca doctrină , prin liberalismul dvs, nu erați indicați să o faceți , v-ați înscris aceste revendicări, ați făcut legea ;

dar uitați-vă în propria dvs conștiință , examinați realitatea țării și veți vedea , d-nii mei, că nu s-a atins scopul avut în vedere .

Și nu s-a atins scopul care s-a avut în vedere , pentru ce ?

Pentru că nu s-au urmărit , conform impulsurilor categorice , pe care le dă un program bine definit , unei idei Aceasta este realitatea. "

Goga / 9 dec.'35

▣ Cenzura și starea de asediu ...

[LD : Goga este mai mult **ex-ministru de Interne** , decât **lider de partid** .

În ce privește " pericolele" ... unghiurile de privire erau atât de diferite ....

încât era foarte greu să se găsească un numitor comun. Și totuși ...]

" Am vorbit de dumnealor [**PNT**] și am spus că nu mă ocup de guvernarea d-lor, Mi-ar fi foarte ușor să mă ocup de guvernarea dvs .

Nu mă ocup însă nici de această guvernare , fiindcă am făcut un examen de doctrină .

Totuși, există o chestiune asupra căreia îmi permit să vă atrag atenția și pe care o vorbesc aici ca om politic : este chestiunea cenzurii și a stării de asediu .

" D-lor , cred că este o mare greșeală .

Eu , când dvs ați cerut-o , de acord cu alți oameni politici , pentru un timp de, am votat-o.

Dar nu mi-am închipuit că vom intra într-o permanență de cenzură

și într-o permanență de stare de asediu.

Prin aceasta se creează, d-lor miniștri, un joc al aparențelor care este

păgubitor intereselor naționale . Un joc al aparențelor, întâi, pentru străinătate .

Dvs știți foarte bine că, după omorârea lui Dolfus la Viena , nu a trecut o săptămână

- deși era un zbucium interior extraordinar , **deși** se împușcau oamenii unii pe alții -

în momentul când nu au mai fost gloanțe de pușcă , s-a retras starea de asediu.

Cum vă puteți închipui dvs, că la Viena , care este astăzi un centru cultural,

un centru intelectual, un centru muzical, lumea aceea, valurile de străini ,

s-ar mai duce acolo , când ar fi o permanentă stare de asediu ?!

Și , *mutatis mutandis* , gândiți-vă la noi ...

-**Emil Panaitescu** : Nu e liberă presa la Viena. Este mai greu ca la noi .

Nimic din ceea ce nu vrea guvernul nu se publică în presa din Viena.

-**Goga** : " Dar nu este stare de asediu. Presa își primește inspirațiunile ei ,

în marile probleme de Stat și în marile probleme de politică externă , de la guvern.

Și este bine așa să fie , fiindcă guvernul își are răspunderea lui.

Dar nu e mai puțin adevărat că nu este stare de asediu . [-----]

Lumea crede că noi suntem aici pe un vulcan.

Nu este adevărat , acel joc al aparențelor, din acest p.d.v., că suntem pe un vulcan .

Și acum trec la efectele rele ale stării de asediu și ale cenzurii , în ordinea internă.

Gazetele ? - confiscate !

În ordinea internă, cu legile existente, gazetele care vor să facă scandal,

pot pur și simplu să fie stăpânite . Cred că unaimitatea de simțire a poporului românesc ,

când vede că este pur și simplu căutare de scandal, îți dă dreptate să pui pumnul

într-o asemenea manifestație . Acesta este adevărul.

Eu însămi am confiscat gazete , de ex, în momente când acele gazete puneau în circulație lucruri care nu erau conforme cu interesele cele mari ale țării .

Nu este bine să treci în conștiința publică ideea că d-ta te temi.

Dați-mi voie, este o diminuțiune de autoritate .

Starea de asediu ? - neprelungită !

Nu trebuie compromisă ideea .

" Starea de asediu , cu severitatea sa, cu grava ei seriozitate, intervine atunci când țara se găsește la zile grele , la zile de primejdie , și atunci o pui în practică cu toate consecințele.

Dar dacă d-ta lași , zi cu zi, să se obișnuiască lumea cu această stare de asediu , ba ești silit să fii și indulgent în cadrul ei , atunci se compromite ideea și nu există un special beneficiu pentru țară în urma aplicării ei.

Iată observațiunile unui om care a avut ceva de- a -face cu ordinea țării și cu valurile de simțire din țară...

Goga / 9 dec.'35

▣ Procesele de elaborare politică.

▣ Valurile de popularitate

[LD : ... Goga este ... obosit. Spune că atât coardele sale vocale , cât și răbdarea auditorilor , au fost puse la grea încercare . Ajuns la partea finală a discursului , Goga își pregătește ținta : adjudecarea guvernării. Alege ca prim argument , popularitatea]

" Cred că țara noastră astăzi este într-un proces de elaborare interioară.

Viața politică este o fluctuațiune permanentă .Adevărurile de azi , sunt desmințite mâine.

Noțiunile nu sunt permanente , ele sunt într-o continuă evoluție.

Și atunci eu găsesc că țara noastră este în plin proces de elaborare politică . "

În mod rezumativ, o sinteză , a valurilor de popularitate ....

Primul val : g-ral Averescu ...

" Întâi, a fost valul de popularitate a generalului Averescu , care s-a elaborat în tranșee ; era credința ce se pusese în comandantul de război , transpusă pe tărâm politic .

Acest val de popularitate a încetat .Rezoanele pentru care au încetat , aceasta este datoria istoriografului de mâine să le fixeze.

În orice caz, nu eu sunt chemat să mă ocup de acest lucru.

Pornirea mea de eleganță care m-a condamnat la tăcere și la multe reticente

în această chestiune, vă rog să-mi permiteți s-o păstrez .

Acesta a fost, deci , primul val. "

Al doilea val : PNT...

" Al doilea val de popularitate a fost al dvs , al PNT , la care toate lucrurile se explică în organizarea instinctului urei de clasă , de o parte ,

și în instinctul regionalist, pe de altă parte .

Dvs , nu vreau să mă mai repet, ați organizat ura de clasă și regionalismul.

" Dlor , acestea sunt instincte de suprafață , nu sunt instincte de adâncime .

Instinctul urei de clasă este destul de puternic, dar la noi în țară nu s-a practicat și deci se eclipsează.

Val efemer : PNL !

" Apoi guvernarea dvs n-a fost de așa fel , iertați-mă , ca să constituie și mai departe o platformă de perpetuare a dvs, în sentimentul public.

Mai ales că la aceasta s-a adăugat faptul că au intervenit alte forțe , alte energii,

alte impulsuri de simțire și de gândire pe arena politică ,

care pe dvs v-au eclipsat " (aplauze la BPN)

" În această situație , d-lor, stau și mă gândesc și caut să rostesc adevărul întreg .

Aceasta am căutat în tot cursul cuvântării mele

- și am avut de multe ori satisfacția să subliniați spusele mele cu aplauze -

și vă rog să judecați tot ce am spus în calitate pur și simplu de buni români ,

câtuși de puțin membri ai unui partid cu care mă găsesc în adversitate

și cu care , oricâte ar spune dumnealor [PNT] , eu nu m-am înțeles. Ce să mă înțeleg ?

Sunteți un guvern care se preapără de plecare .

Eu nu m-am înțeles cu dvs deloc, nu am nimic cu dvs.

Iar dacă au avut ecou cuvintele mele , a fost efectul pe care-l trezește în suflete de români, preocupările unui român. "

Noul val : naționalismul integral !

" Dragii mei, ca român vă spun : analizați fenomenele sociale , fenomenele de simțire din această țară, uitați-vă împrejurul dvs, și constatați adevărurile .

Ne aflăm în fața unui val nou , puternic și primejdios, aproape ; este valul ideii naționale (aplauze la Blocul Parlamentar Național)

"Acest val , domnii mei, vine de jos, se degajează din cadrul sentimentelor populare ; două din cele mai primordiale , cele mai puternice instincte , se pun la contribuție astăzi de către masele populare : instinctul diferenței de rasă , pe de o parte , instinctul religios, de altă parte .

" Sufletul poporului român simte astăzi

- a plătit-o scump ca să ajungă la această învățătură ! -

adevărul că el este o entitate organică , în care nu se încadrează străinii , și simte nedreptatea provocată de către această invazie de străini.

" Iar , pe de altă parte, străvechiul simțământ religios al poporului român, simte diferențierea de religie."

Goga / 9 dec.'35

▣ Naționalismul - creștin = conștiință militantă

" Încadrați în noi înșine, diferențiindu-ne de alții , ne-am adunat laolaltă: se întâmplă în mod întârziat , ceea ce s-a petrecut pe continent de atâta vreme . Sufletul românesc astăzi și-a creat o conștiință militantă de națiune.

" Ne-am adunat cu toții, se pun la cântar marile adevăruri de existență organică a poporului românesc. Acesta este adevărul. (aplauze la Blocul Parlamentar Național) Domnii mei, aceasta vine de jos. Dar dvs sunteți oameni politici, înregistrați adevărurile. La acest val de jos, se răspunde din toate colțurile țării.

Nici o dată nu a fost atâta sensibilitate și a maselor, și a claselor intelectuale, în înregistrarea fenomenelor naționale.

Ați văzut ieri la Barou, d-lor ! Eu, vă spun sincer, fiindcă era vorba de avocați, eu ziceam : avocații reprezintă tranzația , prin definiție ; și ziceam : acolo mai greu o să-și facă drum această idee elementară , care stăpânește totul. Și ați văzut dvs că , pur și simplu, pe această idee a fost avalanșe .

" Pe deasupra blockhouse-urilor din București, pătrunde instinctul național organic, instinctul care a făcut războiul, instinctul care ne-a păstrat pe noi

și care trebuie să ne dea biruința de mâine. (aplauze la Blocul Parlamentar Național)

Mâine vor porni toate clasele intelectuale , vor porni medicii, vor porni inginerii, vor porni farmaciștii , toți acești nedreptățiți , care , fiecare, se găsește în colțul lui , băieții de țărani, care au fost împinși acum la școală, care au mers din toate colțurile țării , călăuziți de o foame de învățătură necunoscută încă, toți își așteaptă rosturile lor în colțul lor de foame , de lipsuri și de cruntă mizerie. Într-o vreme când toate stațiunile noastre sunt pline de oameni arhisătui , care își plimbă impertinența și zgomotoasa lor satisfacție. "

Goga / 9 dec.'35

▣ Stare quasi - revoluționară

▣ Canalizare pașnică ...

▣ Guvernarea României !

[LD : atenție ! stenograma înregistrează în acest final de discurs , doar aplauzele PNC. Nu știu dacă aceasta are sau nu vreo semnificație. Chiar și atunci când Goga invocă numele lui Vaida , aprobarea apaludată vine tot numai de la PNC

Chiar și atunci când, cu un ton amenințător, Goga cere guvernarea României , în numele PNC și al BPN , aplauzele vin numai de la PNC .
Să-și fi depășit mandatul ? Oricum , și de data asta , privind diagnosticul țării, pronosticurile sale, ele vor primi o confirmare , chiar dacă ... va mai aștepta încă 2 ani !]

" Ei bine, toți vor începe . Este marea rețea, marele angrenaj de simțire,
pe care și-l prepară un popor, când se află la o răspântie a istoriei lui,
și când vrea , în mod categoric, să facă o schimbare "

" Spuneam la începutul cuvântării mele că este o stare quasi -revoluționară. Da !
Și datoria noastră este să canalizăm în mod pașnic această revoluție.
No vrem să integrăm poporul românesc , întârziat în prerogativele lui normale,
în popor alcătuitor de Stat .

" Să nu se sperie nimeni. Acesta este capitolul întâi ,
și al doilea poate să fie capitolul de toleranță ;
dar nu invers : toleranța transformată în slăbiciune , pe care s-o plătim noi ."
(aplauze prelungite la Partidul Național Creștin)

" De aceea, nu vă mirați că oamenii politici cu răspundere, oameni de ex.
ca Alexandru Vaida - Voevod (aplauze prelungite la Partidul Național Creștin)
oameni care au avut toate onorurile în această țară, toate satisfacțiile,
despre care nu mai poate fi vorba de un proces individual de satisfacțiune ,
oameni ca dânsul, au înregistrat această pornire.

" Ea nu este a lui Vaida , ea nu este a noastră ; este a țării, vorbește țara ,
noi o girăm numai cu numele nostru , i nu vrem altceva
decât s-o canalizăm în mod pașnic (aplauze prelungite la Partidul Național Creștin)
să înțeleagă cu toții că trebuie să punem ordine în această țară
și că ordine nu se poate pune , decât avându-se în vedere
această valoare națională a poporului nostru .

" Nu mai există altă evanghelie pe pământul românesc ,
decât evanghelia credinței naționale !"
(aplauze prelungite la Partidul Național Creștin)

" Cine se va împotrivi ei, are să fie măturat ! "

" Eu nu sunt aici un competiționar de guvern [LD - ei . dar ce este ?!]

Eu sunt aici omul care constată o stare sufletească a unei țări.

Eu vă pun această realitate în față.

De sigur că va fi greu pentru acela care va veni mâine la guvern ,

când va trebui să dea satisfacție ;

satisfacțiile vor trebui să meargă în mod normal în etape .

Dar , fără de aceasta nu se poate .

Acesta este valul ; aceasta este avalanșa și , de pe creasta acestul val,

Partidul Național-Creștin și Blocul Parlamentar Național ,

cer guvernul României ! "

(aplauze prelungite și îndelung repetate la Partidul Național Creștin ; strigăte de bravo
de pe băncile PNC ; membrii PNC , în picioare , ovaționează pe orator)

Ședința se suspendă . La reluare , George Fotino dă cuvântul lui Virgil Madgearu,
în chestiune personală

*****

Virgil Madgearu / 9 dec.'35

▣ Chestiune personală : favoritism față de Auschnitt ?

▣ Polemică cu Goga

[LD : Madgearu a fost, fără îndoială, un om corect .

Aduce argumente pentru a-și apăra onoarea. Dar domeniul este atât de ... arid ; argumentele
atât de ... tehnice ; amănuntele atât de ... complicate ;

încât nu a reușit să spulbere calomniile puse în circulație de adversari, și va plăti chiar cu viața acest lucru. Vinovați de aceasta eu consider pe calomniatori , printre care ACCuza și Goga nu pot lipsi.]

" D.I Goga, cu eleganța sa obișnuită , eleganță de care nu numai că face uz în toate discursurile sale , dar ține chiar să accentueze că , în toată acțiunea sa , nu uită nici o dată eleganța , după ce s-a plâns, cu drept cuvânt, împotriva calomniilor care i s-au putut adresa dintr-o parte sau alta, azi sau altădată, d-I Goga a socotit că poate strecura o insinuațiune cu privire la altitudinea [LD : sic !] mea politică.

-Goga : Eu nu insinuez nici o dată .

-Madgearu : D-I Goga a afirmat că eu m-aș fi pus de acord , cu un cunoscut industriaș, d-I Max Auschnit .

-ACCuza : Asta era !

-Madgearu : D-le Goga, eu nu aș vrea să știu în ce sens m-aș fi putut pune eu de acord cu un industriaș , care nu este amestecat în luptele politice ?

S-ar putea crede că am făcut un acord politic cu dl Max Auschnit ; această ipoteză se exclude.

S-ar putea presupune , d-lor deputați, că în calitatea mea de ministru la diferitele departamente economice , am făcut vreun act de favoritism al firmelor în care era interesat d-I Max Auschnit .

D-lor deputați, eu am numeroși adversari politici. Împotriva mea s-au ligat [unit] toate interesele în anumite momente politice .Adversarii mei - aș putea spune firești - sunt actualmente pe banca ministerială. Au mai fost pe banca ministerială.

Înainte de a fi ei pe aceste bănci, a fost guvernul lorga _Argetoianu.

Prin urmare, după ce eu am avut căderea de a face o anumită politică economică și de a aduce acte legislative sau administrative în legătură cu ea, s-au perindat la cârma țării două guverne : guvernul lorga și guvernul liberal.

D-lor deputați, sunteți cu toții informați că s-au făcut anchete, s-au scotocit dosare, s-au schimbat funcționari, doar se va putea găsi un act, nu de incoorectitudine , dar cel puțin de favoritism, pe care l-am făcut în activitatea mea de ministru , către o firmă comercială sau industrială. Și ar fi fost destul , d-lor, să se poată descoperi cea mai ușoară favorizare pe care aș fi făcut-o unei firme industriale, pentru ca , din aceasta , să se ridice un cap de acuzare împotriva mea .

" Iată că au trecut 5 ani de atunci, și s-au perindat două guverne de adversari politici, între care am contat pe dl Argetoianu , la Ministerul de Finanțe, că ar putea avea răfuieli personale și politice cu mine ; am contat pe dl Victor Slăvescu și pe dl Antonescu , adversarii mei politici, la departamentul Industriei , au trecut 4-5 miniștri de industrie și comerț și nimeni până astăzi , nu a găsit cel mai mic act de favoritism ,

pe care l-aș fi făcut în favoarea unei firme industriale . (aplauze la PNȚ)

Și atunci , la ce se face aluzie ? Să vă spun eu : la tariful vamal din 1929

Pe această problemă, am avut o polemică de presă cu foștii prieteni.

Curios ! Nu m-au atăcat adversarii , ci m-au atăcat foștii prieteni !

D-I Vaida , indus în eroare, și alt coleg , pe care prefer să nu-l amintesc.

După ce , între 1919-1928, tarifele vamale ridicau bariere , ducând la un protecționism exagerat , eu, în 1928, am făcut cel dintâi tarif vamal redus cu 30% (aplauze la PNȚ) .Am favorizat eu atunci uzinele ?!

Când am adus eu tariful vamal , m-a întâmpinat cineva cu buchete de fori ?

Uniunea industriașilor a mobilizat toată presa, împotriva mea, și am fost decretat *mâncător și distrugător* al industriei naționale.

Și acum, la *Uniunea industriașilor* , sunt trecut pe lista acelor care sunt socotiți ca *dușman de moarte* ai industriei naționale.

" Am protejat și îmbogățit uzinele lui Max Auschnit ?" Știți cine le-a îmbogățit ?

Le-a îmbogățit conjunctura economică și lucrul e foarte natural [dă iar explicații tehnice]

" Când acestea sunt statele mele de serviciu, se duce o campanie de oameni care n-au nimic să-mi reproșeze și cari mă privesc totdeauna ca un ghimpe în ochii lor. Foștii mei tovarași m-au atăcat din primul moment.

Sunt convins că acela care nu mă va ataca este d-l Vaida , fiindcă d-sa este un om de o cinste sufletească cu totul deosebită . Ceilalți mă vor ataca , pentru că m-au mai atăcat și înainte când au peregrinat prin alte partide politice ;

[**Atenție LD ! cum numește Madgearu politica sa de "porți deschise" și lovire a industriei naționale ! Câtă încăpățănare și câtă patimă !**]

Dacă n-am putu să fac mai mult în direcția democrației economice , **Dacă** n-am putut să apăs mai mult tariful vamal , nu sunt eu vinovat , ci aceia cari sunt astăzi în lațărul celălalt , și care mi-au ținut mâinile legate în momentul acela (aplauze la PNT)

-Voci : Cine sunt aceia ?

-Madgearu : Actualii dvs prieteni din gruparea d-lui Vaida. [-----]

" Și atunci, dle Goga, vă rog să reflectați mai bine .

Eu nu mă pun de acord cu conștiința mea.

De aceea sunt senin **cu toate că** valuri întregi de atacuri s-au ridicat împotriva mea, mai mult decât împotriva dvs ; pentru că am avut neșansa ca, în loc să fiu jurist , pentru a fi ministru de Interne , de justiție sau mai știu eu ce , am fost economist și am fost ministru la departamente economice "

-Virgil Madgearu / 9 dec.'35

▣ Chestiune personală : disonanță cu țărănismul ? !

▣ Polemică cu Goga

" În ce privește disonanța sufletească ce ar exista între mine și partidul meu, vă rog, d-le Goga, să lăsați să o aranjez eu singur , pentru că este o afacere de familie.

"Această disonanță se traduce prin faptul că

la 1920, am publicat cel dintâi studiu asupra țărănismului ;

că la 1921, am scris "Doctrina țărănismului" ;

că toate programele politice s-au făcut și cu umila mea contribuție,

că coloratura doctrinară , pe care dl Goga din nenorocire nu a putut să o studieze cu

obiectivitate , s-a dat și cu umila mea contribuție

care nu a venit din speculații din creier, din copieri de doctrine din alte părți,

pentru că eu am debutat prin combaterea marxismului ,

arătând eroarea fundamentală a marxismului

de a fi desconsiderat clasa țărănească și arătând funcțiunea economică și politică pe care

țărănimea trebuie să o aibă în opera de ridicare a țării românești

(aplauze la PNT) [-----]

" Dle Goga, cu toate că sunteți mai în vârstă decât mine să-mi permiteți ca,

în vrutea titlurilor de prietenie pe care le pot avea față de raporturile totdeauna cordiale

care au existat între noi, așa de cordiale **încât** am uitat că

în 1926, în alegerile de la Tighina, era să fiu asasinat de un locotenent

- care a fost scos din armată , apoi, pentru această cauză -

am fost scos cu forța din localul de vot la ora 2 noaptea,

deoarece dvs daseți ordin ca eu să nu fiu ales cu nici un preț deputat ,

am uitat repede și acest incident, în virtutea titlurilor de prietenie care se datoresc unui singur fapt

și anume că la vârsta de 18 ani, când mi-am terminat liceul, disertația pe care

am făcut-o la examenul de absolvență , a fost despre poetul Octavian Goga.

Așa încât d-le Goga, să-mi permiteți să vă rog ca de disonanța mea să nu vă mai ocupați ;

ocupați-vă mai bine de disonanța dvs sufletească cu dl Alexantru Cuza,

președintele suprem al partidului dvs "

*****

O.Goga / 9 dec.'35

▣ Replică la replica lui Madgearu

[LD Respinge explicațiile date Madgearu ; susține , foarte sintectic , atacurile lui doctinare la adresa PNT ; atacurile privind compoziția eterogenă a PNT ; își menține spusele în ce-l privește pe Madgearu .

Goga / discurs la medaj / 5 , 9 dec.'35

15.) P.C.Andrei (PNT) ,discurs la mesaj,/ replică lui Goga / 10 dec.'35

(DAD, MO 10, șed. din 10 dec.'35, p. 153- 160)

[LD : din păcate , nu este un discurs la mesaj , ci este o replică, punctuală, la discursul lui Goga. Altfel , pentru explicarea doctrinei țărăniste, un punct de vedere sociologic.

Îi va face și el lui Goga , un profil moral-politic ucigător - pentru a-l apăra pe Mihalache .

Va încerca să provoace zăzanie între Goga și Cuza, între Goga și Vaida , între vaidiști și ex-lupiști ... scormonind ziceri și episoade din trecut , când erau adversari, provocând "dezvăluiri" și "demascări" reciproce , ntre grupurile răzlețite de PNT .

Este adevărat, cu citate din diverși filozofi și politicieni străini ; este adevărat, mai făcând puțină lumină în chestiunile de doctrină țărănistă.]

Doc.integral - [fișier PNT XII](#)

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ Țăranii . Țărănismul

[LD 11 mai 2003 :Petre Andrei îl muștră pe Goga ca pe un student care a venit cu tema nepregătită la seminar ! Și-l mai muștră că este poet și nu socilog !

Las deoparte că o ia , iarăși, de la *pazosopt* ! Altfel, după faptă și răsplată .

Și Goga fusese necruțător cu ei !Dar pe mine, ca istoric, polemica lor mă duce cu gândul nu la doctrine ci la .... caractere.Iar pe țărani, pentru care se încaieră atâtea pasiuni și citate ...Dumnezeu să-i aibă în pază. ! Atunci, mai târziu și acum .]

Nu intenționa să participe la discuția generală la Răspunsul la Mesaj.

Dacă Goga i-ar fi permis o întrerupere , s-ar fi clarificat niște lucruri , și ar fi renunțat la cuvânt.

" Dar, fiindcă d-sa , între ironiile și insinuările făcute cu " eleganță dozată" ,

și-a îngăduit să discute , într-un mod cam pretențios,

crezul și programul Partidului Național Țărănesc,

și pentru că l-a deformat, privindu-l prin prisma fanteziei sale poetice

și a unei documentări absolut eronate ,

ne simțim datorii să dăm un răspuns pentru a pune lucrurile la punct . "

" Este adevărat că țărănimea noastră a fost sursă de inspirație poetică și literară și nu se poate tăgădui că țărănismului politic din ultimii 30 de ani

i-a premers țărănismul literar . Suntem de acord cu dl Goga până aici.

Trebuie să constatăm însă cu mâhnire că țărănimea noastră a rămas mai mult

subiect de inspirație poetică și literară , și nu arare ori de compătimire ,

dar nu a constituit obiect de preocupare constantă ,

de preocupare de căpetenie a claselor dirigente , așa cum susține d-l Goga.

Țărănismul cuzist ...ignoranța lui Goga

Și am rămas surprins , cu atât mai mult , cu cât d-sa invoca în sprijinul tezei pe care o susținea , una dintre lucrările d-lui profesor Cuza : "Țăranii și clasele dirigente "

" Îmi pare rău că atât dl Goga cât și dl Cuza lipsesc tocmai în acest moment , când invoc această lucrare. Am avut curiozitatea să citesc lucrarea din nou și fiecare dintre cei ce au citit-o cu

atenție își amintesc , de sigur, acuzațiunea pe care o aducea dl Cuza , acum 40 de ani , claselor dirigente că nu s-au ocupat de țărănime propriu zis.

Simpatia aceasta poetică , care s-a iradiat asupra partidelor politice și asupra caselor dirigente , cum afirma dl Goga , cu atâtea pasiune, este desmințită în mod formal și categoric

de d-l Cuza prin următoarele cuvinte : < **Din când în când i se arunca câte o fărâmitură ca să i se astupe gura** > (**Aplauze PNT**) Sunt cuvintele d-lui profesor Cuza .

Mai mult încă , într-o serie de aritcole , care au apărut aproape un an

în " *Neamul Românesc* ", și care au fost adunate apoi într-o broșură intitulată "*Ai noștri*", pe care, de sigur, partizanii mai vechi ai d-lui Cuza o cunosc, iar cei noi trebuie să o citească de acum încolo, se aduce aceeași acuzațiune precisă claselor dirigente.

Și atunci mă întreb: ori are dreptate dl Goga, când afirmă iradierea acestei simpatii și d-l Cuza nu a cunoscut realitatea, d-sa profesor universitar, nu și-a dat seama de ceea ce-l înconjoară, și îi aruncă, în acest caz, un blam d-lui Cuza;

ori are dreptate d-l Cuza, și atunci d-l Goga trebuie să înceapă a reciti lucrările noului său șef. (*ilaritate, aplauze la PNȚ*)

" Dar d-lor, nu se poate și nu este îngăduit ca un om care activează în viața politică, care a jucat roluri de seamă, care a fost șeful unui partid, și care, poate, va mai juca, *dacă soarta va fi așa de crudă cu țara aceasta (mare ilaritate, aplauze furtunoase, la PNȚ)*

-VTPrelipceanu (PNC) : *Mai crudă a fost soarta, când Moise Zipsein a terorizat Basarabia (aplauze la PNC)*

-Petre Andrei : ...nu era îndrituit să nu cunoască lucrarea lui Rosetti : *Stăpânii, Țăranii și pământul* " și trebuia să-i sune în minte și în suflet cuvintele atât de dureroase, pe care le spune acest adânc cunoscător și adânc cercetător al situației proprietății rurale și a țăranilor, când spune : < *Țăranii lucrează un pământ care nu este al lor. În fiecare brazdă din urma plugului, în fiecare sămânță, pe care o vără în acest pământ, ei îngroapă un blestem în contra conducătorilor, care nu au nici măcar milă de ei .>*

Și dacă dl Goga avea curiozitatea nu numai a creațiunii poetice, a inspirației de moment, ci și a cercetării științifice, vedea cât de curând îl desmint toate cercetările, începând cu d-l Cuza însuși, în afirmațiile pe care le făcea.

Dar dacă ar fi justă afirmația d-lui Goga, atunci cum s-ar explica numeroasele răscoale țărănești, începând cu aceea din 1879, care a sfârșit cu *legea înșurăteilor*, continuând cu cea din 1880 și culminând cu cea din 1907, când s-au împușcat 11.000 de țărani.

Dar mă mir că nu a rămas în sufletul poetic al d-lui Goga, articolul d-lui Iorga cu privire la răscoalele țărănești din 1907 : *Dumnezeu să-i ierte pe cei primi 7 țărani împușcați*, fiindcă atunci nu putea vorbi, cum a vorbit, dl Goga.

Nu era permis aceluia care a cântat el ura de clasă, aceluia care ne-a învățat să citim "*Clăcașii*" (*aplauze furtunoase la PNȚ*) să spunem pe de rost în școală și versurile : *Să nu dea Dumnezeu cel sfânt, Să vrem noi sânge, nu pământ...*;

nu era permis feciorului popii din Rășinar să vină aici, în incintă, și să facă apologia "*bieților boieri, care sunt cu coatele tocite și hainele lustruite*" (*aplauze prelungite la PNȚ*)

PNȚ - *Fr.Românesc* / 10 dec.'35

Scandal cu șantaj....

-Adam Ionescu (PNC) : Dle Andrei, dl Goga a făcut ieri o paralelă între boierimea de odinioară, astăzi scăpătată, și ciocoi ridicăți pe ruinele lor (*arată spre băncile PNȚ*) D-ta n-ai înțeles sensul cuvântării d-lui Goga ...

-I.Modreanu (Fr.Rom.-Vaida) : Dl Goga vorbea de ciocoi de astăzi care se intitulează că sunt țărăniști și au palate și milioane. Vom trimite țăranilor fotografiile caselor dvs...

-Petre Andrei : Când eram la minister, eu vă știam pe dvs cu mult mai puțin combativ decât astăzi (*aplauze la PNȚ; strigăte de bravo*) [-----]

Ex.Grup PTJ- fără Lupu...

▣ Scandal pentru identitate ...

-dr.Lupu : Întrebă pe dl Goga .Pentru că dl Goga a atins probleme de partid - cu obiectivitatea de care este capabil - noi l-am ascultat și am delegat din partea noastră un alt profesor învățat, ca dl Andrei, să expună punctul nostru de vedere.

Prin urmare nu pricep ca la tăcerea și ascultarea noastră de ieri, să se răspundă așa cum se răspunde, cu atât mai mult cu cât *unii partizani ai d-lui Goga s-au ales pe listă cu mine, cu un program țărănist [este vorba de grupul PTJ- fără Lupu, cu Isăcescu ș.a.], și deci nu trebuie să împiedice pe un țărănist să vorbească.*

Dle președinte, decența cea mai elementară comandă acestor domni ca, până când nu se vor prezenta în fața alegătorilor cu numele și cu trecutul lor propriu,

să tacă aici în Parlament .

(aplauze la PNȚ ; strigăte și protestări la PNC și Fr.Rom. ; zgomot mare)

Scandal PNȚ-PNC /

- dr.Lupu : Dle președinte, vă rog să faceți apel la conducerea acestui grup , nu la domniile aceștia, pentru că dl Andrei nu este lăsat să expună punctul nostru de vedere în liniște. Altfel, vom ști și noi cum să tratăm pe șefii lor.

Aici nu suntem în baroul de Ilfov. Suntem în Parlament

(aplauze la PNȚ ; strigăte și protestări la PNC și Fr.Rom. ; zgomot mare)

-Istrate Micescu (PNC) : Dle președinte, cer cuvântul în chestiune personală *

-ACCuza : Dle președinte , eu am cerut cuvântul ...

-Petre Andrei (întrebat dacă acceptă) : Nu ! Îngăduiți să dau eu explicațiunea necesară

-GACuza : Dle președinte nu putem admite să fim insultați și de la tribună și din băncile PNȚ ,fără să ne spunem cuvântul .

-G.Fotino (care conduce ședința) : **face apel la toți, să se liniștească , ca ședința să poată continua**

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ PNȚ și lupta de clasă

" Dl Goga , în ședința de ieri, mai făcea o afirmație : susținea anume, că după război, după ce s-au înfăptuit exproprierea și votul universal, era nevoie de o atmosferă de pace, de liniște ; și atunci, exact în aceste momente, a intervenit PNȚ , propagând ura de clasă, lupta de clasă .

" Eu nu știu dacă profesiunea d-lui Goga, preocupările sale literare, i-au îngăduit să se ocupe și cu studii mai serioase , cu studiile economice și sociale ale lui Karl Marx .Am avut însă impresia că a luat de-a-dreptul ideii din concepția marxistă , ca ideea luptei de clasă, pe care le-a atribuit PNȚ .

-GACuza : N-a greșit într-o mare măsură ...

-Petre Andrei : Dle profesor Cuza , ați vorbit de colegialitate , de respectul datorat între colegii de universitate ...

Ne-a atribuit nouă ideile marxiste ca apoi, să ne combată .

Este adevărat că în concepția marxistă se urmărește lupta dintre clase , pentru ca să se poată realiza acel Stat , fără clase,

al cărui scop final este comunismul. Dar PNȚ nu aceasta dorește .

-Emil Panaitescu : Dar statul țărănesc nu cuprinde și ideea de clase ?

-Petre Andrei: **Pentru noi , clasele sociale reprezintă părțile unui Stat ; fiecare clasă are dreptul de viață , în toate domeniile de activitate , nu se poate face o ierarhizare de valori , o selecțiune , decât prin luptă.**

Amintiți-vă dvs - și fac apel la atâți intelectuali distinși din această Cameră

- vechii greci , înțelepții greci, afirmau că lupta este tatăl progresului.

Da, d-lor, între clasele sociale din același Stat , înlăuntrul aceleiași societăți, se dă o luptă , dar nu este o luptă de distrugere , ci o luptă de întrecere , și cel mai tare învinge.

" Mai este oare nevoie să amintesc d-lui Goga adevăruri banale ?

Revoluția burgheză n-a fost mișcarea burgheziei , care era conștientă de forța ei, în contra monopolului drepturilor pe care le deținea feudalitatea franceză ?

Dar la noi în țară, partidele politice din trecut n-au reprezentat ele clase ?

Și n-au reprezentat în Statul nou, legal , pe care l-au construit , interesele acestor clase ? [-----]

" Și noi reprezentăm o clasă. Diferența dintre noi și partidele acestea , care toate au reprezentat clase sociale, este următoarea : ele au reprezentat interesele unor clase mici

și suprapuse, pe când noi reprezentăm interesele unei clase

care se confundă cu națiunea însăși !" (aplauze la PNȚ)

Noi reprezentăm interesele țărănimii , care își reclamă drepturile ei.

GACuza : **La țară cu secera, și la oraș cu perciuni ...**

Noi reprezentăm interesele țărănimii , care vrea să-și pună în valoare funcția pe care o exercită în Stat

Dacă este vorba de *stat totalitar*, care îi este atât de drag d-lui Goga, **atunci statul țărănesc este un stat cu adevărat totalitar.** (aplauze la PNȚ)

Dl Goga are ciudate informații și un curios mod de documentare .

L-am ascultat ieri , vă mărturisesc , cu strângere de inimă ...

pentru că am respect pentru intelectualitate și mă doare atunci când o văd scoborându-se sub nivelul la care eram obișnuit să mă aștept să o văd.

Dl.Goga interpretează *statul țărănesc* în două moduri [.....]

lupta satelor contra orașelor ...

GACuza : Cu târnăcopul, îndemnând mulțimea să vină la Sodoma și Gomora -

Bucureștiul . Acestea sunt faptele dvs. [-----]

" Lupta satelor contra orașelor ? **Dacă** dl Goga înțelege prin orașe stâlpii de cafele , localurile de petrecere , atmosfera de intrigă și de afaceri ,

atunci da, suntem în contra acestor orașe ! (aplauze prelungite , strigăte de bravo la PNȚ)

O spunem sus și tare . **Dacă** dl Goga înțelege prin orașe focare de creație culturală și de civilizație... **Nichifor Robu** : " Ale trusturilor jidovești. Dvs n-ați dovedit decât cultura

jidanilor în țara noastră. I-ați cultivat pe ei și ați nenorocit țărani cu doctrina dvs țărănistă ,aducând legea circulației bunurilor , de pe urma căreia au suferit țărani. Ați vândut pământurile din Basarabia și Bucovina jidanilor , și ați rămas cu jidani de la orașe.

Ați nenorocit țărani și vorbiți în numele jidanilor nu al țăranilor"

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ Statul țărănesc .

" Profundă eroare în concepția d-lui Goga de a înțelege *statul țărănesc* .

Suntem țara contrastelor celor mai izbitoare și mai dureroase.

Sus, intelectualitate rafinată , uneori chiar prea rafinată ;

jos, la sate , întuneric și viață aproape de animalitate !

Șomaj intelectual într-o țară cu atâția analfabeți , mizeria neagră alături de luxul cel mai destrăbălat și mai revoltător . !

Da d.lor ! Și atunci, proclamarea primatului țărănimii ,

proclamarea întâietății grijii de a ridica această țărănime

prin orice mijloc, prin activitate politică și economică,

înseamnă lupta satelor contra orașelor ?

Știu că dl Goga are adâncă admirațiune față de Mussolini și pentru Hitler, și acceptă , desigur , proclamarea primatului muncii , primatul producătorilor, și morala nouă a producătorilor , pe care și Mussolini și - coincidență ! -

Lenin au susținut-o ; acceptă aceasta , dar ciudat !

Nu-i convine proclamarea primatului țărănimii , care , în fond, este primatul muncii , primatul producătorilor !

Pentru d-sa , proclamarea acestui primat din programul și crezul nostru ...

Scandal și amenințări ...

(**lanculescu întrerupe**) Dle lanculescu, pe d-ta te știu ca un exponent al forței brachiale , prin urmare nu te amesteca aici ! (**sgomot întreruperi la majorități**)

-**lanculescu** : Îmi pare rău că natura a fost așa de ingrată cu d-ta ,

și te-a făcut așa de pipernicit ...

-**PCAndrei** : Ce să-i faci? Fiecare cu ce poate ; unii cu capul , alții cu picioarele .

- **Nich.Robu** : Pentru dvs , ciomagul este prea puțin , căci ați nenorocit o țară întregă .Gloante vă trebuie ; vă spun eu !

- **lanculescu** : Ați fost la Ministerul Instrucției , și ați dat afară 5.000 de învățători ..

-**Lupu** : Dle președinte, apreciem talentul d-lui lanculescu ,

dar să mai ascultăm și talentul d-lui Andrei ...

- **G.Fotino** : Rog pe dl orator să evite dialogurile, să se adreseze Adunării ...

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ Stat țărănesc = civilizație modernă.

▣ Raportul sat -oraș

" A doua interpretare a d-lui Goga era : dvs , național -țărăniștii ,
înțelegeți coborârea orașelor la nivelul satelor ; sau , cum spunea textual :

< Definitivarea și generalizarea stării actuale a țărănimii .>

Iarăși sunt silit să spun , este o profundă eroare de înțelegere din partea d-lui Goga !
Se vorbește atât de mult de caracterul civilizației noastre și s-au ridicat glasuri autorizate.

Voi pune , în primul rând , accentul pe glasul profesorului Iorga ,
care constată mai de mult că avem o civilizație de împrumut ,
și cerea constant să ne creăm o civilizație nouă , cu specificul ei național.

De asemenea , ca să vorbesc chiar de unele dorințe ale opoziției ,
prof.Cuza a scris " Naționalitatea în artă " .

" Și atunci , cum vreți dvs să creați valorile culturale , pe care să se imprime
pecetea specificului național , dacă nu li se dă nici un ajutor acestora [țăranilor]
pentru a dezvolta toată forța lor creatoare ? D-lor , nu coborârea orașelor spre sate ,
ci ridicarea satelor , cât mai mult posibil , spre nivelul orașelor .

D-lui Goga nu-i era îngăduit să nu cunoască această concepție ,
exprimată așa de clar și de plastic de președintele partidului nostru [Mihalache] ,
în cuvântările sale de la Câmpulung și de la Eforie .

Săgeți și acuze ...

- Nichifor Robu (PNC) : Colegul meu , dl Mihalache ! (ilaritate)

- I.Mihalache : Regret că nu pot să mă onorez cu un asemenea coleg !
(ilaritate la PNT)

- Dr.Lupu : Este coleg de cămașă , nu de cap ! (ilaritate)

-Robu : Dle Lupu , d-ta nu ai dreptul să vorbești în numele țăranilor ,
fiindcă ai rănit peste o mie de țărani .. (proteste , sgomot la PNT)

-Mihalache : Dle președinte , eu nu mă supăr de întreruperile d-lui Robu ,
fiindcă sunt momente și de iresponsabilitate patologică (aplauze la PNT)

- Robu : Dacă declară că în momente de iresponsabilitate a ucis țărani ,
se poate să aibă și d-lui o atenuanță .

- PCAndrei : " Dl Mihalache spunea atunci , exprimându-se asupra raportului
dintre sate și orașe : < Dacă bogăția curge de la sat înspre oraș ,
lumina creatoare vine de la oraș spre sat .> Este destul de clar .

Numai o minte obtuză , cum nu este a d-lui Goga , sau o rea credință ,
cum este în dl Goga , (aplauze la PNT) , numai aceea nu putea înțelege
care este raportul dintre sate și orașe , așa cum îl concepe programul nostru ."

-Adam Ionescu (PNC) : Ce ați făcut în anii de guvernare pentru țărani ?

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ Stat național-creștin ?!

▣ Naționalismul PNT

" Pentru noi , țărănimul este un punct de plecare .

El trebuie să fie așa , și , pe baza lui , să se construiască noul stat național .

- Leon Scridon (PNC) : Bravo !

- PCAdrei : Nu pricepi ?

- GACuza : Acum abia ai ajuns la statul țărănesc . Vorbește ! (aplauze la PNC)

- PCAndrei : Am spus și repet , d-lor : nu ură de clasă , dar nici ură de rasă .

Eu nu pricep cum un partid , care se intitulează național-creștin ,

și care pune la baza programului său instinctul religios ,

- eu aș spune sentimentul religios , pentru că nu este vorba de un instinct -

dacă ar fi aici dl Goga mi-aș permite să-i dau o recomandare la lectură ,

fiindcă d-lui își permitea , cu atâta liberalitate , să ne facă nouă recomandări -

să citească pe Strauss care arată că nu este vorba de instinct ci de sentiment -

cum poate acest partid , pe baza sentimentului religios creștin ,

a creștinismului care proclamă iubirea de oameni ,
să propage ura distrugătoare și ucigașe ? Nu înțeleg acest lucru.

- N.Robu :Dta în ce limbă l-ai citit pe Strauss , că nemțește nu știi (**ilariate**)

-PCAndrei : Am să vin să primesc lecțiuni de la d-ta ...

**" Punerea elementului românesc în valoare , în situația economică și culturală,
ca să reziste concurenței oricui, înlăturarea tuturor piedicilor și greutăților ,
care au atârnat greu de piciorul elementului românesc, acesta este naționalismul nostru , nu
un naționalism de distrugere și de demagogie pentru captare de voturi ,
ci un naționalism creator ."**

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ Problema evreească

Am citat atât de des astăzi pe dl prof.Cuza , care a simțit situația.

Nu i-am văzut nici o dată soluția - pentru aceasta noi am fost totdeauna în divergență
cu d-sa - n-am văzut soluția pozitivă și creatoare .

**Nu este de ajuns să prediciuciderea sau distrugerea jidanilor ;
ci trebuie să arăți ce pui în loc, și cum creezi statul nou.**

-Nich.Robu :Este regretabil că d-ta nu vezi un neam întreg gata să facă
aceste lucruri. Contești nației românești dreptul de a conduce țara aceasta ."

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ Portretul moral-plitic al lui Goga

[LD : Petre Andrei folosește " piesa forte" contra lui Goga : politica sa față de minorități în timpul
guvernării Averescu. De data asta cu mai mult efect , împușcând doi iepuri de o dată :
invocă opinia lui Vaida , din 1926, care , pe atunci , condamna politica lui Goga ;

Dacă aceasta poate fi considerată, totuși , armă politică .... prof Andrei merge prea departe
când atribuie lui Goga intenția de a moșteni succesiunea bătrânilor Averescu sau ACCuza .

LD : atenție! supratitlurile îmi aparțin]

" Statul național trebuie să fie grija noastră, a tuturor.

Fiecare națiune, un Stat, fiecare stat , o națiune,
se pare că este crezul veacului în care trăim."

Incosevențele lui Goga ...

**< Toleranța criminală a străinilor care au lovit și slăbit Statul românesc,
trebuie să înceteze ! >** spunea ieri dl Goga.

" Da, suntem de acord. Mi-aș permite, însă, să pun o întrebare d-lui Goga, și-mi pare rău
că nu este aici : de ce el, care a guvernat de două ori, și a deținut posturi de răspundere ,
fiind și ministru de Interne, a admis mai degrabă această toleranță ?

A avut puterea și nu a făcut nimic. "(**apluze la PNȚ**)

" Am în fața mea interviul d-lui Vaida -Voevod din 25 mai 1926 ,
în care constata lucruri dureroase . Citez numai câteva pasaje :

**< Ceea ce se întâmplă , însă, este rezultatul unui copil din flori , născut dintr-o
fantezie cu o mentalitate cazonă . Spre a putea dobândi cota de partid majoritar,
- firește este vorba de partidul dlui Averescu , în care dl Goga este ministru
de Interne - a încheiat pact cu naționalitățile minoritare , cu germanii din
întreaga țară, și cu șvabii din Banat și cu cei din Basarabia,
cu Magyar Parti condus de magnații reacționari cât și cu evreii ardeleni. >**

(**apluze la PNȚ ; proteste la PNCși Fr.Rom.**) Mai departe :

**< În județele cu minoritățile intolerabile maghiare ori germane [-----]
se bucură de libertate nelimitată , și , în același timp, organizațiile și candidații
partidului nostru , sunt împiedicați să ia contact cu masa electorală .>**

Mai departe < în timp ce contele Teleky și Bernady ,[----]

se pot organiza , pot face întruniri [----] nu-i deranjează jandarmi [---]
pentru că ei nu aparțin mocanilor valahi . >

Dar d-lor, mai departe, tot dl dr Alexandru Vaida -Voevod, în ședința Camerei

din 3 iul.1926 , spunea : < S-a reconstituit în Ardeal , grație d-lui Goga ,
" Unio trium nationum " , adică Unghurii Sașii și Secuiei , și al patrulea ,
colac peste pupăză , evreii , contra românilor . > (aplauze la PNȚ)

[LD : Petre Andrei mai citează din cuvântarea lui Vaida ,
și alte pasaje " demascatoare " la adresa lui Goga , din 1913 ...]

" D-lor , sunt silit să constat măcar atâta : că naționalismul poetic atât de frumos
al d-lui Goga , nu s-a extins de loc asupra omului politic Goga , decât în ultimul moment .

Jinduitorul de moșteniri ...

În care moment ? Noi știm că dl Goga a urmărit întotdeauna să fie
moștenitorul vesel al unei succesiuni politice frumoase .

A sperat-o la mareșalul Averescu .Era bătrân dar moștenirea întârzia și s-a gândit ,
atunci , că poate la d.Cuza moștenirea va veni mai repede .

(întreruperi , sgomot și protestări la PNC și Fr.Rom)

-Stan Ghițescu (PNC) : Ești profesor , dar ești de rea credință .

-PCAndrei : Dar d-lor , dl Cuza trăește foarte cumpătat și duce regim ,
așa încât nu se știe când se va mai deschide succesiunea dorită .

-Voce : Aceasta numești d-ta eleganță și estetică ?

Actoria lui Goga ...

-Petre Andrei : Fiindcă dvs vorbiți de estetică și de eleganță , iată vă satisfac și această dorință
și voi vorbi de estetică . În estetică este discuțiune dacă un actor , pe scenă ,
simte emoțiunile personajului pe care îl înfățișează publicului .Din anchetele făcute ,
din memoriile actorilor , din răspunsurile atîștilor , s-a constata că , în genere ,
actorii mari nu simt durerea pe care o înfățișează publicului ,
altfel s-ar emoționa și n-ar mai putea juca .

" Dl Goga este un mare artist pe scenă și atunci îngăduiți-mi să-l pun în seria lui Talma , marele
actor francez , d-le Robu . (ilaritate)

-Nich.Robu : Spune-o lui Mihalache , mai bine !

Amneziile lui Goga ...

-PCAndrei : " De sigur d-lor , oamenii se schimbă deseori , și la omul politic se constată ,
de multe ori , un fel de amnezie : uită imediat lucrurile care nu-i convin .

Însăși dl Goga a recunoscut în ședința de ieri , că s-a mai schimbat .

Nu ne-a dat nici o justificare . I-aș putea servi d-lui Goga o justificare , recomandându-i
să citească , dacă nu a citit , pe Ernest Renan și anume "L'avenir de la Science" .

Ar vedea acolo justificarea aceluia care trece prin toate partidele ,

fiindcă Renan spune că numai proștii nu se schimbă ,

Și că cel mai bun mijloc de a rămâne consecvent , rigid , întotdeauna ,
este de a nu gândi . "

Măștile lui Goga ...

" Adăugăm noi , însă , cu o singură condiție : să nu schimbi prea des , pentru că atunci această
variațiune de idei și de credințe , pe care le îmbrățișezi și le părăsești ,

apar ca niște schime urâte , ca niște măști de ocazie ,

pe care le îmbraci atunci când interesul personal ți-o cere ." (aplauze la PNȚ)

Ațacurile la persoană ...

" Dar d-l Goga , simțind șubrezenia atitudinii sale față de programul partidului nostru ,
și de concepția țărănismului , a căutat să deplaseze discuția

atăcând pe exponenții partidului nostru . "

-VTPrelipceanu : De ce nu se apără ei ?

-PCAndrei : " Oare tocmai dl Goga era cel mai indicat să măsoare capacitatea ,
inteligența și pregătirea cuiva cu titluri și cu diplome oficiale ?

Oare Hitler și Macdonald au posedat titluri universitare ?

Și doar pentru Hitler , d-l Goga , care are afinități sufletești cu el , nu a găsit
nici un cuvânt de reprobare . Zugravul acesta de firme , care conduce astăzi

Germania , este obiectul de admirație a d-lui Goga .

" Dar , în țară la noi , d-sa se gândește să măsoare cu diplomele oficiale
capacitatea exponenților partidului nostru " (aplauze la PNȚ)

Parveniții ...

Goga a vorbit și de "parveniți" , în legătură cu ideea de " ciocoi" ... care merg în străinătate ...și nu pricep nimic...

Oare parveniți nu sunt cei care au rupt toate legăturile cu societatea din care au făcut parte ,[din Ardeal] și care , mai târziu, profitând de atmosfera parfumată a Bucureștiului, de bogățiile care se revărsau, nu s-au mai gândit în urmă ? Care sunt parveniți ?

-Nich.Robu : Vorbești de Goga care a stat în închisoarea din Seghedin , care a scris contra jidanilor și ungarilor ? D-ta să-l faci parvenit ?

-PCAndrei : Nu am pronunțat, după cum vedeți , nici un nume și nu pricep această revoltă. Mă gândesc iar la povestea prostului din baie. Preferă d-l Goga pe cei care trec peste graniță,și nu cunosc decât cafenelele Vienei și localurile de petrecere ale Parisului ?

-I.Ianculescu : Vorbești de dl Mihai Popovici sau de cine ?

-PCAndrei : Cam târziu înțelegi.

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ I.Mihalache = exponent al țărănimii

" D-lor , nu înțelege dl Goga , feciorul popii din Rășinari, nepot de țărani, că încercările de ieri au constituit o biciuire a țărănimii însăși, atacând pe exponentul cel mai luminat al țărănimii , care a păstrat legătura cu cei din mijlocul cărora s-a ridicat ?

S-au dl Goga contestă astăzi țărănimii dreptul de a-și trimite pe exponenții ei cei mai luminați în conducere ? Iubește dl Goga țărănimea atât de mult încât dorește totul pentru ea, dar fără nici unul dintre ei ? (aplauze la PNȚ)

" Nu știu dacă ocupațiile d-lui Goga l-au permis să citească lucrarea lui Edouard Berth,

" Les méfaits des intellectuels", fiindcă pe mine m-a impresionat dureros : intelctualii care nu sunt legați de nici o clasă, trec din clasă în clasă, și devin avocații fiecăreia , pe rând." Așa prezintă el pe așa-zișii intelectuali ...

" Ce ! Îl supără pe dl Goga existența aici și în țară a unui exponent al țărănimii ?

" Nu cumva vede dl Goga în el semnul de amenințare al acelor pe care îi reprezintă și îi iubește ?

" D-lor deputați, dl Ion Mihalache , președintele partidului nostru, a urmat întotdeauna o linie dreaptă și a avut o singură credință .

Dl Goga a ridiculizat albul cămășii [LD : ??] și nu a înțeles că el este puritatea sufletească.

Ce ? Îi plac mai bine lucrurile care se fac în umbră și sunt murdare ?

Eu știu că zăpada albă orbește ochii bolnavi și oboșiți.

-GACuza : Este și o zăpadă neagră ?! (ilaritate)

-PCAndrei : DI Mihalache a mers întotdeauna pe un drum drept , al unei singure credințe , nu pe cărări întortochiate . Nu a urcat scările de serviciu , și nu a bătut la ușile din dos ale potențailor de pe vremuri. Cercetați viața d-lui Ion Mihalache.

Nu vă sfătuiesc însă să cercetați viața tuturor de la dvs. Citiți pe Edouard Berth....

-GACuza : Nu uitați pe Aurel Dobrescu ...

-PCAndrei :.... Citind pe Edouard Berth, mi-am dat seama de " nelegiuirile " așa zișilor intelectuali , când nu au o credință care să-l împingă spre un ideal , și când ridiculizează credința altora "

Petre Andrei / 10 dec.'35

▣ "Conflictul" Goga -Andrei

Goga era supărat ieri și nu i-a permis o întrerupere , pentru motivul că l-ar fi insultat la adunarea de la Bârlad.

" Știți ce am spus la Bârlad ? Repet în fața Camerei. Însușindu-mi o figură a nuștii cărui om politic francez, am spus , adaptând-o pentru d.Goga, că d-sa sa este ca o efemeră , care moare seara pentru a renaște dimineața, însă totdeauna în altă formă de existență (aplauze la PNȚ) Lipsindu-i continuitatea și credința,

d-sa așteaptă un miracol - puterea - întocmai după cum judecătorul de loterie așteaptă să-i iasă lozul la sorț.Dar este întâmplare, este risc, și , de cele mai multe ori, este deziluzie. I-am spus aceste lucruri d-lui Goga, fără a-l insulta .

Și cred în cele ce am spus atunci. " (aplauze la PNT)

-Voci PNC : Cerem afișarea discursului (ilaritate)

*****

[G.Fotino dă cuvântul lui Istrate Micescu , în chestiune personală,
provocată de o remarcă a dr.Lupu]

Istrate Micescu- dr.Lupu/ 10 dec.'35

-Micescu : A auzit pe dr. Lupu - și el un liber-profesionist - vorbind pe un ton peiorativ ,
despre avocați . În ce sens și cu ce intențiune a voit el să offenseze Baroul Ilfov,
al cărui reprezentant este el, prin votul a 998 avocați ?

În cadrul profesiunilor libere , el știe că nimeni nu are dreptul nici să se amestece ,
nici să le disprețuiască .

- dr.Lupu : El este și acum liber-profesionist ; În fiecare vacanță merge la el în comună ,
dă consultații la mii de oameni și medicamente gratuite. (aplauze la PNT)

- Micescu :Dar de ce te doare pe d-ta ce s-a petrecut a Barou ?

- Lupu : Nu-l interesează Baroul, Asociația medicilor sau Asociația cultivatorilor de sfeclă
ca d-lui (arătând spre Nichifor Robu) Numai că ... el vine de 30 de ani în Parlament
și declară că , în viața lui, nu a fost "terrorizat" atâta cât în acele zile ,
de trei talente "oratorice" de la PNC : Robu, Ianculescu și Scridon.

[LD : pe parcursul acestui schimb de replici, Robu colorează polemica cu diverse interjecții
și cu expresii de felul : la oi ! , la boi !

Petre Andrei / 10 dec.'35

16.) ACCuza (PNC) , discurs la mesaj ,12 dec.'35

Vict.Iamndi, Aurelian Benteoiu ,Eug.Titeanu , Valer Pop- intervenții, replici.

I.Mihalache, dr.Lupu, Petre Andrei - intervenții -replici .

(DAD, MO 12, șed. de joi, 12 dec.'35, p. 200 - 215)

[LD, 17 mai 2003 : atmosferă de nervozitate. Sunt mulți înscriși la mesaj, și se dorește
încheierea dezbaterilor. Grupul PNC se manifestase zgomotos și agresiv.

Pe 29 nov. , Gh.A.Cuza prezentase *Programul PNC* (14 iul) iar O.Goga prezentase
Programul BPN, care îl angaja și pe Al.Vaida -Voevod ;

O.Goga , rostise un discurs la Mesaj imens , în două reprize (5, 9 dec.)

Atât in programe , cât și în discursuri, PNC cerea guvernarea.

Nu dezbat chestiuni legate de guvernare, ci... doar platforma naționalistă, din toate unghiurile ,
în care cereau rezolvarea "*problemei jidănești* " .

Cu discursul său, ACCuza ...încheie ciclul . Tot ce au avut de spus, se spusese.

Ca istoric, îmi convine, pentru că pot să completez lucruri interesante privind evoluția
acestei probleme. *Mesajul, Răspunsul*, legislația anunțată, lucrurile curente, nu se discută.

Pe banca ministerială ,asistă Iamandi, Inculeț, Valeriu Pop,M.Negură, Titeanu, Benteoiu ,
care intervin punctual, pentru a lămuri vreun act vizat ; Tătărăscu apare la sfârșitul discursului .

Cum și de data asta , ținta criticilor în concurența pentru guvernare este PNT,
din când în când, intervin polemic Mihalache și dr.Lupu.

În plan secund, dar omniprezent , concurența dintre PNT și PNL pentru guvernare .

Din acest p.d.v., atacurile goga-cuziste la adresa PNT, îngăduie guvernului liberal
ca opoziția să se anihileze reciproc. De data aceasta, pe planul ideilor, a doctrinelor,
național-țărăniștii sunt "temperați" , precum cu adunarea plănuită pentru 14 noiembrie .

Cum discursul lui Cuza este iar kilometric, cum el este întrerupt cu tot felul de paranteze polemice,
am recurs iar la supratitluri, sistematizări, sublinieri, colorări]

Doc.integral xeroxat ; problematizat- fișier LANC IV - PNC - I -

---

-Justin Stănescu (vicepreșed.Camerei) : Adunarea este suverană în hotărârile ei.

Camera a decis să se suprimă comunicările și anunțările de interpelări ,
pentru ședința de azi și de mâine. În consecință trecem la ordinea zilei :

dă cuvântul lui ACCuza .

Face un apel stăruitor ca discursul să nu dureze mai mult de termenul regulamentar.

Face apel la Cameră , să evite întreruperile.

-Goga : Vă adresați unui vechi parlamentar , de la care avem toți a învăța .
Nu era nevoie de apel !

-ACCuza : Nu înțelege de ce președintele dorește , anticipativ , să-i limiteze cuvântarea .
Va căuta să vorbească interesant , pentru a atrage atenția asupra unor probleme importante.
ACCuza / 12 dec.'35

▣ Profetie:PNC va governa țara !

" Cuvântarea memorabilă a d-lui Octavian Goga , președintele Partidului Național Creștin , în ședințele din 5 și 9 decembrie , a caracterizat în întregime tendințele partidului nostru Național Creștin , în admirația Camerei întregi și a recunoștinii noastre depline.

" În deosebi, trebuie să mulțumesc președintelui nostru stimat , că a binevoit să amintească și de activitatea mea în cursul vremurilor, constatând că am rămas statornic pe același punct de vedere , în curs de mulți ani.

" Mie, d-lor, după expunerea președintelui nostru Octavian Goga, îmi revine sarcina ca să privesc PNC în lumina teoriei.

A teoriei însă care va avea o consecință practică imediată și anume , în concluzie :

că **guvernarea țării de către PNC este o necesitate națională urgentă.**

(aplauze la Blocul Parlamentar Național)

" Partidul Național-Creștin nu este o improvizație a ambițiilor noastre ,

el este **emanația unei puternice și reale mișcări populare .**

Când zic că guvernarea noastră este o necesitate urgentă, mă raportează tocmai la acele **mișcări care domină astăzi** , și pe care dvs - fără să mai fie nevoie să discutăm prea mult - le puteți constata la fiecare pas.

" D-lor, dați-mi voie să încep cu o declarație , care vi se va părea că este o tautologie , precum și este, cuprinzând ceva mai mult : **PNC este partid național creștin.**

Voiesc să zic că **noi ne conformăm în totul titlaturii noastre .**

În deosebire de alte grupări care, mi se pare, că nu se conformează.

De pildă - să nu vă fie cu supărare - PNȚ tot național , dar țărănesc , mi se pare , și o voi dovedi, că **nu este nici național , nici țărănesc.**

(**aplauze la BPN; ilaritate la PNȚ**)

"Când zic că PNC este o necesitate urgentă ca să ocârmuiască această țară, pretind că am oarecare autoritate ca să vorbesc așa, și oarecare siguranță că **are să se întâmple întocmai așa, și eu cred cât de curând.**"

ACCuza / 12 dec.'35 / retro ' 1893 - 1895 /

▣ Autobiografie politic -parlamentară

▣ Problema jidanilor

[LD : voi rezuma câteva informații ; voi reține ceea ce avea importanță pentru momentul 1935 ; voi reține unele filiațiuni, culise, din viața partidelor ...

Bătrânul este - cum s-o spun ? - un om dominat de o obsesie ?]

Experiența lui de 43 de ani parlamentari, cunoașterea situației, această realitate care domină lumea , îl determină să facă această profetie.

"**Ideea națională triumfă** -și el a fost un luptător sincer și constant pentru ideea națională.

La 1893, în ziua de 8 februarie , debutam la această tribună .Debutam la această tribună în conflictul cu șeful meu de atunci, ilustrul bărbat politic Petre P.Carp .care era tema ?

Tachinările Cuza -lamandi ...

Fostul meu elev ar putea să continue a urmări prelegerile mele - sunt adevărate prelegeri - căci ar profita .

- **Vict.lamandi** (ministr.secretar de Stat) : le-am auzit destul și în trecut .

-ACCuza : Nu domnule, nu le-ați auzit așa , fiindcă eu nu mă repet.

Dovadă că nu le-ai auzit , e că afirmi ceea ce afirmi .

-**lamandi** : Este adevărat că nu v-am auzit în noua ipostază. Anul trecut, dacă ați fi vorbit de dl Goga, nu ați fi vorbit așa...

- ACCuza : Dacă aş fi avut ceva de spus, spuneam atunci...

-lamandi : Aţi spus-o la 4 martie 1934... la interpelarea în chestiunea muncii naţionale...

- ACCuza : Eşti foarte bine informat de acţiunea mea.... Nu-mi aduc aminte (ilaritate)

#În februarie 1893, se găsea la acea tribună în luptă cu şeful lui, Petre P.Carp.

A fost una din cele mai interesante lupte ! Carp a venit cu legea învăţământului profesional, şi atunci se pune problema : jidanii în şcolile profesionale şi Carp a trebuit să cedeze .

#La 4şi 5 martie 1893 , Take Ionescu a venit cu legea inv.primar, şi iar s-a pus problema dacă jidanii trebuie să intre deopotrivă cu românii. Şi pe acea vreme tocmai " ţărănistul" Dobrescu

-Argeş susţinea "asimilarea " jidanilor , despre care spunea că au adus

" mari servicii" omenirii. " Vă daţi dvs seama ce era în capul acestui " învăţătoraş " de pe vremuri în chestia asimilării !A trebuit să-l fac o întreagă teorie atunci ; sunt gata s-o fac şi pentru auzul dvs " (ilaritate)

-D.Căpăţaneanu : De 40 de ani , tot teoria aceasta o faci ! "

-ACCuza : atunci a propus el amendamentul - care a fost amendat - foarte important la art. 1 :învăţământ primar obligatoriu şi gratuit pentru români ;

taxă pentru copiii străinilor .

La 29 nov.1894, în discursul la mesaj, discutând problema poporaţiei (descreştea populaţia românească) el a propus un proiect de lege a Monopolului Vânzării Alcoolului ,

- care încă mai era de actualitate , şi el o va aduce ... - deoarece jidanii otrăvesc poporaţia .

La 16 martie 1895 , când Dobrescu -Argeş a invocat suferinţele ţărănimii ,

Take Ionescu, în loc să-l răspundă cuviincios şi obiectiv, l-a luat în derâdere ;

pe de altă parte, cu câteva zile înainte, PPCarp declarase că nu este altă ţară în lume ,

în care clasa conducătoare să fi făcut mai mult pentru ţărănimie , decât Ţara Românească !

Atunci provocat de atitudinea lui Take Ionescu - care debuta pe vremea aceea ...

- dr.V.Demetrescu -Brăila : Die Cuza, Take Ionescu nu mai este printre cei vii

ca să poată răspunde .Nu se vorbeşte cu atâta uşurinţă de un gigant al cuvântului,

ca Take Ionescu ...Lui Take Ionescu i s-a reproşat , atunci, la Paris, că este antisemit,

tocmai din cauza amendamentelor d-tale, care au fost admise în Cameră...

-ACCuza : Prin urmare , nu din cauza faptelor lui, ci a amendamentelor mele,

pentru că atunci m-am găsit în situaţia de a-l apăra pe Dobrescu Argeş (cu care avusesem conflicte) , adică ţărănimia.[citează un lung pasaj din cuvântare]

"Eu mă bucur să constat că la 1895 , acum 40 de ani,

eu eram creatorul şi adevăratul părinte al naţionalismului ţărănesc.

Tachinărie Cuza -Lupu ...

Am un singur regret : copii pe care îi am , nu mă ascultă,

cum sunteţi dvs, PNT (ilaritate) ; căci dacă dvs m-aţi asculta pe mine,

aţi fi făcut cu adevărat un partid naţional şi ţărănesc ,

al apărării ţărănimii împotriva jidanilor, care sugrumă şi distrug naţia românească.

-dr.Lupu : Noi apărăm naţia românească împotriva tuturor exploatorilor

-ACCuza : Vorbă care vă serveşte ca să acoperiţi pe exploatorii jidani !

-dr.Lupu : D-le Cuza , d-ta mi-ai făcut onoarea ca să asişti la o agapă

pe care am avut-o la Huşi, când eram prefect , în casa d-lui Codreanu . [atenţie LD]

Am lămurit atunci această chestiune.

-ACCuza : la agape eu nu vin...

-Lupu : Desigur, d-ta de obicei nu vii la agape , pentru că nu bei vin, nu bei alcool,

bei numai apă, ai să trăeşti 40 de ani de-acum înainte,

şi moştenirea , pe care o scontează unii [Goga !] se va deschide foarte târziu

-ACCuza : Va să zică nu sunteţi moştenirea mea ! (ilaritate)

-dr.Lupu : Nu noi, alţii ...

-ACCuza : Prin urmare , aceasta a fost activitatea mea până în iulie 1895 ,

când Camera a fost dizolvată . Ce credeţi dvs că mi s-a întâmplat mie

pentru această activitate sinceră şi care nu cerea nimic pentru mine ?

Se pun, d-lor, toate partidele politice să mă combată , în alegeri ,

şi 20 de ani în şir toate aceste partide mă exclud din Cameră .

Aşa încât , de la 1895 , n-am mai fost ales în Cameră , până în martie 1914 ,

deși m-am prezentat la toate alegerile .

Cum explicați dvs faptul acesta ? Eram eu un criminal, un om primejdios ?

Aici este gravitatea lucrului ! Căci în dosul acestei acțiuni vrăjmășești , de excludere a mea, era acțiunea ocultă a jidănimii , stăpână pe toate partidele noastre politice .

Și eu nu mai trebuia să intru în Cameră , ca să nu le tulbur lor toate socotelile ,

aducând problema jidănească în discuția Parlamentului -

și aceasta în mod sincer , iar nu ca o speculă . "

ACCuza / 12 dec.'35 / retro ' 1900- 1914 /

▣ Autobiografie de militant

▣ Creștinism + economie politică

" Ajung profesor de economie politică , prin urmare și de economie națională, la Universitatea din Iași, la 1900 . Intrând la Universitate, m-am simțit obligat să soluționez două probleme : problema educației tineretului și problema cercetării chestiunilor naționale , care interesează țara și neamul românesc . "

Profesor și discipol : ACCuza -Victor Iamandi ...

" Și unul din acei care a luptat pe vremuri , alături de mine , cu însuflețirea luptei pentru idei , șade astăzi decepționat pe banca ministerială .

A ajuns la măriri, dar nu-l mai încălzește idealul. Este dl Victor Iamandi .

" Am luptat împreună cu d-sa , a fost elevul meu, știe de ce și cum am luptat , a luat parte , împreună cu mine, la atâtea lupte.

Pe atunci s-a pus una din problemele cele mai grele , dar care mă fac să râd astăzi, gândindu-mă la atitudinea cu adevărat copilărească a profesorilor noștri ,

era vorba de educațiunea religioasă.

Eu susțineam că trebuie să introducem educațiunea religioasă în Universitate, adică trebuia să se facă la descidere o slujbă religioasă.

Ei bine, erau profesori universitari care s-au opus, și de atunci mi-au purtat o vrăjmășie de moarte . Lupta am dus-o 20 de ani în șir : ei contra sfeștaniei și eu pentru sfeștanie

(ilaritate) Studenții erau cu mine. Scenele care s-au întâmplat în timpul acesta ,

eu le-am acumulat în sufletul meu, și mă încălzesc și astăzi cu cea mai deplină veselie.

i-am silit să primească pe preot în Universitate , pe care ei voiau să-l dea afară , fiindcă mi-

am zis : preotul trebuie să fie acolo , să citească sfânta Evanghelie ,

pentru ca să-i în vrednicească Dumnezeu să cunoască adevărul ."(aplauze la PNC)

" Dar , ca profesor de Economie politică, era de datoria mea să mă ocup

și de economia națională, fiindcă , ce fel de profesor este acela care ignorează problemele economiei naționale ? Și atunci , de pe catedră, în acest sens, am făcut educația tinerilor mei studenți și astăzi au mai rămas încă scânteii din acel foc în sufletul lor, ca să-i încălzească s-ă lupte pentru rezolvarea marilor probleme care interesează neamul nostru.

Care a fost rezultatul ? Într-o altă organizație de stat mi s-ar fi dat nu știu câte decorații și mi s-ar fi spus : d-le profesor Cuza, d-ta ți-ai făcut pe deplin datoria !

Ei bine, nu s-a întâmplat așa ! Din contra , am stârnit o dușmănie de moarte și

să se știe și să se înregistreze : am fost dat în judecată , am fost suspendat din învățământ și trecut, în mod silnic, la pensie ! .

În comisia de judecată era colegul din București, Nicolae Basilescu (cu care el avusese o polemică pentru ... cei doi Spenceri !) [povestește episodul, cu greșala de tipar care a dus în eroare pe Basilescu că ar fi fost 2 Spenceri ...] și ministrul [Angelescu ?] , silnic, sub presiunea politicianilor din partid, l-au înlăturat din învățământ ,

lovind în întreaga sa carieră."

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Răzbunare și victorie

▣ Triumful ideii naționale

▣ Rezolvarea problemei jidovești în Germania .

[LD : nu știu dacă voi aborda chestiunea psihanalitic. Dar dacă aș voi, aș putea-o face .
Frustrările lui - că nu s-a mai putut alege parlamentar 20 de ani , că a fost dat afară
din învățământ, puteau să-l marcheze până într-atât încât să dorească să se răzbune .

Dar prefer să nu fac atari speculații și să cercetez mai bine contextul politic internațional ,
de care vorbește chiar el : hitlerismul din Germania .]

" Vă puteți închipui ce putea însemna pentru un altul , cu un temperament mai puțin combativ
decât al meu : îl putea lovi toate damblale din lume.

Pe mine aceasta nu m-a clintit din drumul luptei mele,

ci m-a făcut să rezist mai departe , ca să ajung aici [LD :în cariera politică], pentru a
răzbuina oricând această insultă

care s-a adus , nu mie, ci adevărului științei și universității " (apaluze la PNC)

" Au trecut și acești ani. Ce este astăzi ?

Pentru mine este astăzi răsplata întregii mele trude.

Stau și privesc în alte țări - nu numai la noi - țări mari , țări de cultură [Germania, Italia] ,

și văd că ceea ce am gândit și susținut eu, s-a realizat acolo

și dacă au realizat acele țări , în sfârșit vom realiza și noi.

" Problema care mă preocupă și despre care voi vorbi imediat ,

a fost rezolvată în Germania și ,

cu riscul de a fi taxat încă o dată că fac uneltiri hitleriste ,

eu îmi exprim întreaga admirație și recunoștință către acel genial conducător politic care este
Adolf Hitler și care singur a avut curajul în timpul nostru ,

să rezolve problema jidovească , așa numai cum ea poate fi rezolvată."

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Victoria naționalistă la Baroul Ilfov.

" Pe lângă aceasta, oare mișcarea din țară nu dovedește că
a triumfat ideea de la care am pornit eu ? S-au făcut alegeri la Barou.

Ei bine, la baroul de Ilfov a triumfat lista care reprezintă elementul național românesc ,
în lupta împotriva străinilor care au invadat barourile din toată țara . "

Dezavuarea lui Xenii ...

Totuși, din mijlocul acestor bănci, s-a ridicat cineva care a avut , cum să zic,
curajul , îndrăzneala, când a fost întrebat să-și dea părerea asupra acelor alegeri ,
să spună că a fost " o rușine" . Cine a fost acela care a spus că a fost o rușine
și care - cum i-o cerusem - n-a venit la această tribună să se justifice ?

Evident , chiar după nume, se vede că a fost un străin .

Și dl Xenii are îndrăzneala ca în Camera românească să spună că alegerea
de la baroul Capitalei României , a fost " o rușine" ?

Ce rușine ? I-am întrebat. Pentru cine rușine ?

-T. Iacobescu : A fost ministru !

-ACCuza : Poate să fi fost ministru ; aceasta dovedește cât de ușor ajunge cineva
în Țara Românească ministru ! (ilaritate)

" Dlor, este altceva ; nu rușine, onoare tinerimei care a susținut cauza națională
în Baroul Ilfov. Onoare Baroului de Ilfov, onoare d-lui Istrate Micescu , eminentul maestru, care
s-a pus în fruntea acestei lupte , și prin alegerea lui zdrobitoare ,
a elberat Baroul de Ilfov , și cu el, Barourile din toată țara . " (aplauze la BPN)

" Iată ce înseamnă mișcarea naționalistă , pentru care eu am luptat
și care astăzi triumfă pe deplin. "

ACCuza / 12 dec.'35 / retro 1889 /

▣ Doctrina cuzistă - înainte de doctrina hitleristă

" În deosebire de dvs , singurul partid care are o doctrină precisă, științifică,

este...numai Partidul Național Creștin.

"Descalificarea" PNL ....

- voce PNL : Este Partidul Liberal !

- ACCuza : Regret ! Mai întâi, Partidul Liberal ? Știți dvs ce a fost ? La început își zicea "Partidul Liberal Național " , adică liberal , însă în marginea naționalismului .

Pe urmă, și-a schimbat titulatura și și-a zis : "Partid Național Liberal " , adică național, dar în limitele liberalismului.

Vă dați dvs seama ce înseamnă această schimbare ? Dar în afară de aceasta, eu zic următorul lucru : Partidul Liberal, prin însăși liberalismul său, și-a pierdut doctrina , pentru că ori este liberal , și nu mai corespunde cu necesitățile momentului, sau nu este liberal , și atunci de ce își mai spune Partid Liberal ?

Încât , eu vă sfătuesc pe dvs să rectificați doctrina (ilaritate)

Dacă aveți nevoie numaidecât mă ofer pentru a vă da lecții în materia aceasta (ilaritate)

[Revenire la doctrina cuzistă ....]

" D-lor, ni se aduce nouă , de către adversarii noștri, învinuirea că noi am fi luat doctrina noastră , așa precum este , de la Hitler, că noi suntem hitleriști !

Întâi, că în politica externă vrem să mergem cu Hitler - vom vorbi și depre aceasta - iar în ce privește doctrina , ce am făcut ? Am luat doctrina lui Hitler !

În partidul junimist / 1889

Pro-Bărnuțiu - anti- Maiorescu

"Dar domnilor , dați voie iarăși să amintesc -nuvreau să abuzez de timpul dvs - când am intrat în partidul junimist , cu care aveam legături de prietenie vechi de la lași, din familie - am crezut de datoria mea să-mi clarific situația în partid , pe care , de la început l-am văzut că nu corespundea în totul cu concepțiile mele , și am scris un studiu care se numește "Generația de la 848 și Era Nouă " Studiul a fost publicat în febr.1889 .

Și iată ce ziceam față de Titu Maiorescu , care susținea ideea contrarii împotriva școlii naționaliste a lui Simeon Bărnuțiu : < Nu trebuie să uităm , însă,

că principiile lui Bărnuțiu nu erau decât expresia teoretică a întregii mișcări de naționalism , pe care îl afirmă , cu entuziasmul caracteristic, generația de la 1848 [LD : din Transilvania !]

și că , prin urmare, această școală în tendințele ei generale , era vrednică de toată lauda , având netăgăduite drepturi la recunoștința poporului pentru care a luptat .

Și astăzi, după ce ne-am îndepărtat de posibilitatea unei exagerări în sensul acela, trebuie să căutăm a ne feri , în epoca în care intrăm , de exagerările contrarii

și să nu mergem cu criticismul nostru atât de departe, încât să slăbim entuziasmul de care , în toate timpurile , o națiune are nevoie , pentru a exista .

Căci, după ce am nimicit exagerările în rău ale naționalismului ,

trebuie să căutăm astăzi să combatem exagerările în rău ale criticismului ,

întorcându-ne către o mai puternică și mai fierbinte afirmare a naționalității noastre ,

mai ales cu străinii din sânul ei, pe care nu-i putem asimila și care, prin urmare ,

ca corp străin înlăuntrul unui organism , pot să-i pericliteze existența.

Această direcție ni se impune cu atât mai mult , cu cât ea a intrat în întreprinderile tuturor statelor.

Deși aceasta este cu totul împotriva ideilor de umanitate și de liberalism,

a căror drepturi le revendică d-l Maiorescu , totuși nu ne putem opune acestui curent .

[-----] în cercetările noastre , noi ne punem întotdeauna

pe terenul cel mai strict național cu putință . >

" De ce luam această pozițiune ? Pentru că Maiorescu era tocmai acela care căuta ,

prin criticismul său, prin liberalismul și umanitarismul său,

să devieze această mișcare , care trebuia să se afirme cât mai mult în sens național"

1889! Nașterea lui Hitler !

" Prin urmare, era februarie 1889 .Când s-a născut Hitler , știți sau nu ? La 20 aprilie 1889.

Va să zică nu puteam să iau de la Hitler ceea ce eu scrisesem cu patru luni de zile înainte ca el să se nască . (aplauze la PNC)

Și presupun că nu imediat după ce s-a născut , a făcut el teoria, pentru a i-o fura eu. (ilaritate)

Mai adaug ceva , spre știința dvs, căci mă ocup numai de oamenii mari, așa e slăbiciunea mea . Pe când scriam această carte, eminentul nostru

- hai să-i zicem eminentul - d-l Madgearu se naște la 1887 , decembrie 15,
vă cunosc după foaia matricolă .
-Madgearu : La 14 decembrie.
-Cuza : Prin urmare, când scriam această carte, dl Madgearu avea doar 1 an și 2 luni.
ACCuza / 12 dec.'35

▣ Doctrina PNC : naționalitatea .

[LD : cam lungă definiția lui, dar destul de exhaustivă. Dacă nu ar fi fost atâta ridiculizat pentru obsesiile sale , definirile, argumentele, exemplele sale sunt logice și consistente.]

" Doctrina noastră se bazează pe adevărul legii naționalității ca lege naturală , și eu am formulat această lege zicând : naționalitatea este puterea creatoare a culturii umane, cultura puterea creatoare a naționalității .

" Toate culturile , câte există, se datoresc naționalității.Ce este naționalitatea ?

Eu zic : naționalitatea este puterea sângelui unificat sau rasa.

În ce fel și cum lucrează naționalitatea la crearea culturii umane ?

Vă răspund : prin nații . Ce este o nație ?Definiția mea : [se autocitează] :

" Națiunea este totalitatea indivizilor de eclaș sânge sau rasă , cultivând același pământ, și formând , prin coeziunea lor naturală , aceeași ființă colectivă , cu economii și organe proprii , care sunt clasele sociale și Statul, cu aceeași istorie și tradiție, cu aceleași interese prezente și cu aceleași aspirațiuni de viitor, ființă care se păstrează din instinct până ajunge la conștiința de sine și la voința de a fi în întregime ea însăși , dar care , în toate timpurile, își afirmă naționalitatea sa, a cărei expresiune imediată este limba , religia, dreptul, literatura, știința, dovedind astfel că există o lege naturală a naționalității , cu putere creatoare a culturii umane , prin realizarea ideilor ei supreme : binele, adevărul și frumosul în forme originale " (aplauze la PNC)

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Jidanii = națiune parazitară.

-Petre Andrei : Dle Cuza , everei sunt sau nu o națiune ?

-ACCuza : Nu mă întreba d-ta ! D-ta numai de jidani te ocupi ! Am să-ți explic imediat , ai răbdare ! (ilaritate)

-Petre Andrei : Întreruperea mea este în legătură cu definiția dvs . care nu se aplică la națiunea evreească.

-ACCuza : Nu te îngriji de jidanii d-tale , că am să-i reglez eu imediat . (ilaritate)

[-----]

" Națiunea este o ființă stăpână pe un pământ determinat , pe care-l cultivă și creează cultura umană , în forme originale naționale.

De la această lege a naționalității , este o singură excepție în lume : Jidanii.

(ilaritate) Jidanii sunt o națiune fără pământ. Din cauză că sunt o națiune fără pământ, sunt o națiune parazitară. Din cauză că sunt o națiune parazitară, se așază, ca toți paraziții, pe trupurile altor națiuni , și le mănâncă. Națiunile acelea , la un moment dat, încep a se scărpină , pentru ca să se scape de paraziți . (mare ilaritate ; aplauze la PNC)

Vă pot spune dvs că noi, în momentul de față, ne găsim în epoca scărpinării .

(mare ilaritate ; aplauze la PNC) [-----] cum se poate, cum se face să existe

această abatere de la legea naționalității care stăpânește întreaga omenire ?

Cum se explică ? Datorez explicațiune, și din explicațiune veți vedea , veți deduce , în mod matematic, soluția problemei.

D-lor, jidanii sunt o națiune confesională , adică o națiune a cărei existență este stăpânită în mod absolut de credința ei religioasă. Care este credința religioasă a jidanilor ?

Este că ei sunt poporul ales de către Dumnezeu lor, lahu, ca să stăpânească omenirea

întreagă , toate țările. În consecință, ei trebuie să-i fie lui popor sfânt "am codeș" și

să nu se amestece cu nici o națiune , pentru ca să poată cuprinde tot pământul , toate țările și

toate națiile , nimicindu-le. D-lor, regret că această Cameră nu este o academie teologică sau

sociologică pentru a putea intra în dezbateri și a aduce toate textee care dovedesc această concepție. Dar d-lor, un lucru este sigur : jidanii stăpâniți de aceste legi ale religiei lor, au trăit în toate țările , nu s-au asimilat nicăieri, și au sfârșit totdeauna prin a fi dați fără de pretutindeni.

Sunt stăpâniți de organizațiile lor, așa zise "comunități" , cărora trebuie să se supună, pentru că , dacănu se supun, sunt supuși la pedepsele mai grave , dintre care afurisenia ,adică excluderea , "herem" , cum zic ei, joacă rolul principal.

Iată ce însemnează jidan și iată pentru ce suntem în perpetuu conflict cu jidanii.

Clasic este exemplul eliminării , a deștării jidanilor de la începutul existenței lor în Egipt. *Exodul* - citiți-l - este clasic. Celălalt exemplu e acel din Anglia , de pa la 1620, în vremea regelui Eduard I, unde 16.500 de jidani au fost dați afară cu oprirea de a mai reveni vreunul în Anglia și nu au mai revenit decât tocmai pe la 165, în vremea lui Cromwel ; lasic ese, d-lor, nu mai puțin, exemplul deștării jidanilor din Spania , prin decretul din Alhambra de la 31 martie 1492, când în termen de 4 luni , li s-a prescris să părăsească Spania , precum au și părăsit-o la 1 august .

-PCAndrei : Sau au devenit marani.

-ACCuza : Chestiunea maranilor de care vorbești d-ta este încă o pehlivănie jidănească (**ilaritate**) N-au devenit marani. Dta știi ce înseamnă marani ?

-Andrei : O să vă răspund , din deferență pentru bătrânețea d-tale ...

În Spania, sub presiunea mișcării ... [**Cuza nu-i dă voie să explice...**]

-ACCuza : (*maran ata* = să fie blestemat cel ce nu crede în Cristos , scrie în epistolele apostolilor) Spaniolii , văzând că jidanii s-au botezat numai de formă și că , în realitate , nu credeau în Cristos, i-au numit "**blestemați marani**" , fiindcă se ascundeau sub forma botezului , ca să poată trăi în mijlocul poporului spaniol

-Andrei : Sunt foarte multe corective. "

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Soluția problemei jidănești

[LD : Parlamentul românesc îl ascultă pe Cuza amuzându-se, ca și cum ar asculta o poveste. Nu era , cred eu, un semn de neseriozitate , de cinism sau de xenofobie împărtășită, dar păreau atât de năstrușnice soluțiile lui Cuza ... încât râdeau.

Cu mentalitatea ce a avut-o omenirea după holocaust, nu se pot judeca mentalitățile de atunci.

Decât la justa lor punere în judecată]

- ACCuza : prin urmare , clar : jidanii reprezintă un caz de călcare a legii naționalității .

Care este așa dar soluția problemei jidănești ? Nu este decât una :

restabilirea în drepturile ei a legii naționalității . Lămurit , științific, nu pe impresii.

" Ei bine, cum se restabilește legea naționalității față de jidani ?

Prin eliminarea jidanilor ! (**aplauze la PNC**) Eliminarea jidanilor în ce fel ?

Eliminarea națională , cum am început să procedăm noi acum, să-i scoatem din toate ramurile unde s-au vârat ca paraziți , pentru ca să le demonstrăm că n-au ce căuta în mijlocul nostru ; și **eliminarea internațională** .

"Aceasta nu este o fantezie , pentru că la congresul din 1897 , li s-a propus un teritoriu să se așeze , ca toate neamurile, să-l cultive, și acel teritoriu este **Uganda** , la sud de Abisinia , un teritoriu splendid , foarte întins, pe care Anglia, cu generozitatea ei, l-a pus la dispoziția jidanilor. (**ilaritate**) Prin urmare , iată un teritoriu : Uganda .

Dar eu am altă propunere , eu indic mai degrabă **Madagascarul** . De ce ? Pentru că Madagascar este o insulă , și eu am credința că dacă îi punem acolo , și-i înconjurăm cu vase, nu mai ies de acolo, rămân acolo, să stea cât vor, să-și facă cultura lor proprie, să cultive pământul ...

-Dr.Lupu : Sigur, vrei să iei Franței Madagascarul ... (**ilaritate**)

-ACCuza : Prin urmare , iată soluția științifică. Nu este altă soluție a problemei jidănești , **decît** supunerea jidanilor sub stpânirea **legii naționalității** :

să aibă un pământ pe care să se așeze, să-l cultive și să fie un neam ca toate neamurile

Cum or sta acolo, treaba lor, nu ne interesează. Dar în ceea ce ne privește pe noi,

pe pământul nostru n-au ce căuta . Clar și categoric.

Și dacă nu înțeleg aceasta ,au s-o vadă ei, cum au văzut-o în Spania, în Anglia, și cum o vor vedea-o în curând , pretutindeni.
ACCuza / 12 dec.'35

▣ Jidanii în România.

" Problema jidănească din România , cred că admiteți că ne interesează.
Cam când au venit jidanii la noi ?Că doar nu veți zice că sunt de când lumea.
Au venit câțiva jidani în trecere , un jidan care era medic al lui Ștefan cel Mare ,
alt jidan care a răscumpărat o doamnă polonă de la tătari , și așa mai departe.
Înmulțindu-se, s-au luat imediat măsuri contra lor .

Pe la 1568 , Petru Șchiopul , domn în Muntenia, **alungă pe " jidanii trecători" din Muntenia,** și pe la 1575 același Petru Șchiopul , **îi alungă și din Moldova ,** printr-un decret foarte interesant, relativ la comerț.

#La 1595 , Mihai Viteazul , mai radical, ia și **taie pe toți jidanii din București,** pentru că erau cămătari.

Ca să vedeți dvs - fiindcă ei aerul să spună că au venit aici o dată cu Traian (**ilaritate**) ,

În Moldova , prin 1648 , trece episcopul catolic Bandini prin întreaga Moldovă, de la Galați până la Suceava, și înseamnă toate elementele pe care le găsește în orașele noastre ; și la Iași, - ca să vedeți cu câtă scrupulozitate a procedat - înseamnă și pe câțiva italieni, dar **nu găsește , în toate orașele noastre, nici un jidan !**

[**îl invocă pe CCGiurescu, ca știutor de această semnalare**]

De atunci încolo, **cum de ajung jidanii să vină peste noi ?**

La 1649, izbucnește teribila răscoală a lui Bogdan Hmleninsky în Ucraina, și atunci, ca o furtună, se pornește poporul ucrainean contra juidanilor care exploatează Ucraina în mod nerușinat, **și fug jidanii în toată lumea , și vin și la noi, la 1649.**

Imediat după aceea, încep a se infiltra tot câte unii, câte unii, și este o nenorocire care intervine : ocuparea Bucovinei de către Austria la 1774 .

Generalul von Enzenberg scrie la 1779 : **< Se introduc un număr colosal de jidani cerșetori**

- *Betteljuden nach der Bukowina , care în cea mai mare vin din Galiția, și pe care eu, tot sub pază strictă, îi trec peste graniță în Moldova ; și dacă mai vin a doua oară, dispun ca să fie pedepsiți, pentru că aceștia nu trăesc decât cu stricarea și nenorocirea țărilor în care se așează.*> Iată ce scrie Euzenberg.

Și atunci, sub presiunea acestei invazii , bunii noștri domni de pe vremuri, sârmanii, cum trăiau ei puțin în vremelnica lor cărmuire ,

încep a lua măsuri împotriva acestei invazii nerușinate a jidanilor.

Dispune îndepărtarea jidanilor de la țară, nenorocitul domnitor Grigore Ghica , (decapitat la 8 sept. 1777) , și toți urmașii săi ...

Regulamentul Organic , de la 1834 (articol special , 94) - care este hotărâtor , spune :

< Este de netăgăduit că jidovii ce sunt împrăștiați prin Moldova , al căror număr crește din zi în zi,

și cea mai mare parte trăesc cu vătămarea intereselor pământenilor ,

folosindu-se de toate mijloacele speculațiilor, cu scăderea industriei și a fericirii obșetesti, spre vindecarea în cât se poate a acestei neîncuviințări .

Comisiile vor însemna foaie .... **Să fie îndepărtați din țară și nici alții asemenea să nu mai poată intra în Moldova . > "**

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Epoca constituțională

▣ Domnia partidelor

▣ Problema jidanilor.

" Însă ultima fază a problemei ășezării jidănești,

o reprezintă epoca constituțională a României și a domniei partidelor. Nenorocirea problemei jidănești la noi în țară se datorește guvernării partidelor, a partidelor care, nu numai că nu au luat nici o măsură pentru a ne apăra de jidani - cum făceau domniile aceia - dar au luat toate măsurile ca să susțină pe jidani în lupta de concurență cu creștinii."

Presa jidănească....

Dvs credeți că problemele acestea se pot rezolva așa după cum fiecare din noi le poate judeca, după ce stă de vorbă cu un jidănaș oarecare, un "Scrutator" [LD : Blumenfeld de la "Adevărul "] venit să-i spună că are să-l scrie la gazetă, crezând că dacă acest "Scrutator" îl scrie la gazetă, apoi cine știe ce om mare este !

Credeți dvs că problema națională se rezolvă cu asemenea mijloace ?

"Nu, d-lor! Să vă închideți în cămăruța dvs de studii, să învățați, și pe urmă să veniți la lumină și să guvernați țara. (aplauze la PNC)

D-lor, examinând această problemă, trebuie să recunoaștem că azi

totul este pe mâna jidanilor : comerțul, în mâinile jidanilor ; industria, în mâinile jidanilor ; agricultura, stăpânită, în parte, de jidani ; pământuri, exploatare de păduri, în mâinile jidanilor ; presa, în mâna jidnilor.

Jidanii cred că, prin presă, vor reuși să sucească societatea, să o învârtăască cu toate prostiile și brașoavele lor - căci mulți sunt mai proști decât se crede ! - vrând în felul acesta să corupă și să confuzioneze spiritul public românesc.

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Doctrina PNC : clasa de mijloc

▣ Problema jidănească

[LD : mi se pare foarte interesant acest pdv, în orice caz, mai interesant decât al țărăniștilor !]

Voise să-l întrerupă pe Grigore Iunian (cu o zi înainte) privind orașele... Explică acum :

" Apoi orașele știți ce sunt ? Sunt centre de formațiune a puterilor națiunii.

Din rândul populației rurale, se ridică neconținut către orașe, elementele cele mai selecte și mai bune ale țărănimii.

În orașe, se creează prin cultură, clasa de mijloc, prin meserii și comerț, și ajunge să formeze clasa conducătoare științifică, literară, artistică, economică și politică, așa precum se găsește aici, pe aceste bănci.

Iunian a ținut un discurs care nu are nici o valoare pentru un om care știe să cugete !

[-----Invazia jidanilor, regulamentul Organic, 1834 -----]

De ce se vorbea despre "vătămarea pământurilor" de către jidani ?

" Pentru că pe vremea aceea existau bresle creștine, care trebuie reînființate

- și voi stărui din toate puterile mele să reînființăm bresle creștine (aplauze la PNC), și să le strângem în jurul Bisericii, așa cum a fost înainte . "

[-----presa jidănească corupe și confuzionează -----]

" Și atunci, vă dați seama, dacă aceasta este situația - revin la ceea ce întrebam eu : ce facem cu orașele ? se naște o altă întrebare :

dacă este o mai mare problemă decât problema jidănească ?

Cred că această problemă, azi, le cuprinde pe toate, căci nu văd altă mare problemă, decât problema jidănească . " [-----]

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Partidele : orașele - problema jidovească

▣ PNL, PRT, PNL-g, PNT

"Aici intervin partidele, și eu întreb :ce fac partidele pentru a rezolva problema jidănească?

Suntem astăzi aici, cu toții, țara ne aude ; ce fac partidele ?

Partidul Liberal ....

Încep cu onoratul partid Liberal, care are azi guvernul în mână .

Întreb : ce face Partidul Liberal , pentru rezolvarea problemei jidănești ?

Mai întâi, există o problemă jidănească pentru dvs ?

Să o spuneți ! Dacă există pentru dvs o asemenea problemă, apoi, vă întreb care este soluțiunea problemei jidănești, pe care o susțineți dvs ?

" Eu nu văd nimic ! Dar este altceva mai grav : dvs ați venit în aparență

cu o lege de protecție a muncii naționale - foarte bune ! - dar pe care nu o aplicați ,

sau , dacă o aplicați, o aplicați împotriva creștinilor , sărmanii, unii veniți de cine știe de unde, și care s-au aciuit la noi în țară ,

dar nu o aplicați împotriva jidanilor - pot să vă dau dovada oricând veți dori.

[-----] aveți puterea ! Puneți-mă pe mine pe acele bănci și veți vedea (ilaritate)

Nu ar fi pentru dvs cine știe ce sacrificiu, dacă m-ați lăsa să stau vreo 6 luni de zile acolo

(ilaritate) dvs faceți altceva : faceți legi -

ați făcut legea de colonizare a Basarabiei de către jidani [vezi mai jos replica lui Titeanu]

și a trebuit să reveniți dvs înșivă asupra acestei idei , și atunci eu vă întreb :

Ce fel de oameni sunteți dvs care nu vedeți problemele ce se prezintă sau care luați asemenea dispozițiuni , pe care , după câteva zile, le retrageți ? Prin urmare , dvs , în materie de problemă

jidovească, nu aveți nici o soluție ... [-----celelate partide-----]

Eug.Titeanu (subsecretar de Stat Interne) / 12 dec.'35

▣ Replică : "colonizarea" evreilor din Basarbia

▣ "Jewish Colonisation"

[LD : nu spune explicit, dar ... cred că respectiva Asociație , sub paravanul unei societăți de binefacere , se apucase să cumpere pământ, cf legii de circulației a lui Mihalache]

" Dle Cuza , îngăduți- mi să dau explicații : [-----] aluzia pe care d-l prof.Cuza a făcut-o la faptul precis al colonizării Basarabiei cu evrei, vă dau pe scurt lămuririle necesare.

Nu a existat o lege de colonizare. Nu s-a putut deci reveni la o lege.A fost altceva.

S-a făcut un *Jurnal al Consiliului de miniștri* , care reglementa - cu alte cuvinte disciplina și limita - activitatea unei Societăți de binefacere și asistență , care funcționa de decenii în Basarabia , încă de sub stăpânirea rusească.

Tocmai pentru că această Asociație internațională evreească , avea o activitate nereglementată, care de multe ori depășea scopul de caritate pură ,

s-a venit cu acest *Jurnal de Consiliu*. Evident, noi am crezut că este bună credință ,

și de o parte, și de alta. Nu vedeam nici un rău ca asistența socială proprizisă ,

dată copiilor orfani , șomerilor evrei și evreilor în mizerie, în loc să se grezeze pe bugetul Statului românesc, să fie dată de către această asociație evreească.

În urma unor informații ulterioar primite, constatându-se că această asociație își continua activitatea ca și în trecut, depășind limitele fixate de Jurnalul Consiliului de Miniștri,

problema a fost reexaminată.

Desigur că, după ce vor fi înlăturate toate primejdiile legii Mihalache ,

vom lua toate măsurile pentru a menține această Asociație de veche funcționare , în cadrul strict al unei activități de asistență socială "

Mușcel - județ fără evrei !

În ceea ce privește faptul că d-l deputat Mihalache a citat - cu drept cuvânt

și cu mândrie locală pe care o înțeleg - județul Mușcel ca un județ de românsm pur,

[fără evrei !] și fiindcă -a confiscat în beneficiul patrimoniului de

realizări naționaliste ale partidului d-sale,

îmi voi îngădui să spun că acest județ este și al d-lui Dinu Brătianu

președintele PNL (aplauze prelungite la PNL)

Ghelmegeanu : Numai când este vorba de jud.Mușcel vă aduceți aminte

și de dl Dinu Brătianu!

-CCGiurescu : Amintește lui Titeanu că a cerut dosarul acestui caz, și că nu l-a primit.

Adaugă că , în respectivul Jurnal de Consiliu , se acorda acele asociații evreești ,

autorizația de a procura seminte și mașini agricole !

Abia acum , după ce opoziția s-a sesizat, organele administrative au cercetat tranzacțiile și înstrăinările de pământ făcute în ultimul timp, pentru a le anula . Cere insistent dosarul.

-Eug.Titeanu : Veți avea dosarul . Tranzacțiunile nu s-au făcut acum., în 12 zile.

Asociația asta funcționează de 40 de ani. În ce privește înstrăinările de loturi și tranzacțiuni a acestor proprietăți rurale, ele au fost posibile pe baza legii Mihalache. [-----]

Partidul Radical Țărănesc ....

" Să luăm exemplul unui partid mai "radical "fără să-i ajungă că e " țăărănesc"

(ilaritate) Acum , se pare, se va contopi cu PNT ; eu vă spun că, nici unul nici altul , nu aveți nimic nici de pierdut nici de câștigat ! (ilaritate) Dl Gr.Lunian contopește partidul său cu un partid în plină prăbușire .Dar nu aceasta este chestiunea.

Ce a făcut dl Lunian, radical-țărănistul, pentru rezolvirea problemei jidănești ?

Alegerile la Barou....

L-am văzut venind aici la tribună - și binecuvintez ședința de ieri , pentru că în ședința de ieri v-ați prăbușit cu toții , pentru că , în această ședință ,

când țara se zbate să rezolve problema jidănească ,

dvs v-ați dat în spectacol , ocupând o ședință întreagă , ca să apărați pe jidanii dvs,

protestând împotriva faptului " extraordinar " , că la alegerea de la Barou ,

câțiva jidănași obraznici, au fost puși la locul lor .Atât și nimic mai mult .

(aplauze la PNC) Au fost puși la locul lor, rezolvându-se,în același timp,

una din problemele mari, pentru că nimeni nu îndrăznește să protesteze,

să se atingă de barouri , ca și când barourile românești

ar fi făcute numai pentru jidani. "

PNL-georgist ....

[...] de dvs , georgiștii, nu se ocupă nimeni , pentru că nu aveți posibilitatea să faceți nici o combinație utilă pentru țară. Veniți la noi , suntem un partid național, un partid românesc,

vă primim cu brațele deschise, nu rămâneți în acest partid minim al dvs,

care nu vă poate duce la nici un rezultat , și unde nu faceți decât să vă pierdeți vremea.

" Ceea ce vream să spun este că nici unul din aceste partide

nu are nici o formulă de rezolvare a problemei jidănești"

-CCGiurescu (PNL-g) : " D-le profesor, vă rog să-mi dați voie , cu toată eferența,

să vă citesc punctul întâi din programul partidului d-lui Gheorghe Brătianu :

< 1. O politică de apărare demografică , prin naționalizarea orașelor

și a regiunilor de la frontieră , cu o deosebire amenințate .

2. O politică de apărare demografică , prin colonizarea internă a românilor ,

în special a celor din afara hotarelor. >

" Sper că veți recunoaște că acest punct , punctul prim al programului nostru,

nu se deosebește prea esențial de programul dvs.

-ACCuza : Dle coleg, eu am convingerea că , dacă punctul acesta este înscris în programul

dvs, el nu se poate înfăptui decât cu noi Prin urmare, binevoiiți și veniți la noi

să lucrăm împreună " (ilaritate ; aplauze la PNC)

Partidul Național-Țărănesc...

"D-lor deputați, dar în afară de aceste partide " de minimis non curat praetor " ,

este Partidul Național -Țărănesc . Întreb acest partid : recunoașteți că există

o problemă jidănească, problemă a românilor față de jidani în România ?

Și dacă recunoașteți existența sa, care este soluțiunea PNT față de această problemă ?

-I.Mihalache : " D-le profesor, dacă îmi dați voie,

eu nu voi rămâne dator cu răspunsul, așa cum v-a rămas dator guvernul.

Da! Există o problemă evreiască în România.

Pentru soluționarea ei, PNT are mijloace mai serioase decât ale dvs.

În primul rând, dvs să nu uitați că eu sunt din jud.Mușcel, care nu are nici la oraș, nici la sate, nici un evreu (înteruperi) , doar câțiva funcționari publici și particulari .

" Vreau să spun un lucru : eu știu , ca unul care - iertați-mi expresia -

sug naționalismul de la obârșie , că singură dezvoltarea virtuților active , creatoare,

ale țaranului român , apoi ale intelectualului român și ale studentului român ,
constituie unica garanție pozitivă.

"Dle profesor, eu vă comunic și unele din soluțiile noastre practice .
Coopertaivizarea țărănimii , înseamnă eliminarea tuturor intermediarilor ,
de orice naționalitate ar fi , din tot câmpul economiei agricole ,
adică din acel 80% din populația țării ;
cât privește orașele , : a da de lucru intelectualilor și tineretului care învață ,
care nu-și lasă nădejdea pe ciomag și pe bățai,
printr-un mare program de alungare a înțericului la sate, și printr-un mare program de construcții
publice, înseamnă a asigura naționalizarea țării în mod temeinic. "
(aplauze la PNȚ) [-----]

-Mihalache -Bentoiu - Valeriu Pop 12 dec.'35 , retro 1929 /

▣ Legea circulației bunurilor

▣ Înstrăinarea pământurilor în Basarabia.

[LD : vezi mai sus opinia lui Cuza, răspunsul lui Titeanu, care au provocat explicațiile lui
Mihalache .Mie îmi ajută să clarific această contestată și mult comentată lege]

-Mihalache : Ori lipsa de informație, ori lipsa de discernământ, ori o simplă inadvertență,
ori lipsa de bună credință , se vede că Legea circulației bunurilor , nu este cunoscută .

Scopul legii a fost tocmai ca să asigure această circulație exclusiv în mâna țăranilor

(aplauze PNȚ) Și, pentru că nu am găsit o altă formulă - și aici fac apel la juriștii cei mai buni
să găsească o formulă mai potrivită , care să se încadreze în textul constituțional - decât aceasta
: "muncitori manuali de pământ" , care , cu alte cuvinte spune :

țărani români de categoria celor puși pe tabelele împroprietăririi .

S-ar putea întâmpla ca , în această categorie de "muncitor manual de pământ"

să intre și câțiva evrei , care erau , ralmente , muncitori manuali.

Recunosc, exigențele d-lui prof.Cuza nu ar fi împlinite și admit cea mai severă critică
din acest p.d.v, că, prin această definiție,

s-ar putea să cumpere pământ țărănesc și câteva zeci sau sute de evrei
care se ocupă cu cultura pământului , personal și manual.

Dar bine, d-le ministru, tocmai acum v-ați găsit dvs să-l puneți în posibilitate și
să-i inventați muncitori manuali de pământ , dând autorizație societății evreiești ,
din Basarabia , fiindcă scopul acelei asociații , Jewische Colonisation ,
a fost să pună capital și inventar la îndemâna muncitorilor de pământ
ca să cumpere pământ.

Și mie mi s-a făcut o astfel de cerere și am refuzat . Dvs ați aprobat ! (aplauze la PNȚ)

S-a spus că s-a vândut la evrei pământ . De ce ați pus în posibilitate pe acei evrei
să cumpere pământ, adică de ce ați dat autorizație acelei Asociații ? Și , când ați constatat
fraudarea , câte din aceste cumpărări au fost anulate , cum spune legea ?

După cum se știe, deși legea din 1925, imobiliza pământul în mâna celor împroprietăriți,
legile naturale , legile omenești ...totuși, țărarii vindeau pământul , la particulari, la bănci ...

M-am găsit în fața unei situații de fapt.

Am vrut să anulez acele vânzări, dar nici o lege nu-mi dădea dreptul.

Atunci am dat acea reglementare a circulației, în sânul muncitorilor de pământ,
din categoria celor cu drept la împroprietărire.

Desfid să se găsească o altă formulă ,
care să asigure stăpânirea pământului de cei mai buni țărani.

-Eug.Titeanu, Mihai Negură (ministr.Agricult) : promit ca să se discute chestiunea pe larg ,
când se va dezvolta interpelarea.[-----]

-Aurelian Bentoiu (ministr.secretar de stat , Justiție) : Am ascultat comparația făcută de
dl Mihalache între cele două legi succesive - legea din 1925 , care imobiliza pământurile în mâna
țăranilor , legea liberală , și legea d-sale, pe care o găsește superioară.

Or , această lege n-a fost decât o solitudine pentru o cât mai repede circulațiune a pământurilor rurale, fără distincție de naționalitate a achizitorilor .

-I.Mihalache : Vei fi cunoscând legi, dar nu cunoști chestiunea de loc.

-Bentoiu : Nu putem împiedica circulația - ați spus dvs - pentru că nevoile vieții sunt mai tari decât exigențele legii ; și chiar dacă existau prohibițiuni de circulație în lege, deci garanțiile păstrării în patrimoniile țărănești a pământurilor rurale , ele totuși se făceau împotriva legii.

Dle Mihalache , înstrăinările făcute împotriva legii , sunt lovite de nulitate.

-Mihalache : Cum le puteți anula ?

-Bentoiu : Cum ? În primul rând prin acțiune de anulare de către fiecare interesat . Apoi, printr-o lege cu articol unic, în care , privitor la atribuțiunile ministerului public, s-ar fi trecut obligațiunea ca , din oficiu, să se ceară anularea acestor tranzacțiuni.

În loc să faceți aceasta, ați deschis larg ușa tuturor înstrăinărilor, favorizându-le.

Ați preferat să dați liberă circulație , fără distincțiune, dacă pământurile acestea ajung în patrimoniul românești sau altele. " [-----]

-Valeriu Pop (ministrul Justiției) : [roagă pe Cuza să-l permită această întrerupere deoarece controversa este de mare importanță în ce privește cauzele care au dus la înstrăinarea pământurilor țărănești moldovenești , în mâinile minoritarilor .

Este Raportul procurorului general de la Chișinău care, ocupându-se de toate problemele din circumscripția sa, se ocupă de problema pământurilor din Basarabia , făcând unele propuneri către guvern]Citează din Raport :

< Aceste propuneri ar aduce corectivul de care credem că are nevoie

legea din 1929 , a circulației pământurilor rurale provenite din improprietărire.

Legea aceasta a izvorât din dorința de a crea o proprietate rurală de maximum 25 ha ,

pentru a încuraja elementele muncitoare și destoinice din lumea satelor ,

dându-le putința să se închiaburească , în scopul de a putea face o agricultură model.

< Noi nu știm ce rezultate va fi dat această lege în alte regiuni ale țării.

Cunoaștem însă , rezultatele din cele 6 județe ale circumscripției acestei Curți de Apel.

Vom spune de la început că ele sunt îngrijorătoare .

< Pentru a cumpăra pământ, trebuie capital , iar în Basarabia , capitalul, în lipsă de credit,

l-au avut și-l au cei ce l-au avut și înainte de expropriere și improprietărire ,

și aceștia nu au fost și nu sunt moldovenii basarabeni ,

pentru care , în primul loc, s-a făcut exproprierea .

< Putem afirma că multe mii de hectare de pământ agricol ,

au ieșit din proprietatea sătenilor băștinași , intrând în aceea a unor minoritari.

< Rezultatul acesta al legii circulației pământurilor rurale , a fost adus la cunoștința înaltului

guvern , încă din anul 1930 . Ministerul Justiției a dat , în acest timp, o Circulară ,

cerând atenție la autentificarea actelor de vindere-cumpărare ,

iar Ministerul Agriculturii a și intentat o serie de acțiuni de anulare

a unor astfel de înstrăinări a pământurilor provenite din improprietărire .>

-Valeriu Pop : Acestea s-au făcut pe vremea când dl gral Răcanu era ministrul Basarabiei,

la 1931. Din acest Raport , se desprinde starea îngrijorătoare de lucruri în ce privește

înstrăinarea pământurilor țărănești din Basarabia, care a început din 1929,

o dat cu aplicarea legii circulației, operă a guvernului PNȚ. (aplauze la PNL)

-Mihalache : generalul Rășcanu a fost pe vremea guvernului Iorga ...

-Valeriu Pop : Da, a fost sub guvernul Iorga. Cât a fost de defectuoasă legea ,

o demonstrează faptul că înstrăinarea bunurilor din mâinile moldovenești

în mâini minoritare , într-un singur an, a luat proporții atât de îngrijorătoare ,

încât a fost nevoie ca guvernul să fie sesizat da autorități și instanțe judecătorești ,

pentru a se lua măsuri. De atunci, s-a mai intercalat o guvernare național -țărănistă ,

cu o durată de aproape 2 ani .

Întreb pe dl Mihalache : ce măsuri a luat guvernul național -țărănist de la 1932

și până la 1933 , pentru a înlătura lipsurile dezastruoase ale legii circulației bunurilor , pentru care răspunderea o are guvernul Partidului Național Țărănesc ? "

(vii aplauze la PNL) [-----]

-I.Mihalache : ... și noi dorim ca ea să vină în întregul ei în dezbaterile Camerei ,

fiindcă dintr-o lege , care a fost făcută cu cele mai bune intenții și are cele mai fericite dispozițiuni , se face un cap de acuzare împotriva noastră. Acum, d-lor , mă pun în ipostaza că legea este rea sau greșită, și vă întreb : astăzi băgați de seamă acest lucru , când de la 1930 era dată alarma ? Ce măsuri a luat guvernul în acești doi ani ?

După doi ani , se trezește guvernul că legea nu e bună ?

(aprobări, aplauze la PNȚ ; sgomot, întreruperi la PNL)

Ce măsuri a luat guvernul pentru a pune la îndemâna țăranilor români capitalul necesar pentru cumpărarea pământurilor din Basarabia și a pământurilor turcilor din Cadrilater ?

(aprobări, aplauze la PNȚ ; sgomot, întreruperi la PNL)

-G.Șerban : Dar d-ta , care ai făcut legea, ce capital ai pus la dispoziția țăranilor ?

-Mihalache : D-ta nu pricepi !

-Șerban : Pricepi d-ta și nu pricep eu , care sunt avocat !

[Mihalache mai vrea să dea răspunsuri ; Cuza nu-l mai îngăduie ; Valeriu Pop promitedezbatere]

Bentoiu - Mihalache / 12 dec.'35 / retro 1928-1933 /

▣ Sprijinirea virtuților neamului ?

▣ Întărirea elementului românesc ?

[LD : nu cred că era momentul răfuielii PNL-PNȚ pe probleme bugetare , pe chestiuni agrare , etc etc. ; discursul era al lui Cuza !]

-Bentoiu : " Ați spus : noi nu credem în posibilitatea rezolvării problemei [evreești] prin stâlciri și prin bătăi. "

" Suntem de acord în această privință - noi credem în virtuțile neamului și în solitudinea pentru aceste virtuți ale neamului , pentru ca la o liberă întrecere între elementele românești și elementul minoritar , ai noștri să învingă.

Formula , teoretic exprimată, este exactă. În această privință, ne întâlnim (aplauze la PNL)

De cât , cu unul și același instrument , se pot cânta diverse melodii.

Să vedem ce ați făcut dvs și ce am făcut noi.

" Stimularea de către dvs a virtuților neamului , pentru soluționarea problemei naționale ?

Aceasta poate semăna cu gluma aceea care se face despre anumiți medici despre care

se spune că sunt doctori mari și se adaugă " numai zile să ai ,

să scapi teafăr din mâna lor " (ilaritate)

Să vedem ce ați făcut dvs pentru stimularea virtuților neamului ,

căci aceasta este ultima variantă a formulei *statului țărănesc*.

" Da, la stimularea virtuților neamului , în aplicarea formulei statului țărănesc ,

aveați să vă ocupați de toate problemele care se concentrau în cele trei departamente :

agricultură, instrucție publică și sănătate publică.

Am avut curiozitatea să examinez acum, când știm ce zice popa, să văd ce face popa.

-Mihalache : Ești prea tinerel ca să ne dai lecții .(întreruperi, protestări la PNL)

-Bentoiu : De aceea, am cercetat bugetele de la 1929 până în 1933 .

La un buget de 40 miliarde, în 1929, ați acordat la capitolul materiale pentru departamentul

agriculturii 1,46 % din totalitatea bugetului , și acest procent ridicol a mers descrescând

, în măsura în care se desumfla formula statului țărănesc , până la 0,76% ,

mai puțin de o unitate la sută din bugetul îftregului Stat român.

-I.Mihalache : Contest cifrele dumitale !

-Bentoiu : Eu le am exacte și acest lucru îmi e de ajuns.

-Mihalache : Sunt de ajuns câteva cifre de îndrăzneală , ca să aduci în discuție asemenea chestiuni ? D-ta mă înveți pe mine problema agricolă și economică ?

Eu te sfătuiesc să rămâi pe terenul juridic, și să nu te amesteci unde nu te pricepi.

-Bentoiu : Nu suntem nici în juridic, nici în economic. Suntem în aritmetică elementară care se învață o dată cu abecedarul. A ști să citești într-un buget , a vedea cât s-a alocat unui departament , aceasta nu mai ține de specialitatea economică și juridică,

ține de operațiune aritmetică.

-Mihalache : Desfid să-mi arătați să se fi alocat sub un alt ministru o cifră mai mare la Ministerul de Agricultură.

-Bentoiu : Am vrut să arăt , însă , că una este afirmarea formulelor teoretice și a declarațiilor generoase de principii , și alta aplicațiunea sinceră în practica de guvernământ , și să arăt , cu câteva cifre elementare , că nu d-lor au dreptul să conteste naționalismul Partidului Liberal " (vii aplauze la PNL)
[---- Valeriu Pop : ravagiile legii Mihalache ; răspuns Mihalache---]

ACCuza - Aurelian Bentoiu / 12 dec.'35 - continuare -

▣ Partidele : orașele - problema jidovească

[LD după intervențiile lui Titeanu, Mihalache, Giurescu : degeaba explicații ;
Cuza își urmează imperturbabil demonstrația]

" Nu mă mulțumesc declarațiunile dvs , însă vă felicit pentru dânsule ,
pentru că sunt argumente hotărâtoare pentru mine.

Vreau să demonstrez că partidele azi în ființă , nu se preocupă de soluția problemei jidănești și ,
prin măsurile lor , o agravează , în loc de a o soluționa.

" Încep cu dl ministru , autor al legii de colonizare cu jidani a Basarabiei , și îl întreb :

Dacă d-ta ai văzut că se practică o expropriere de pământuri în Basarabia ,
ce te-a făcut pe dumneata să vii , pe deasupra , cu o lege de confirmare încă a societății aceleia
de colonizare jidănească ? [-----]

-Aurelian Bentoiu (subsecretar de Stat la Justiție) : Să-mi dați voie să vă întrerup , d-le Cuza.
Văd că , în felul cum se pune chestiunea , ne obligați să lămurim lucrurile și să excludem orice
confuziune. Și dvs ne constrângeți la aceasta , și digresiunea dlui Mihalache .

Dvs ați pus o problemă precisă .Ați zis :

că interesul neamului nu poate fi servit de partidele politice ;

că nenorocirea neamului derivă din regimul de partide și

că problema evreească este o nenorocire , pe care partidele sunt incapabile să o înlăture .

-ACCuza : Și o agravează în fiecare zi .

-Bentoiu : Aceasta este concepția dvs și într-un regim de libertate a opiniilor
nu vă poate obliga nimeni să aveți o altă concepțiune .

-ACCuza : Atâta ar mai trebui , să mă obligați (ilaritate)

-Bentoiu : Dvs afirmați - punând în socoteala guvernului - existența unei legi ,
care ar fi pornit din inițiativa guvernului și a cărei existență eu o contest .

Nu există nici o lege .Dvs faceți o afirmație care nu se poate verifica. "

[----- întrerupere : polemica Bentoiu- Mihalache : legea circulației bunurilor -----]

[-----întrerupere : polemică Bentoiu -Mihalache : protejarea elementului național -----]

[-----întrerupere : polemică Valer Pop - Mihalache -Goga : înstrăinarea pământurilor ----]

-O.Goga : D-ele președinte , aceasta este o chestiune capitală ,

o chestiune de mari răspunderi , care trebuie să fie fixată în fața țării.

Această problemă , în mod special , trebuie discutată la tribuna Camerei.

Noi nu putem îngădui să se facă dintr-o intercalare la discuția la Mesaj.

Noi , deci , vă cerem să bievoți să opriți acest colocviu , rămânând ca ,

atunci când se va discuta chestiunea , să venim să vorbim și noi ,

fiindcă și noi avem de vorbit în această chestiune.

Acum să continuăm discuția la mesaj. Vă rog să respectați elemntarul drept al d-lui prof. Cuza.

[-----întrerupere : polemică Mihalache-Șerban -răspunderile !-]

-ACCuza : " Teama mea a fost aceasta : partidele politice nu sunt capabile să rezolve problema
jidănească. Am citat cazul PNL , care face *Legea de protecție a muncii naționale*
și *Legea de colonizare a Basarabiei* , acordând acest drept unei societăți jidănești.

Se înțelege , această măsură se baza pe *legea circulației bunurilor țărănești* ,

a d-lui Mihalache , fiindcă jidani lucrează întodeauna succesiv ,

lege de la care porcede întreaga această afacere , care ne preocupă.

Prin urmare , ce fac domniile lor ? Acordă fără nici o rațiune dreptul de colonizare a jidanilor .

Ce răspunde Partidul Liberal ? Partidul Liberal acuză PNȚ !

Ce răspunde Partidul Național Țărănesc ? PNȚ acuză PNL !

Dar românii, cu pământurile lor, cum rămân ? (aplauze la PNC)

-Mihalache : Dl ministru al Justiției, să anuleze actele !

-ACCuza : Dl Mihalache ne aduce argumentul că la Mușcel nu sunt jidani .

Adică d-ta crezi că ești cu stea în frunte , că ești de altă spiță mai deosebită de român,

decât românii noștri ? Noi , Românii din Moldova, avem jidani ,

iar dvs , în Mușcel, nu aveți ? Dar așa este situația geografică , întrucât noi am fost înconjurați de toate părțile de jidani, pe când dvs erați adăpostiți, acolo în munți .

Însă problema așa se pune ? " [-----evreii în PNȚ -----]

lată, prin urmare , cum o problemă , care cuprinde pe toate celelalte , rămâne nerezolvată , din cauza concepțiunii și a mentalității actualelor partide din țara noastră."

ACCuza -Virgil Madgearu / 12 dec.'35

▣ **Evrei în organiz.PNT**

[Iar începe ciorovăiala pe legea lui Mihalache , pe propaganda dusă în provincie ; intervine și Madgearu și ... iese scandal . Precum Goga (care nu i-a dat voie lui Petre Andrei la întrerupere) , tot astfel Cuza nu-i dă voie lui Madgearu .

Astfel se va propaga , în rândul extremiștilor naționaliști, Lista persoanelor *non grata* .

Dacă, însă, li se imputa, făceau imediat apel la democrație (pe care o blamau !)

și la " libertatea de opinie" (pe care o refuzau altora !)]

" Problema trebuie pusă în întregimea ei , pentru toată țara și pentru viitorul neamului nostru ;

căci jidanii au cuprins toate izvoarele de bogăție , și joacă un rol important și în politica țării. Prin urmare , problema jidămească ne privește pe toți Românii ,

inclusiv pe cei din Mușcel , care sunteți dvs.

Doctrina dvs este o doctrină de apărare a jidanilor și sunteți în funcțiunea jidanilor "

[-----]

-ACCuza : La întrunirea PNȚ de la Botoșani , ținută la 21 nov.1935, Virgil Madgearu a zis :

< Noi înțelegem să se respecte dreptul la viață al minorităților ,

fără să periclitizeze prin aceasta dreptul la viață al națiunii românești. >

" Apoi ce fel de soluțiune de problemă este aceasta ?

Când jidanii ne ocupă orașele în întregime și toate ramurile de activitate ,

d-ta vii să pledezi ca să le respectăm dreptul la viață ?

Dar dreptul românilor la viață, unde rămâne ? "

-Virgil Madgearu : Îmi dai voie d-le Cuza ?

-Cuza : Nu !

-Madgearu : Dați-mi voie să vă citesc un document .

-Voci PNC : Jos! Jos!

-Cuza : Mai departe , zice dl Madgearu : < ...în clipa aceasta , datorită ne poruncește

să curățăm satele de invaziunea antisemită , să oprim infecția cuzistă ,

și așa ne vom face adevărata datorie de naționaliști.

Ziua de mâine este a Partidului Național-Țărănesc . >

" Dar dvs , d-lor naționaliști , nu vă mărginiți numai la vorbe , ci treceți și la fapte : organizațiile dvs politice le încredințați jidanilor. Să-mi dați voie să vă citesc numele care formează comitetele circumscripțiilor dvs din Capitală .

lată, spre ex.circ. XII: Leon Donenfeld, Osias Marcovici , Marcus Neuman etc.

lată comit.circ. XV : Bubi Marcus, Neuman, Rothman, Blumenfeld, Iancovici,

Solomon Elias, Iacob Marcovici, Garfunkel etc.Acesta este *statul țărănesc* ?

-Virgil Madgearu : Max Wurmbrandt

-Nich.Robu : Cine este acesta ?

-Madgearu : Este prietenul intim al d-lui prof.Petrovici, membru al partidului

dvs,condamnat la 5 ani pentru escrocherie la căile ferate .

A fost deputat , ales alături de d-nii Octavian Goga și Petrovici .

-Robu : Când ?

-Madgearu : În 1926.
-Robu : În timpul guvernării averescane.
Și pentru asta este răspunzător dl Cuza ?

ACCuza -Virgil Madgearu / 12 dec.'35

▣ Tactica PNT : presiunea populară

[LD : cred că pentru PNL ,aparitia acestui al III-lea competitor , i-a priit și a folosit-o abil.
Ciocnirile între PNC și PNT i-au creat un spațiu de manevră special : PNT este între ciocan și nicovală, și .poate, de aceea afăcut un pas înapoi]

-ACCuza : La întrunirea de la Iași ,când ați simțit că PNC reprezintă pentru dvs și pentru jidani o extremă primejdie , căci s-ar putea să vină la guvern, ați avut planul dvs : împiedicarea cu orice preț a posibilității PNC de a veni la guvern. Care a fost planul dvs ?

Să faceți întruniri mari publice în câteva centre , apoi o întrunire publică și mai mare la București, crezând că astfel vă veți asigura de putere .

Și ați venit la Iași și ați dat un spectacol penibil , un spectacol dureros.

Vă spun aceasta ca român, nu ca un concurent politic,

căci noi am avut la Chișinău și Cernăuți întruniri zdrobitoare cum nu ați avut dvs vreodată.

Dar ați dat un spectacol penibil, pentru că ați pus pe bieții țărani , amestecați cu jidani,

iar în fruntea lor, preoți creștini , și așa au defilat pe străzile Iașului.

A fost un spectacol rușinos .

-Voci PNC : Rușine ! Rușine!

-Madgearu : Au fost 40.000 de țărani moldoveni !

-ACCuza : Așa dar, ce dovedesc acestea ? Dovedesc că PNT nu este capabil să rezolve și nici nu voiește să rezolve problema jidănească , problemă care nici nu există pentru acest partid. Iată, prin urmare , cum o problemă , care cuprinde pe toate celealte , rămâne nerezolvată ,din cauza concepțiunii și a mentalității actualelor partide din țara noastră.

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Guvernarea PNC = necesitate națională .

▣ Program : rezolvarea problemei jidănești !

" Ce este de făcut ? Vă întreb pe dvs pentru că, dacă vă închipuiți că sistemul acesta poate să mai dureze, vă înșelați.

Acest sistem nu mai poate dura, pentru că mulțimea și-a pierdut răbdarea,

și, într-un moment dat, văzând că nu se face nimic de nimeni, nici astăzi , nici mâine, că se țin aici discursuri frumoase , dar în timpul acesta

pământul României trece în mâinile străinilor și că

interesele românești sunt primejduite .

În acel moment când va intra această convingere și revoltă în sufletele mulțimei , veți vedea ce se poate întâmpla : se va ridica mulțimea ca să-și câștige ea însăși .

prin violență, drepturile ei pe care dvs nu le satisfaceți.

" Iată primejdia. Și atunci, în mod matematic, se îndeplinește ceea ce am spus :

guvernarea României de către Partidul Național-Creștin.

Ce vom face noi în ipoteza că venim la guvern ?

Se înțelege că toate celelate probleme , cum este problema financiară și altele vă privesc pe dvs ca și pe noi. Nici unul dintre dvs n-are cine știe ce soluții de așa fel încât să spună :

eu sunt acela care am soluția absolută și fac fericirea României .

Nu ! Greuțăți vom avea fiecare . Dar problema care ne preocupă astăzi pe toți ,

și preocupă țările străine, nu o rezolvați dvs, fiindcă nu aveți nici o cunoștință și nici un interes , de oare ce fiecare sunteți amestecați cu jidani."

-dr.Virgil Solomon : Care jidani ?

-Cuza : Iată unul : dl Madgearu cu Auschnit (ilaritate)

Prin urmare, PNC se impune ca partid de guvern. Ce facem noi ?
Care este programul nostru ? Nu voi intra în amănunțimi , fiindcă toate acestea au fost spuse în declarația actului nostru de constituire de la Iași, din 14 iulie 1935

[LD : Program - prezentat de Gh.Cuza , în Parlament, 29 nov - poziția 10] ,
și nu e nevoie să fie repetate de la această tribună.Dar mă rezum și spun :
Politica internă și externă a PNC este în funcție de

realizarea a programului " România a Românilor " .

" România a Românilor " nu este posibilă decât prin eliminarea jidanilor .

Eliminarea jidanilor este o problemă totodată , națională și internațională ,
ca soluție definitivă. Trebuie să procedăm la restabilirea românilor în drepturile lor .

Vă rog, dvs , care sunteți pe băncile acelea (arătând spre majoritatea PNL)

sau pe băncile acelea (arătând spre PNȚ) , aveți ceva de spus ?

-I.Mihalache : D-le profesor Cuza, am aici cifrele recensământului de la 1930 :

13 milioane de români, 5 milioane fără câteva zeci de mii , de minoritari ,
din care 767.000 de evrei.

-Goga : Nu este adevărat !

-Mihalache : D-le Cuza, vă întreb ca profesor,fiindcă vreau să învăț :

este mai românească politica aceasta de izolare și de blocare
a celor 5 milioane minoritari ...

-Goga : Nu îi blocăm.

-Mihalache : ...într-o singură forță , împotriva celor 13 milioane de români ,
împărțiți în 16 partide politice ?

Sau este mai bine ca pe bază de programe economice și sociale
să atragem pe cele 5 milioane minoritari între partidele românești ?

(aplauze la PNȚ)

-ACCuza : Este fantastic ! Trebuie trebuie încadrată în aur această soluție.

Adică pe cei 5 milioane de minoritari să nu-i lăsăm împreună să lupte împotriva noastră
și de aceea , pe unii minoritari, să-i anexăm. Și dvs ați anexat pe jidani.

Aceasta este o chestiune. Dar aceasta este soluționarea chestiunii jidănești ?

-dr.Lupu : Acesta este un răspuns serios , d-le Cuza ?

-ACCuza : Nu veniți cu nimicuri .Problema este gravă și eu vă întreb încă o dată ,
ca să vă fac să înțelegeți cât e de gravă : ce faceți cu orașele ?

Toate orașele țării sunt în mâinile jidanilor.Aceasta înseamnă că astăzi
jidanii precumpănesc în conducerea afacerilor , că concentrează toate averile ,
că au în mâinile lor toate mijloacele de a îndruma și zăpăci spiritul public românesc.

Încă o dată : Ce faceți cu orașele ? Ce măsuri luați pentru a româniza orașele ?

-dr.Lupu : Noi facem pe evreii de religie mozaică cetățeni români,

și-i interesăm la bunul mers al acestei țări.

-Cuza : Noi vrem ca pe evreii " de religie mozaică" a dr.Lupu ,

să-i scoatem din mijlocul nostru și să-i înlocuim cu români.

-dr.Lupu : D-le Cuza, dta ești om serios ! Cum îi scoți ? Te-ai înțeles cu Franța ,

ca să-i duci în Madagascar ? (ilaritate) Să-ți dau eu o soluție : să-i omori !

Ce faci cu un milion de evrei din România, în împejurările de azi ?

Ori îi ucizi , ori îi alunghi undeva.Unde îi alunghi ? În Madagascar !?(aplauze la PNȚ)

Joaca de-a antisemitismul...

[LD : Goga, ministrul cultelor... unul din sutele episoade pe care le-am citit ..

și mi s-a făcut lehamite ...și de filo- și de anti- !]

-ACCuza : Din ce în ce mai mult, d-lor se prezintă ca apărătorii jidanilor (ilaritate)

[-----] sunteți un partid jidovit și nimic mai mult !

-Mihalache : D-le profesor ! Gata !

-Dr.Lupu : Goga , când era ministru Cultelor, la 1921, a luat parte la instalarea șef rabinului

dr.Niemirrower și a vorbit după Filderman .Vorbea despre " un sentiment de frățietate "

care să ne călăuzească pe toți " fără deosebire de religie" .....

-Goga : Dumnealui face un fel de mistificare , adică o mistificare inteligentă :

rupe un fragment dintr-o cuvântare de-a mea , în calitate de ministru al cultelor ...

-Lupu :Unde ? La templul evreesc.

-Goga : [LD : ce face Goga ! ? **Își reneagă o opinie responsabilă, de om de stat, numai pentru ca să-și legitimizeze antisemitismul recent ! Spovedania lui Goga.**]

Eram în funcțiunea mea oficială de ministru cultelor. Ce trebuia să fac în această calitate a mea ? Era la începutul funcționării Statului Român , după unire , și trebuia să mă ocup de toate cultele , pe toate cultele să le pun în acord cu legile Statului nostru. Dvs știți foarte bine că am moștenit confesiuni care nu se încadrau de loc în viața noastră de Stat , fiindcă făceau parte din regimuri trecute.

Așa a fost cu biserica luterană , catolicismul, biserica reformată, cu toate cultele minoritare . Rolul meu era să creez acorduri normale între cetățenii țării cu legile tatului meu.

Pentru aceasta s-a făcut discuția în ce privește *Concordatul*, și foarte bine ar fi fost dacă el s-ar fi putut să se facă pe bazele pe care le-am inițiat eu , pentru că în discuțiile care au intervenit mai târziu asupra acestei chestiuni , s-a făcut o lăcitare în minus și s-au păgubit interesele Statului Român.

După ce am regulat situația tuturor cultelor, a venit problema : ce se face cu cultul evreesc , care reprezenta într-o situație anarhică, din p.d.v. al raporturilor cu statul.

Nu aveu nici un fel de legătură între ei. Aveau pur și simplu o organizație celulară Rabinul din cutare sat sau oraș , neavând legătură unul cu altul , dar aveau legături ierarhice peste graniță. Atunci am chemat la mine pe reprezentanții din Ardeal , din Bucovina , din Vechiul Regat .

Dvs smulgeți din cuvântarea mea , care reprezenta interesele de Stat românesc, o frază . Eu vorbeam în calitatea mea de reprezentant al Statului și le spuneam :

puneți-vă de acord cu interesele statului, care cer să vă creați o organozație centrală, să știu cu cine stau de vorbă, să văd eu, Stat român, câți sunteți și unde sunteți , pentru că mâine veți veni să cereți de la stat - cum au și venit mai târziu - și eu nu pot să stau de vorbă cu dvs , care nu aveți nici un fel de organizație și vă prezentați într-o formă anarhică.

-Mihalache : **Va să zică nu-i trimiteați în Magadascar ?**

-Goga : Ce Magadascar ? Eram dator să rezolv o problemă , care reclama o soluție imediată . De atunci lucrurile au evoluat , de atunci situațiile s-au schimbat , de atunci situația străinilor din țara noastră , s-a schimbat în defavoarea noastră.

Am vrut să suprim această anarhie .Aceasta este situație.Nu am reușit , și constat că azi

- ca să se știe - nu există - și acesta este iarăși un fenomen pe care , dvs d-le Cuza , veți putea să-l explicați mai bine , căci v-ați ocupat de chestiunea aceasta mai mult nu există o organizație de caracter central și reprezentantul cultului mozaic

se găsește în Senatul țării , fără a avea bază legală ,

pentru că o bază legală nu ar putea să aibă decât cineva care ar fi reprezentantul unei organizații , unei administrații bisericești, care răspunde de marele tot.

Acesta nu există și stăm pe o bază de ilegalitate.

Iată chestiunea, și deci , nu are a face cu ce am spus eu atunci , în calitatea mea de funcționar al Statului, și nu denaturează deloc gândirea mea ,

dar eu pot , în gândirea mea , în mod normal , să evoluez , văzând în 17 ani care sunt învățămintele în materie minoritară . (**apaluze la PNC**) Normal este ca evoluția pe care o fac să se pună de acord cu marile interese naționale ,

nu să evoluez în minus , ca dvs, **să mă fac apărătorul propagandei evreești** (**apluze la PNC**)

-Mihalache : **Acela era limbajul omului cu răspundere și acesta este al omului fără răspundere.**

-dr.Lupu : Sunt convins că dacă d-l Goga ar fi a doua oară ministru al Cultelor, ar ține același limbaj.

-ACCuza : Dle Lupu, următorul ministru al Cultelor, am să fiu eu (**ilaritate**)

-Lupu : Dle Cuza, eu nu-ți doresc să fii, pentru că și dta vei ține același limbaj.

ACCuza / 12 dec.'35

▀ **Guvernarea PNC = necesitate națională - continuare -**

▀ **Rezolvarea problemei jidănești**

"Am voit să stabilesc teza : toate partidele actuale nu sunt capabile să rezolve problema jidănească. Concluzia este : **singur Partidul Național -Creștin este în măsură să răspundă necesităților Statului** , pentru că Statul român, **dacă nu va rezolva problema jidănească, este condamnat să dispară sau să sfârșească într-un conglomerat de indivizi , cârmuit de jidani**, mai mult sau mai puțin, direct sau indirect.

-dr.Lupu : **Sunteți nedrept cu PNL, Partidul Liberal , prin dvs, vrea să rezolve chestiunea evreească.**

-ACCuza : D-ta parcă ești plătit cu ceasul ca să întrerupi !

În politica internă, vom proceda așa dar, prin eliminare :

dacă sunt jidani acolo unde nu trebuie, îi vom scoate . (**aplauze la PNC**) .

DI Lupu mă întreabă : ce ai să faci dumneata ? Ai să omori atâția jidani ?

Nu omor pe nimeni.

Dar dr Lupu mă întreabă : ce face jidanul care-l scoți afară ?

Eu îi răspund întrebându-l : **ce faci cu românii scoși din barouri de jidani ?**

Eu vreau ca românii să ocupe locurile lor, vreau ca țara aceasta să fie **Țară Românească, iar nu țară jidovească, cu ajutorul dvs.**

ACCuza / 12 dec.'35

▣ **Politica externă a PNC**

▣ **Rezolvarea internațională a problemei jidănești**

Problema jidănească este și o problemă internațională ; pentru că, evident, câtă vreme nu vom ajunge să rezolvăm această problemă internațională, noi nu vom avea liniște, fiecare din țările noastre .

Politica externă a PNC a fost clarificată în cele trei puncte ale programului nostru și nu voi reveni.

Prin urmare, nu e vorba de a schimbă politica tradițională a țării .Nicidecum.

Urmăm calea arătată prin programul nostru.

Dar este altceva : pe mine mă interesează cum v-am spus , pentru că interesează țara mea, **soluția problemei jidănești.**

Această problemă jidănească este simțită în toate țările , astăzi.

Ați văzut dvs în Franța mișcarea naționaliștilor , ați văzut că erau pe punctul să se înarmeze și să declanșeze război civil. [-----]

Ce vom face cu ei ? Am spus : **o să-i așezăm pe un teritoriu determinat** , pentru aceasta este nevoie de o înțelegere cu toate statele care au aceeași problemă.

Eu nu mă pot pune în conflict cu acele state care au rezolvat problema [Germania]

sau care vor s-o rezolve. (aplauze la PNC)

Sunt prietenul tuturor țărilor care se ostenesc să rezolve această problemă ,

și care se va rezolva definitiv, numai prin înțelegerea noastră comună. "

ACCuza / 12 dec.'35

▣ **Răfuială, amenințări : PNT !**

-dr.Lupu : Este bine să știe țara că dvs căutați de pe acum porțiță de scăpare pentru ziua de mâine , când nu veți putea face nimic.

-Stan Ghițescu : Mai potolește-te, d-le !

-Lupu : Cine să mă potolească, d-ta ? Dle președinte, cine ste președinte dvs sau Stan Ghițescu ? (**de declanșează scandal, tumult**)

-Cuza : Este inutil să vă zbateți ! Situația este lămurită:

Sunt unii care voiesc o Românie a Românilor ,

sunt alții care voiesc să împartă România cu jidanii. (**aplauze la BPN**)

Țara are să ne știe pe toți.Țara are să te vadă pe d-ta făcând propagandă și tare mă tem că dacă se va duce d-l Madgearu , ilustrul orator Madgearu , marele om Madgearu și prietenul lui Auschnit , prin anumite centre românești,

n-are să-i meargă tocmai bine dacă va încerca d-lui să vorbească de **"infecția cuzistă"** , cum numește această mișcare a noastră (**aplauze la BPN**)

" Să știți că nu aveți nici un viitor. Sunteți cunoscuți de toată țara .

Sunteți discreditați. Cariera politică a PNT este încheiată.

D. vs nu mai puteți veni nici o dată la guvern.

Și am să vă demonstrez de ce : dacă dvs mâine ați fi chemați să guvernați România,

ce ați face dvs ? În mod fatal v-ați arunca asupra noastră.

În momentul când vă veți arunca asupra noastră, masele noastre , despre care v-am dat dovadă și la Cernăuți, și la Chișinău, și la Oravița, și la Cluj, se vor arunca asupra dvs.

-Mihalache : Se dizolvă în 24 de ore ! (**apaluze la PNT ; vociferări la PNC**)

-Voci PNL : Democrație țărănistă ! (**mare tumult, sgomot**)

-ACCuza : Noi nu vom avea nevoie să vă dizolvăm , pentru că moralicește sunteți dizolvați.

-Mihalache : Vă dizolvați singuri, nu noi vă dizolvăm.

-Cuza : Vom veni la guvern mai curând decât credeți ...

-dr.Lupu : Cu cine să dizolvi, cu oastea lui Papuc de aici ? (**mare tumult, sgomot**)

-Nich.Robu : D-ta ai pățit-o la Rădăuți , cu oastea lui Papuc ! Ț-ai pierdut papucii !

-Costache Lupu : Dle profesor, eu sunt unul din elevii d-tale și am fost , poate, dintre cei mai buni. **Eu vă întreb un singur lucru :**

ce ați făcut pentru țărănime, practic, timp de 40de ani ?

-ACCuza : **Am muncit în aceeași direcțiune** , pentru ca să ajungem astăzi la rezultatul ca să putem face ceva pentru țărani...

-Costache Lupu : Târziu de tot !

-Cuza : De ce n-ați făcut dvs mai mult că ați avut puterea în mână ?

Dvs să știți un lucru : Noi suntem hotărâți , dacă vom avea aprobarea mulțimii românilor

,să guvernăm în conformitate cu interesele românești"

(**Aplauze puternice, strigăte de bravo , la BPN.Toți îl ovaționează pe Cuza, în picioare.**)

(**În acest moment își face apariția pe banca ministerială Gh.Tătărăscu , primit cu aplauze,ovații , în picioare ...]**

ACCuza / 12 dec.'34

Vezi fișierul următor.